

Tokaj-Hegyalja Egyetem Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

SZAKMAI PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	5
Felhasznált jogszabályok	6
Az intézmény bemutatása	7
Céljaink	10
I. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	12
I.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	12
I.1.1.A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	12
I.1.2.A nevelő-oktató munka céljai	14
I.1.3.A nevelő-oktató munka feladatai	23
I.1.4.Az alkalmazott eszközök, eljárások	24
I.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
I.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	27
I.3.1. Az iskolai egészségnevelési tevékenység kitűzött céljai és feladatai	28
I.4. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok	30
I.4.1. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	32
I.5. Az oktató helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	34
I.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	37
I.6.1.A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	37
I.6.2.A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	38
I.6.3.A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	39
I.6.4.A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	46
I.6.5.Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	48
I.6.6.A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	50
I.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje ..	51
I.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	53
I.8.1.A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	53
I.8.2.A szülőket érintő együttműködési formák	53
I.8.3.A kollégákkal való együttműködés	54
I.8.4.A kollégiumi nevelőtanárokkal való kapcsolattartás	55
I.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	55
I.9.1.Tantárgyak és vizsgatípusok	60
I.9.2.Az értékelés rendje	63
I.9.3.A vizsgatárgyak részei és követelményei	63
I.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	64

I.11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	67
I.12. Interkulturális program.....	70
II. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	72
II. 1 Általános célok	72
II. 2 Helyi célok.....	72
II. 3 Az egészséges életmód fejlesztési programja	73
II. 4 Iskolaorvos, védőnő, mérések, diagnosztika	74
II. 5 Testnevelési órák-mindennapos testnevelés.....	75
II. 5. 1 Fizikai állapotfelmérés	76
II. 6 Iskolai büfé.....	76
II. 7 Egészséges életmódra nevelés	77
II. 8 Partnerkapcsolatok	79
II. 9 Taneszközök.....	80
II. 10 Továbbképzés	80
II. 11 Egészségnevelésre alkalmas napokról való megemlékezés	80
III. OKTATÁSI PROGRAM	81
III.1 A 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben	81
III. 2 Szakképző iskolai képzés.....	83
III.2.1. A 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben.....	83
III. 3 Érettségire adó kiegészítő képzés.....	84
III. 3. 1 Érettségi vizsgára felkészítő képzés (12–13.) évfolyamai számára a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben.....	84
III. 4 A választott kerettanterv feletti óraszám	85
III. 4. 1 Kötelezően választandó órák	85
III. 4. 2 Szabadon választható tanórai foglalkozások	87
III. 5 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	87
III. 6 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	88
III. 7 Mindennapos testnevelés	89
III. 8 A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai.....	89
III. 9 A választható érettségi tantárgyak.....	90
Irodalom.....	92
Magyar nyelv.....	93
Történelem	94
Élő idegen nyelv (angol, német)	95
Matematika	96

Digitális kultúra	98
Földrajz.....	100
Testnevelés.....	102
III. 10 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái	103
III. 10. 1 Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	105
III. 10. 2 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	107
III. 11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	110
III. 12 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	111
III. 13 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	111
III. 14 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	113
III. 14. 1 Egészségnevelés.....	113
III. 14. 2 Környezetnevelési program.....	116
III. 14. 3 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	118
III. 15 A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek	120
III. 16 Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek.....	121
III. 16. 1 Fogyasztóvédelem.....	121
III. 16. 2 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás.....	122
III. 16. 3 Az iskolai közösségi szolgálat.....	122
IV. KÉPZÉSI PROGRAM	127
IV. 2 Az iskolában folyó szakképzés alapelvei, céljai	127
IV. 2. 1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	128
IV. 3 Szakmai oktatás tanulói jogviszonyban és felnőttképzési jogviszonyban	128
IV. 3. 1 Technikumi szakmai oktatás	129
IV. 3. 2 Érettségivel szerezhető szakmák	129
IV. 3. 3 Szakképző iskolai képzések.....	130
IV. 3. 4 Szakmai oktatás felnőttképzési jogviszonyban	130
IV. 4. Szakirányú oktatás.....	130
IV. 4. 1. Vizsgafelkészítés rendje	131
IV. 4. 2. Duális képzés rendje	132
IV. 5 Külföldi gyakorlatok.....	133
IV. 6 Óratervek	133

BEVEZETŐ

Mottó:

„Félig sem olyan fontos az, amit tanítunk gyermekeinknek, mint az, ahogyan tanítjuk. Amit az iskolában megtanultunk, annak egy részét elfelejtjük, de a hatás, melyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.”

Szakmai programunk alapidokumentum, amely meghatározza az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, az iskola nevelési és szakmai programját, helyi tantervét. A Tokaj-Hegyalja Egyetem Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium szakmai programja a hatályos jogszabályoknak megfelelően, a jogharmonizáció jegyében készült.

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik. A szakmai programot az oktatói testület fogadja el. A szakmai programot a fenntartó hagyja jóvá. A szakmai programot az oktatótestület fogadja el, és az igazgató hagyja jóvá. A szakmai program azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A szakmai programot nyilvánosságra kell hozni. A szakmai programra vonatkozó részletes rendelkezéseket a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Kormány rendelet tartalmazza. A szakmai program a hatályos képzési és kimeneti követelményekre, a közismereti oktatás tekintetében a közismereti kerettantervre, továbbá az érettségi vizsgára és a szakmai oktatásra vonatkozó hatályos jogszabályokra épül. Ennek megfelelően a szakmai programunk részét képező nevelési programot, képzési programot, oktatási programot és egészségfejlesztési programot a törvényi változásoknak megfelelően módosítottuk, kialakítottuk.

Felhasznált jogszabályok

„A szakmai program elkészítése során alkalmazott legfontosabb jogszabályok és szakmai dokumentumok:

- Magyarország Alaptörvénye,
- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény,
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet,
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvénynek a szakképzésben alkalmazandó rendelkezései,
- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet,
- az adott szakmák hatályos képzési és kimeneti követelményei,
- a közismereti oktatásra vonatkozó hatályos kerettanterv,
- a sajátos nevelési igényű tanulók oktatására vonatkozó hatályos irányelvek,
- a gyermekvédelemre, az iskola-egészségügyi ellátásra és az intézmény működésére vonatkozó egyéb hatályos jogszabályok.”

Az intézmény bemutatása

Iskolánk 1958 óta Tokaj egyik kiemelkedő fontosságú oktatási intézménye. 2013. január 1-jéig önkormányzati fenntartás alatt működünk Kereskedelmi és Idegenforgalmi Középiskola néven. 2013. január 1. és 2015. június 30. között a KLIK Miskolci Tankerületének irányítása alatt a Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium nevet viseltük. 2015. július 1-jétől 2016. augusztus 31-ig a Tokaj-Hegyalja Egyetem Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma néven működünk, majd 2016. szeptember 1-jétől a Szerencsi SZC Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma a nevünk. A szakképzésben történt változások indokolták, hogy 2020. július 1-jétől intézményünk neve a Szerencsi Szakképzési Centrum Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium lett.

Fenntartó váltás miatt 2021. augusztus 16-tól iskolánk a Tokaj-Hegyalja Egyetem intézményeként működik tovább.

Az iskola képzési profilja az elmúlt évtizedek alatt jelentős változásokon ment keresztül – alkalmazkodva az éppen aktuális igényekhez, az adott kor szak elvárásaihoz, a mindenkor oktatási rendszer irányvonalaihoz. Kezdetben a kereskedőképzés volt az akkor még országos beiskolázási rendszerű intézmény fő célja, s leginkább a szakmunkásképzés dominált.

A szakképzéssel szemben támasztott új követelményeknek megfelelően 1992 óta a hagyományos szakmunkásképzést fokozatosan felváltotta a korszerűsített OKJ-s szakképzés, illetve új szakközépiskolai szakok oktatása.

A képzési skála változásával és szélesedésével előtérbe kerültek a kereskedelem – marketing és az idegenforgalmi szakmacsoportok, egyre inkább a szakközépiskolai képzés lett az irányadó.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjainknak tényleges lehetőséget biztosítsunk képességeik kibontakoztatására, elképzeléseik megvalósítására. Ezen célok teljesülése érdekében indítottuk be a szakiskolát végzett tanulóink számára a kétéves, érettségit adó osztályainkat, valamint az érettségizett diákjainknak a felsőfokú szakképzést.

A jelenlegi képzési rendszer egy rendkívül összetett, napjaink piacorientált igényeit és szükségleteit jól követő, ahhoz igazodó, flexibilis, jó átjárhatóságot biztosító szisztéma, mely az eddigi tapasztalatok, a jelenlegi szükségletek és a jövőbeli elvárások alapján vette fel mostani formáját, s természetesen kész arra, hogy tovább változzon, fejlődjön, alakuljon úgy, hogy nemcsak szűkebb régióink, hanem Magyarország, illetve az Európai Unió diákpolgárainak is méltó indítást és alapokat adjon.

A továbblépéshez természetesen újabb és újabb programokat kell majd megfogalmazni, melyek a mindenkor társadalmi és gazdasági élet változásaira érzékenyen reagálnak, összhangban vannak a város és a régió településfejlesztési koncepciójával, és szem előtt tartják az Európai Unió követelményrendszerét.

Jelenlegi képzési struktúránk a következőképpen épül fel:

Technikumi képzés

Jelenleg öt ágazatban oktatunk ebben a képzési formában: turizmus-vendéglátás, kereskedelem, szociális, informatika és távközlés és gazdálkodás és menedzsment ágazatban. A diákok az 5 évfolyamos képzés során érettségi bizonyítványt szereznek, és az általuk választott képzési terület alapvető szakmai ismereteit is elsajátíthatják.

A technikumi tanuló az érettségi vizsgára vonatkozó jogszabályokban meghatározott tantárgyakból és időpontban tehet előrehozott érettségi vizsgát. A technikumi érettségi és szakmai vizsga megszervezése az Szkt., az Szkr. és az érettségi vizsgaszabályzat hatályos rendelkezései szerint történik.

13. évfolyamon pedig idegen nyelvből érettségiznek, illetve szakmai vizsgát tesznek a választott szakmából és ez az eredmény számít be 5. tantárgynak emelt szintű érettségiként.

Szakképző iskola

Szakképző iskolai képzésünk átalakult. A 3 éves duális képzésben résztvevő tanulóink 2 ágazat közül választhatnak. A turizmus-vendéglátás ágazaton belül cukrász, pincér-vendégtéri szakember és szakács szakmát kínálunk. A kereskedelem ágazaton belül a kereskedelmi értékesítő (eladó) szakmát sajátíthatják el diákjaink.

A szakképzés 4.0 stratégia egy új lehetőséget biztosít a fiatalok és a szülők számára. Az elképzelés alapján szükséges megalapoznunk a szakképzést olyan alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztésével, melyek egy adott szakmától függetlenek, pontosabban minden szakmában szükségesnek látszanak, ilyen például a komplex problémamegoldás és döntéshozatal, a tervezői (design) szemlélet, a kritikus gondolkodás, az együttműködés, az érzelmi intelligencia, a szolgáltatói és vállalkozói szemlélet, a rugalmas gondolkodás, a digitális kompetenciák köre. Így kísérleti jelleggel – pilot programban – a 2019/2020-as tanévben útjára indítottuk az előkészítő (orientációs) évet a középiskolai évek előtt megszervezve. Ez az év az egyéni tanulási utak pedagógiáján, az egyéni és csoportos kíséren, a személyes pályaorientáción és az élet-pálya-tanácsadáson át készül megújítani iskolánk és az országos szakképzést is.

Kétéves, érettségit adó képzés

Azok számára kínáljuk ezt a képzési formát, akik már rendelkeznek szakmai végzettséggel, de ismereteiket tovább szeretnék bővíteni, és érettségi bizonyítványt kívánnak szerezni. 2023-tól felnőttképzésben indítható ez a képzési forma.

Érettségi utáni képzések

Minden ágazat általunk oktatott szakmáját kínáljuk nappali munkarendben, ezek a szakmák érettségire épülő képzések.

Iskolánk kiemelt területként kezeli a szakmai tárgyak, az idegen nyelvek és az informatika oktatását. Intézményünk ECDL-vizsgahelyként működik.

Az intézmény az oktatási feladatokon kívül kollégiumot is működtet, amely az iskolával azonos területen helyezkedik el. Így a bennlakó diákok számára jó lehetőség nyílik arra, hogy igénybe vegyék az iskola felszereléseit, eszközeit, sport- és egyéb létesítményeit.

A kollégium mintegy 220 diák befogadására alkalmas, intézményünk következetes rendszert dolgozott ki, mely a távolság, a szociális helyzet és a tanulmányi eredmények együttes figyelembe vételével segít a kollégiumi felvétel elbírálásában.

A kollégium családi körülményeket teremt a diákok számára ahhoz, hogy otthonuktól távol zökkenőmentesen beilleszkedjenek az iskola közösségébe, s minél jobb eredményeket érjenek el a tanulásban, illetve minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A kollégiumban dolgozó kollégák segítik a tanulókat a tanítási órákra való felkészülésben, monitoring szilenciumokat szerveznek, differenciált, illetve egyéni foglalkozásokat iktatnak be a mindennapi munkarendbe.

A Tokaj-Hegyalja Egyetem Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktatóinak, nevelőinek meggyőződése, hogy egy középfokú oktatási intézmény legfőbb feladata, hogy olyan tudás megszerzését tegye lehetővé diákjai számára, amely egyrészt felkészíti őket adott felsőoktatási intézményben való továbbtanulásra, másrészt alkalmassá teszi őket arra, hogy az általuk választott munkahelyen megállják helyüket – akár itthon, Magyarországon, akár külföldön.

Céljaink

Az iskolában folyó szakképzés céljai

A XXI. század technikum és szakképző iskola számára a munkaerőpiacon való megjelenés jelenti a legnagyobb kihívást. A szakképzés cél- és feladatrendszere a munka világának a követelmény rendszeréhez igazodik.

A képzési forma alapvetően figyelembe veszi az adott szakma társadalomban betöltött reális helyzetét és szerepét, továbbá a szakma vonatkozásában előre prognosztizálható változásokat.

A tanulók szakmai képességei a tevékenység végzése során fejleszthetők. Ezért fontos az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, a gyakorlat-orientált képzés megvalósítása.

Célunk, olyan sajátos arculattal rendelkező iskola megvalósítása, mely gyorsan alkalmazkodni tud a munkaerőpiaci kihívásokhoz a turizmus-vendéglátás, az informatika, a szociális és a kereskedelem szakterületen.

Olyan szakembereket szeretnénk kibocsátani, akik képesek alkotó módon alkalmazni az iskolában gyűjtött bőséges ismereteket, továbbá alkalmassá váljanak a szakmai továbbfejlődésre és nagy részük a szakmai, iskola-rendszerű továbbtanulásra. Felkészültségük tegye alkalmassá őket a fizikai szakmunkára, valamint irányító tevékenységre a kis- és középvállalkozások önálló megszervezésére. Ismerjék a legújabb technológiákat (ételkészítés, díszítés, tálalás stb.).

Fontos számunkra, hogy a szakmai oktatás, képzés mellett szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra neveljük diákjainkat.

Az eddigi évek tapasztalatait összegezve, és korunk elvárásait átgondolva határoztuk meg a Tokaj-Hegyalja Egyetem Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium legfontosabb feladatait és céljait.

Törekszünk arra, hogy minél szélesebb körű oktatási skálán valósuljon meg a tanítás intézményünkben, hiszen így az együttműködő partnerek egyre szélesebb rétegeinek igényeit tudjuk kielégíteni.

Ehhez kapcsolódik, hogy továbbra is biztosítanunk kell a maximális átjárhatóságot a képzési struktúra egyes ágazatainak között.

Fontosnak tartjuk azt, hogy minden lehetőséget felhasználjunk az iskola menedzselésére, értékeink propagálására, mert napjainkban az oktatási intézmények sem függetleníthetik magukat a munkaerőpiac igényeitől.

Kiemelkedő szerepet szánunk az idegen nyelvek oktatásának, hiszen ez a terület elengedhetetlen egy olyan ország számára, amely tagja az Európai Uniónak. Ennek a törekvésnek a megnyilvánulási formái: a csoportbontásban megvalósuló idegennyelvoktatás és az infokommunikációs csúcstechnológia biztosítása a mindennapi oktató munkához.

A számítástechnikai, informatikai ismeretek közvetítése szintén nagyon fontos területe az oktatásnak, hiszen manapság szinte egyetlen olyan munkalehetőség sem létezik, ahol ne volna szükség legalább alkalmazásszintű számítástechnikai ismeretekre. Ezen célok megvalósulásának érdekében a továbbiakban is kiemelt szerepet kap az informatika tanítása, illetve az ECDL-vizsgára felkészítő kurzusok beindítása. Iskolánk eszközállománya hatalmas

fejlődésen, bővülésen ment keresztül az elmúlt években, és célunk, hogy ez a fejlődés töretlen maradjon. Pályázatok és egyéb beszerzések révén laptopokat, interaktív táblákat, projektorokat, pendrive-kat szereztünk be, melyeket oktatóink és diákjaink széles körben használnak. 2024-re elértük, hogy minden osztályterem okostáblával vagy kivetítésre alkalmas televízióval rendelkezzen.

Támogatni kívánjuk továbbra is mindazokat a lehetőségeket, melyek a tanulók személyiségének mind sokoldalúbb kiteljesítését szolgálják: itt a sportlehetőségektől kezdődően a tánctanuláson és a diákújságíráson át egészen az alkotókörig vagy a könyvtárhasználatig bármilyen lehetőség szóba kerülhet, mely tartalmat, célt, értelmet adhat a tanulóknak a tanítási-tanulási folyamaton kívül, tehát szabadidejükben is.

Törekedni kell a kollégium fejlesztésére, bővítésére is, hiszen diákságunk mintegy harmada lakik kollégiumban, s számukra meghatározó, hogy milyen közegben, milyen körülmények között töltik mindennapjaik iskolán kívüli idejét. Célunk, hogy a személyi és tárgyi feltételek a minőséget szolgálják, hogy biztosítsuk a mind magasabb fokú otthonosságot, illetve komfortérzetet. Törekszünk arra, hogy a tanulási idő hatékonyan legyen kihasználva, hogy lehetőséget teremtsünk a differenciált foglalkoztatásra, felzárkóztatásra, korrepetálásra, valamint tehetséggondozásra. Igyekszünk megőrizni a választható szabadidős tevékenységek széles skáláját.

Állandó, folyamatos feladatként kezeljük az eszközállomány bővítését, hiszen mindig vannak új utak, új lehetőségek, eszközök és módszerek, melyek korszerűbbé, modernebbé, még gyakorlat-, illetve életközeli tehetik az oktatás mindennapjait.

Mivel Tokaj-Hegyalja a világörökség része, célunk, hogy ez jelenjen meg a helyi tantervben is, a diákoknak ily módon lehetőséget teremtve arra, hogy birtokában legyenek a helytörténet, a sajátos kulturális vonások, a borászat, a borkultúra alapvető ismereteinek. Fontos, hogy tisztában legyenek értékeinkkel, hogy büszkéek legyenek arra, hogy ebben a városban, ebben a régióban tanulhatnak.

Mivel iskolánk Tokaj város szellemi, értelmiségi életét is képviseli, ezért cél, hogy az intézmény oktatói rendszeresen bekapcsolódjanak a város közéletébe, aktívan részt vegyenek irodalmi, kulturális és egyéb tudományos, illetve szakmai rendezvényeken.

I. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

I.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Tokaj-Hegyalja Egyetem Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium nevelő-oktató munkájának legfőbb célja a tanulók testi-szellemi-érzelmi nevelése, hiszen a nevelés az egyik legfelelősségteljesebb emberi tevékenység. Iskolánk legfőbb értéke a **kölcsönös bizalomra épülő szülő-oktató-diák együttműködés**.

Kiemelt alapelvünk a gyermekközpontúság, a személyiségfejlesztés, az aktív együttműködés és közösségfejlesztés. Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink jól érezzék magukat iskolánkban. Alapelvünk a következetesség és a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek magas szintű átadása, mivel a megszerzett tudás birtokában képes az ember önmaga megvalósítására és a szakmai megújuláshoz szükséges nyitottság kialakítására.

Az iskola tanulói **széleskörűen alkalmazható és továbbfejleszthető tudást szerezhetnek** iskolánkban, hiszen a szakmai képzés elmélete és gyakorlata, valamint a közismereti tárgyak művelődési anyaga egységes ismeretrendszert alkot. Célunk, hogy megfeleljünk a hazai és az európai uniós elvárásoknak, hogy a munkaerőpiac számára **piacképes szakmákat és szakembereket képezzünk**, s hogy igény esetén felkészítsük tanulóinkat a felsőoktatási intézményekbe.

I.1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

Célunk egy olyan iskola megteremtése és működtetése, amely minden tanuló számára érvényes, azaz ma szükséges és a jövőben fejleszthető tudást ad mindenkinek képességei, szándékai szerint. A tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő szintű oktatási formák biztosítása a tehetséggondozás céljából is csoportbontások, fakultációk stb. formájában.

A nevelés során jellemet formálunk, az értelmi képességek mellett a tanulók érzelmi intelligenciáját is fejlesztjük. Célunk, hogy kialakuljon a tanulóknak a tiszteletteljes viselkedés belső motivációja, és az értékteremtő, autonóm személyiséggé válás folyamata.

Iskolánk a társadalmi környezet, a szülők, a diákok és a fenntartó igényeit és elvárásait figyelembe véve, valamint az iskola hagyományaira építve a következő alapelveket kívánja megvalósítani:

Harmonikus személyiséget fejlesztő egyéni és közösségi nevelés

- Pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jószág, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése)
- Helyes önismeretre nevelés (az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés, a sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése)
- Az együttműködési képesség és az egészséges versenyszellem kialakítása, az empátia képességének fejlesztése
- A munka, az erőfeszítés és általa létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése

- Kezdeményezőkézség, önállóság, a személyiség maximális tisztelete (az emberi identitás megőrzése, a másság vállalása, elfogadása és elfogadtatása)
- A játék személyiségformáló erejének felismertetése és erősítése.

Korszerű, sokoldalú általános műveltség biztosítása

- Magas színvonalú anyanyelvi kultúra elsajátítása
- A kommunikációs készség sokoldalú fejlesztése
- A humán és reál értékek egyenrangúságának biztosítása
- Az absztrakt gondolkodás, a tudományos és a művészi modellalkotás képességének fejlesztése
- Legalább egy idegen nyelv alkalmazási szinten való elsajátítása
- Korszerű társadalomtudományos ismeretek megalapozása Korszerű természettudományos ismeretek megalapozása
- Az ismeretszerzés képességének fejlesztése, eligazodás a modern technika, a számítógép, az Internet világában, mindezek felhasználási lehetőségei a tanulásban.

Alkotó gondolkodásra és gondolkodva cselekvésre nevelés

- A diák aktív résztvevője legyen a tanulási – tanítási folyamatnak
- A tanulói és a oktatói kreativitás növelése
- Az eredményes tanulási módszerek megismertetése
- A tudományos kutatás alapjainak, módszereinek elsajátítása
- A megszerzett tudás hasznosítása önálló feladatok (előadások, pályamunkák, tanulói kísérletek, műhelymunkák)
- A folyamatos önképzés képességének és igényének kialakítása
- Az önálló véleményalkotási képesség, a logikus érvelés fejlesztése

Színvonalas, következetes oktatás

- A közép- és az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés
- Korszerű informatikai ismeretek átadása és használata (felhasználói és/vagy programozói ismeretek, ingyenes Internet-hozzáférés)
- A tehetséges tanulók felkészítése az országos tanulmányi-, szakmai-, kulturális- és sportversenyekre
- Differenciálás az oktatásban
- A tanuló eredményalapú értékelése
- Oktatói önképzés, a legújabb szaktárgyi és pedagógiai-pszichológiai ismeretek, eredmények elsajátítása, alkalmazása
- Az esztétikai érzék fejlesztése
- A kezdeményezőkézség, a másokkal történő hatékony együttműködés, valamint a saját munkáért, cselekedetért érzett felelősség kialakítása és növelése.

A harmonikus családi élet értékeinek felismertetése, fejlesztése

- A tanulók családhoz való kötődésének erősítése
- A szülők iskolához való kötődésének erősítése. Az iskola és a család kapcsolatának elmélyítése. A szülői elvárások, igények megismerése.

A hagyományok tisztelete, ápolása

- A tanulók szülőhelyhez, hazához való kötődésének erősítése
- A nemzeti kultúra hagyományainak megismerése és ezek megbecsülése révén szülőföld és haza iránti szeretet, a magyarság- és az európai-ság-tudat kialakítása
- Az iskola és a város múltjának megismerése

I.1.2. A nevelő-oktató munka céljai

A jogszabályoknak megfelelően az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka céljai az egyes képzési típusokban a következők:

Technikum

Az itt folyó nevelés-oktatás tovább építi, kiszélesíti és elmélyíti az általános iskolai tantárgyi követelményeket. Az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató tevékenység folyik.

A technikum kerettantervben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség továbbfejlesztését, valamint a szakmai képzés megalapozását, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a munkába állásra való felkészülést.

Az iskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A technikumban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot. Az iskola nevelési és oktatási rendszere akkor képes a kulturálisan és szociálisan heterogén diákság hatékony képzésére, ha követelményeiben igazodik a tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez. Nevelő munkájában számolnia kell a kultúraváltás jelenségeiből, a globalizációból, az egyenlőtlenségek világméretű növekedéséből, az értékrend zavaraiából fakadó feszültségekkel.

A nevelés-oktatás célja, hogy a tanulók alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a szolgáltatási és kereskedelmi értékre-remtési folyamatok alakítására, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, valamint a felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

A tanítási-tanulási folyamat során ki kell, hogy alakuljon a tanulóknak az igény és a képesség az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek felismerésére, értelmezésére, hasznosítására. Fontos, hogy fejlődjön fogalmi gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen

nyelvi kommunikációs, valamint informatikai tudásuk. Alakuljon ki a tanulásuk, munkájuk eredményessége, minősége iránti igényesség, jelenjen meg a tevékenységeikkel kapcsolatos felelősségérzet. Mindezeket figyelembe véve törekszünk arra, hogy technikumi diákjaink is mind nagyobb arányban vegyenek részt kompetencia alapú oktatásban, ezáltal mind inkább felkészültek legyenek az élethosszig tartó tanulásra.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kell, hogy kapjon az önismeret fejlesztése, a kezdeményező és a vállalkozói készségek, illetve a felelős társadalmi magatartás kialakítása egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és kötelességek tudatosítását. A személyiségfejlesztés minden vonatkozásban meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre.

Szakképző iskola

9.-től szakképző évfolyamon – a szakmajegyzékben meghatározott -, 10.-től szakképzési évfolyamokon – a Szakmajegyzékben meghatározott – szakképzési követelmények alapján szakmai vizsgára való felkészítés folyik.

A Szakképző osztályokban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot. A képességek fejlesztését akkor végezhetjük eredményesen, ha a követelményekben a tanulók adottságaihoz igazodunk.

A szakképző tanulók egy köre a szakmai vizsga letételével befejezi iskolai rendszerű tanulmányait. Ezért különösen nagy figyelmet kell fordítani a személyiségfejlesztésre, az anyanyelv igényes használatára, a tanulók érzelmi kultúrájának gazdagítására, erkölcsi tudatosságuk erősítésére.

A tanulóknak ki kell, hogy fejlődjön saját egészségük, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet, az igény a munkatársakkal együttműködő, egyenrangú, szolidáris viszony kialakítására, a közösségi és az egyéni érdekek, értékek egyensúlyának megteremtésére.

Alapvető cél, hogy a tanulók képesek legyenek sikeres szakmai vizsgát tenni, majd szakmájukban elhelyezkedni, tudásuk, képességeik és készségeik megfeleljenek a munkába állásuk idején támasztott elvárásoknak, követelményeknek. A hatékony és motiváló tanulási módszerek elsajátítása révén növekszik képességük szakmai és más munkatevékenységek értő és alkotó megtanulására, a folyamatos fejlődésre, a szakmán belül további tanulásra, továbbképzésre és szükség esetén szakmaváltásra. Lehetőséget kell kapniuk a magasabb szintű szakképzettség megszerzésére a szakmai előmenetel, az egész életen át tartó tanulás folyamán.

Fontos, hogy a tanulók munkatapasztalataik és munkakultúrájuk révén képesek legyenek beilleszkedni a munkakörnyezetbe, fejlődjön bennük az igényesség munkájuk eredményessége, minősége iránt, és kialakuljon a munkájukkal kapcsolatos felelősségérzet.

A Szakképző osztályokban az első, differenciált pedagógiai eljárásokat igénylő szakaszban az új ismeretek átadása mellett vállalnunk kell az általa-

nos iskolai ismeretek rendszerezését, a hiányok pótlását, a gyengébb képességű tanulók fejlesztését a továbbhaladáshoz szükséges szintre, valamint tudatos motiválásukat.

Alapvető célunk, hogy elősegítsük a klasszikus vállalkozói készségek és képességek megerősödését, ilyenek többek között a döntéshozatal, a kockázat mérlegelésének és vállalásának a képessége, az önismeret, a csoportos munkavégzés során elengedhetetlen kommunikációs készség, a kudarcűrés, a kritika feldolgozásának, a visszacsatolásnak a képessége. A közös célok, a tág mozgástér, a széles alapozású készségfejlesztés, valamint a vállalkozásorientált szakmai irány együttesen hivatottak elősegíteni a diákok állampolgári felkészültségét, társadalmi beilleszkedését.

Fontosnak tartjuk, hogy a megszerzett ismeretek és képességek a munkahelyek és szakmai részterületek között konvertálható és a nemzetközi gyakorlatban is jól alkalmazhatók legyenek, illeszkedjenek az Európai Közösség által állított követelményeknek.

Az új módszerek, tanítási stílus meghonosítása érdekében lehetőségeinkhez mérten támogatjuk a kollegák részvételét minden ilyen témájú továbbképzésen, önfejlesztő tevékenységében. Fokozott szerepet kapnak a munkaközösségek, illetve a munkaközösségek összedolgozása.

Érettségire felkészítő képzés

Az érettségire felkészítő képzésben az általános műveltséget kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését megalapozó nevelő-oktató tevékenység folyik. Alapfeladata az érettségi vizsgára és munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére való felkészítés.

Az ebben a képzésben folyó nevelés-oktatás tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetít, továbbfejleszti a kommunikációs és a tanulási képességeket.

Folyamatosan nevel az anyanyelv igényes használatára, a természeti és az épített környezet védelmére, az egészséges életmód értékeinek elfogadására, valamint a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre. Kialakítja tanulóiban az ún. élethosszig tartó tanulás felkészíti tanulóit arra, hogy a tudás – a stabil értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is.

Feladata a nemzeti és európai identitástudat továbbépítése a tanulóknál; intellektuális, érzelmi és testi érzék egyensúlyának biztosítása. Együttműködésre és kooperációra nevel, fejleszti a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyeket: az önismeretet, az önbizalmat, az alkalmazkodóképességet, a kudarcűrést. Mindezzel előmozdítja a tanulóknál a konstruktív attitűd kialakulását.

Ebben a képzésben a nevelés és oktatás egyik alapvető célja, hogy a tanulókat összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra nevelje. Tegye képessé őket információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra. Követelményeivel és tevékenységével ösztönözze a tanulókat tudásra épülő, önálló vélemény kialakítására, alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre.

Az iskola a maga arculatával, egész programjával, helyi sajátosságaival, a

tanulás szervezésének változatos módjaival biztosítja, hogy diákjai érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékuknak megfelelően tanulhassanak.

A képzési folyamatban figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait, az életkorhoz és az egyéni érettséghez igazodva optimalizálja terhelésüket. Törekszik a személyre szóló fejlesztésre, támaszkodik a tanulók érzelmi intelligenciájára, képzeletére, számít kreativitásukra, illetve tudatosan is előmozdítja mindezek fejlesztését.

A személyiségfejlesztésben fontos a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára való felkészítés, azaz a jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítása.

Mint általános művelő iskolatípus készítse fel tanulóit arra, hogy az iskolából egy folyamatosan változó világba lépnek. Tudatosuljon bennük a magyar társadalom demokratikus létmódja, az európai integrációs folyamat és hazánk kapcsolódása ehhez a folyamathoz, szembesüljenek a kultúraváltás és a globalizáció jelenségeivel, kihívásaival.

Iskolánk főbb jellemzői a következők:

Tanulóinkat felkészítjük az érettségire, feladatunk a felsőfokú továbbtanulás megalapozása, ugyanakkor célunk tanulóinknak a munka világába való beilleszkedésének segítése is.

Az általános képzés tananyagában prioritásként vesszük figyelembe az úgynevezett minimális kompetencia területén legalább egy idegen nyelv vizsgaszintű elsajátítását, az informatika alapjainak megtanulását, minimális mozgáskultúra kialakítását.

A tanulás megszerettetése, a tudás tisztelete akkor érhető el, ha megtanítjuk diákjainkat tanulni, képessé tesszük őket az önálló ismeretszerzésre, a megújuló követelményekhez való alkalmazkodásra. A tanítási-tanulási folyamatban ezért nagy teret biztosítunk a tanulói öntevékenységeknek, az önálló munkának. Diákjaink kezét fokozatosan elengedve állítjuk őket döntések elé úgy, hogy a „játékszabályok” (követelmények) mindig ismertek, tiszták legyenek előttük. A sokrétű ismeretszerzési mód mellé természetesen szükségessé válik az értékelés, minősítés adekvát formái is (vizsgák, pályamunkák, standardizált tesztek).

Az iskola szocializációs funkciója megköveteli, hogy az elsajátított ismeretanyag birtokában diákjaink legyenek képesek eligazodni a társadalmi és természeti környezetben, ismerjék az emberiség globális problémáit, azokban az egyén, az állam, a társadalom felelősségét, a lehetőségeket és korlátokat. Ismereteik szolgáljanak eszközként az „Életben” való eligazodáshoz, a testileg-lelkileg egészséges, harmonikus személyiség kialakításához. Ennek érdekében jelennek meg a kötelező tantárgyak között olyan ismeretkörök, mint a társadalmi ismeretek vagy az etika – ezzel is elősegítve a „felelős állampolgár” szerepére való felkészülést.

Diákjaink megismerik nemzeti kultúránkat, összekapcsolva az európai, humanista értékrend elsajátításával, az egyetemes kultúra eredményeinek megismerésével, azok iránt való nyitottsággal. Biztosítjuk az ismeretek, a valósi, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését, azok erkölcsi és művelődéstörténeti tartalmának tárgyyszerű és elfogulatlan

ismertetését úgy, hogy igazságukról nem foglalunk állást, vallási és világnézeti kérdésekben semlegesek maradunk.

Programunk figyelembe veszi azt a tényt, hogy diákjaink az iskolában nemcsak az életre készülnek, hanem élnek is. Ennek megfelelően feladatunknak tekintjük a kiegyensúlyozott életkörülmények kialakítását, a tanulók igényeinek, motivációinak figyelembe vételével úgy, hogy életkorukkal növekvő döntési lehetőséggel (és felelősséggel) ruházzuk fel őket, melyekkel a oktatók segítik élni diákjainkat.

A szakmai képzés, a szakmák iránt határozott igény mutatkozik mind diákjaink, mind szüleik részéről: az érettségi vizsga után, illetve szakközépiskolákban elégítjük ki ezt az igényt.

Az iskolai nevelés céljai, értékrendszere

Az iskola oktatótestülete pedagógiai célja az iskola szellemiségének megteremtése és megőrzése. Olyan alapvető rendező elvek, eszmények meghatározása és megvalósítása, amelyek alapján a növendékek kialakíthatják saját erkölcsi karakterüket, autonóm személyiségüket, meghatározó életelveiket.

Megítélésünk szerint minél magasabb szinten jelenik meg az iskola-szellem, annál nagyobb súlya van a morális tényezőknek, a kontrollal, a szabálykövetéssel kapcsolatos összetevőkön túl egyre inkább dominálnak a felelősséggel, az autonómiával kapcsolatos összetevők.

Célunk, hogy a fiatalok érett, autonóm személyiségként jussanak el a felnőttkor küszöbére, birtokában legyenek azoknak a szociális képességeknek, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy etikusan társas lényekké válhassanak, képesek legyenek megfelelni a kor aktuális követelményeinek.

Ennek érdekében:

- Tudatosan óvják testi és lelki egészségüket
- Ismerjék saját lehetőségeiket, legyenek képesek reális célok kitűzésére és elérésére. Rendelkezzenek a harmonikus társas és párkapcsolatok alakításának képességével
- Kellő jártasságot szerezzenek az ismeretsajátítás módszereiben, képesek legyenek önmaguk fejlesztésére, tanulmányaik folytatására
- Olyan szaktudást sajátítsanak el, amely széles körű, mobilizálható, konvertálható
- Legyenek készek új ismeretek befogadására, a munkaerőpiac által diktált változásokra, reálisan felmért pályaaorientációra
- Munkájukban legyenek igényesek, szorgalmasak, kreatívak, vállalkozó szelleműek, önmaguk menedzselésére és érdekeik érvényesítésére alkalmasak
- Törődjenek szűkebb és tágabb környezetük védelmével
- Legyenek képesek eligazodni a művészet, a tudomány és a kultúra különböző területein

Célunk egy olyan iskola megteremtése és működtetése:

- Melynek működési szabályai átláthatóak, nyilvánosak,

- Mely az „iskolahasználók” megelégedésére, azok igényeinek figyelembe vételével működik, melyben tanuló és oktató jól érzi magát, mert értelmes munkát végezhet,
- Melyben nem csak „tankönyvi” ismereteket tanul a diák.

Az intézményünkben zajló nevelési-oktatási tevékenység főbb céljai a következők:

Erkölcsei nevelés

Célunk tanulóink felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése, a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség, a tisztelet és a tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig. Célunk, hogy diákjaink megértsék a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Tanulóinkat becsületességre, megbízhatóságra, kitartó munkára neveljük, valamint arra, hogy álljanak ki azért, amiben hisznek. Legyen érték számukra a tudás és a munka, a kreativitás és az emberi szabadság.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Nemzeti ünnepeink megünneplése során a közösséghez való tartozás és a hazaszeretet érzésének kialakítására, nemzeti múltunk megismertetésére törekszünk. Célunk nemzeti kultúránk nagy múltú értékeinek, személyiségeinek megismertetése, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése, a hazánkban és a határon túl élő magyarok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. Megismertetjük diákjainkkal Tokaj és környékének természeti és kulturális értékeit, illetve a helytörténeti események főbb állomásait. Hagyományaink megismerésére és ápolására iskolánkban a következő keretek között nyílik lehetőség:

- Történelem, irodalom és osztályfőnöki órákon
- Iskolai, városi és járási versenyeken való részvétel
- Iskolai ünnepségek rendezése, városi ünnepségeken való részvétel (október 6., október 23., március 15., Holocaust-emléknap, A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja, Nemzeti Összetartozás Napja)
- Múzeumlátogatások szervezése, kiállítások megtekintése
- Rendhagyó irodalomórák a helyi városi könyvtárban.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Megismertetjük tanulóinkkal állampolgári jogaikat, továbbá cselekvő állampolgári magatartásra, törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentességre és a méltányosságra neveljük őket. Arra ösztönözzük diákjainkat, hogy gyakorolják jogaikat és kötelességeiket szűkebb környezetükben, ismerjék és tiszteljék szűkebb közösségük tagjait, törekedjenek együttműködésre. Ennek érdekében fejlesztjük a tanulók önálló kritikai gondolkodását, elemző képességét és vitakultúráját, hogy felelősségteljesen cselekedjenek.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célunk, hogy tanítványaink tudjanak különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában legyenek azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. A tanítás-tanulás egész folyamatában támogatjuk és hozzásegítjük őket ahhoz, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra, a kulturált egyéni és közösségi életre, mások tiszteletére, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására.

A családi életre nevelés

A család - mint a társadalom legfontosabb alapegysége - a legnagyobb hatást gyakorolja a gyermekekre, a fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének kialakítására. Tanítványaink szüleivel együttműködve iskolánk fontos szerepet vállal az erkölcsi normák közvetítésében, a családi életre való felkészítésben, a felelős párkapcsolatok kialakításában és a felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskola természetesen nem pótolhatja a családot, de adhat olyan útmutatást, rávezethet olyan irányvonalakra, amelyek segíthetnek a tanulóknak feltárni ezeket az értékeket, illetve megtalálni saját útjukat.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az iskola egészséges életmódra neveli tanítványait, elősegíti az egészséges testi és lelki életvitel, a megfelelő higiéné kialakítását. Törekszünk a különböző testi képességek sokoldalú fejlesztésére, a mozgásműveltség színvonalának emelésére, a játék és sportjátékok űzése iránti érdeklődés és igény kialakítására. A megelőzés érdekében szakemberek bevonásával ismertetjük meg tanulókkal az egészségre káros szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait. Felkészítjük a tanulókat a betegség megelőzésre, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hatékony személyiségfejlesztő nevelés-oktatás érdekében intézményünk külön figyelmet szentel a tanulók képességbeli és társadalmi különbségének. Célunk a segítségre szoruló vagy beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek vagy más kultúrából érkező tanulók iránti együttérző, önkéntesen segítő magatartás és a szociális érzékenység kialakítása, valamint tanulóink önbizalmának erősítése. A felelősségvállalás az élet különböző területein különböző mértékben figyelhető meg. Az egyén felelős attitűddel viseltethet saját teljesítménye, céljai elérése és az élete, esetleg családtagja életének alakulása iránt. Az, hogy vállaljuk a felelősséget tetteinkért, azt is jelenti, hogy elfogadjuk, hogy mi magunk hozzuk a döntéseinket az életünk során, és ezek befolyásolják nagyrészt, hogy életünk milyen irányba halad, milyen emberekké válunk. Ez együtt jár annak elfogadásával is, hogy nem hibáztathatunk másokat a saját döntéseink, tetteink következményeiért. Ugyanakkor felelősséget vállalni azt is jelentheti, hogy felelősnek érezzük magunkat valamiért és tesszünk azért, hogy megoldódjon ez a probléma, ezt jelenti a felelősségteljes viselkedés.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célunk, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Megtanítjuk diákjainkat arra, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen használják. A környezeti nevelés kultúrára, világképre és életmódra nevelés. Legfontosabb feladatunk, hogy megismertessük a tanulókkal az élővilág szépségét, sokféleségét, felébredszük bennük a szeretetet és a felelősséget, hogy felnőtként ne pusztítsák, hanem védjék és becsüljék azt. A természet értékeihez hozzátartozik az ember is alkotásaival együtt. A természeti nevelés feladatai közé tartozik többek között az is, hogy erősítse a tanulóknál a veszélyre való spontán érdeklődést és kíváncsiságot, melyet a világ jelenségei iránt tanúsítanak.

Pályaorientáció

A tanulókat felkészítjük a munka világára, tudatosítjuk bennük, hogy életük során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért fontos a folyamatos önképzés. A pályaorientáció segít fenntartani az egyén nyitottságát a változásra és megtanítja a változás kezdeményezésére, saját pályafutásának irányítására, a változásokkal járó bizonytalanság elviselésére. Az egyéni életpálya sikeres és folyamatos alakításához, menedzseléséhez megfelelő tudásra és készségekre van szükség, ennek feladata ránk hárul. Tájékoztatjuk tanulóinkat a munkaerőpiaci lehetőségekről, munkavállalói szerepről. Felkészítjük az álláskeresésre, önéletrajzírára, állásinterjúkra. Tájékoztatjuk őket a továbbtanulási lehetőségekről. Az összefüggő szakmai gyakorlatokon a tanulók bevezetésére kerül sor a munka világába, elsajátítják szakmájuk alapjait egy-egy munkaterületen.

Az intézményben elérhető pályaorientációs szolgáltatások leírása

Az intézmény pályaorientációs szolgáltatásai különösen:

- pályaorientációs és szakmabemutató rendezvények;
- nyílt napok és szakmai bemutatók;
- szakmák és ágazatok gyakorlati megismertetése;
- egyéni és csoportos pályaorientációs tanácsadás;
- továbbtanulási és munkaerőpiaci tájékoztatás;
- duális képzőhelyek és gazdasági partnerek bemutatása;
- üzem-, vállalat- és szakmai helyszínlátogatások;
- szakmaválasztást, illetve szakmairány-választást támogató programok;
- önéletrajz-, álláskeresési és állásinterjú-kompetenciák fejlesztése;
- a tanulók egyéni érdeklődésének, képességeinek és pályacéljainak feltárását segítő foglalkozások.

A szolgáltatások igénybevételenek konkrét időpontjait és felelőseit az intézmény éves munkaterve határozza meg.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulókat hozzásegítjük ahhoz, hogy képesek legyenek eligazodni az alapvető pénzügyi és közgazdasági fogalmak, illetve teendők között. A jó szülői példára építve célunk, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás és a pénz világában, illetve a fogyasztás területén, különös figyelmet fordítva az alábbi témákra: a pénz és szerepe, típusai, fizetési módok megismerése, a kölcsön és veszélyeinek felismerése, a takarékoskodás és a megtakarítások lényege, nemzeti és közös valuták, árfolyam egyszerű értelmezése, valutaváltás eljárásainak megismerése.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal.

A tanulók tudatosan választanak a tanulásukat, művelődésüket és szórakozásukat segítő médiumok között. Képesek a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiákat ismertetünk meg a nem kívánatos tartalmak elhárítására. A tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT eszközök nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Kialakul a tanulóban az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magatartás, elfogadja és betartja a kommunikáció és az információ felhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére.

A tanulás tanítása

Célunk, hogy a tanuló képes legyen a saját tanulási stílusának megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Pedagógusaink célja, hogy felkeltsék az érdeklődést a tanított tantárgyaik iránt, motiválják, segítsék a tanulókat a tananyag hatékony elsajátításában. Az eredményes tanulás érdekében egységességre és differenciálásra törekednek oktatóink, a nevelő – oktató munkájuk során a tanulók tudásának, képességeinek, személyiségének fejlesztése áll a középpontban.

I.1.3. A nevelő-oktató munka feladatai

Iskolánk felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése.

Feladataink:

- a NAT-ban előírt ismeretek oktatása, a célkitűzések megvalósításához szükséges ismeretek átadása, értékrend közvetítése
- a szocializáció segítése
- a kommunikációs kultúra fejlesztése
- az esztétikai érzék, ízlés formálása, kulturált viselkedés, erkölcsös magatartás, tolerancia kialakítása
- az informatika és az idegen nyelv magas szintű elsajátítása
- a társadalomba való beilleszkedés elősegítése,
- a sokoldalú tájékozódási képesség, tájékozottság kialakítása
- a nemzeti műveltség és az egyetemes kultúra közvetítése, a korszerű tudásanyag átadása
- a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítése
- a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök, kulcskompetenciák együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése
- a tanulás, az új ismeretek iránti igény kialakítása, az önálló tanulás, az önképzés módjainak megismertetése, a kooperatív tanulási technikák elsajátíttatása
- mobilizálható és konvertálható szaktudás elsajátíttatása
- a tanulók munkájuk során legyenek igényesek, szorgalmasak, kreatívak, vállalkozó szelleműek, képesek legyenek önmaguk menedzselésére, érdekeik érvényesítésére
- a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése, a nemzeti hagyományok és a nemzeti öntudat fejlesztése
- a közvetlen és a közvetett partnereinkkel való együttműködés, bevonásuk az iskola életébe
- széles módszertani skála kialakítása a tanulói készségek és képességek fejlesztésére
- kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozás
- a kiemelkedően jó képességű tanulók tehetséggondozása
- hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás, az esélyegyenlőség biztosítása
- egészséges életmód kialakítása, környezetünk védelme
- a természet és az élet szeretetére, tiszteletére való nevelés.

Az iskolavezetés kiemelt feladatai

- a törvényi előírások betartása és betarttatása
- átgondolt iskolai stratégia kidolgozása, működtetése
- nyugodt, a tanulást támogató környezet biztosítása
- az elvégzett munka minőségének ellenőrzése, értékelése
- konkrét feladatok, célok megfogalmazása és azok megvalósítása az egyenletes terhelés elvének érvényesítésével
- az oktatáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása
- változatos tanulási módszerek ((kompetencia alapú módszerek, projekt-módszer) használatára való ösztönzés.

I.1.4. Az alkalmazott eszközök, eljárások

Oktató-nevelő munkánk elsődleges feladatának az érettségi és a szakmai vizsgára való felkészítést tartjuk.

Ezen eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos **tevékenységi formákat** folytatjuk:

- következetes oktatói magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét
- a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában
- osztályfőnöki munkánkban nagy figyelmet fordítunk minden tanítvánnyunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra
- a tanulás belső motivációinak kialakítása érdekében kiemelten kezeljük a differenciált oktatást, a tanítás-tanulás különböző szervezeti formáit alkalmazzuk (osztálymunka, csoportmunka, páros, illetve egyéni munkaformák) alkalmazni kell az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit

Az iskolánk oktatói által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások, módszerek:

- a tanulói szokások kialakításának érdekében a következő módszereket alkalmazzuk: gyakoroltatás, korrepetálás, háziversenyek szervezése, tanulási-módszertani tréningek, közös célok kitűzése, hagyományok kialakítása
- személyiségfejlesztési módszerként alkalmazzuk a következőket: személyes beszélgetések, külsős előadók meghívása, filmvetítés, színház- és múzeumlátogatás, a nevelő személyes példamutatása, rendezvények szervezése, jutalmazás, büntetés
- a tudatosítás, a meggyőzés kialakítása érdekében az alábbi módszereket alkalmazzuk: magyarázat, beszélgetés, a tanulók önálló elemző munkája, viták, fórumok, felvilágosítása a betartandó normákról.

I.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség, vagy szubjektum rendkívül összetett, nehezen megragadható, definiálható fogalom. Ahhoz azonban, hogy egy iskola hathatósan, érdemben tudjon foglalkozni a személyiségfejlesztéssel, meg tudja határozni annak legfőbb területeit, lehetőségeit, módjait, ismernünk kell a fogalom jelentését, mibenlétét.

A személyiség megkülönböztető jegye az, hogy tudatosan viszonyul az őt körülvevő környezethez, hogy mindemellett fenntartja saját különállását az emberek bizonyos csoportjaiból, autonómiára törekszik, szembenőően, jól láthatóan, megkülönböztethetően más, mint a többiek, viselkedésében megnyilvánuló jellemvonásai, döntései, cselekedetei, beszédmódja, magatartása nyomán összetéveszthetetlen másokkal.

A személyiség, individuum szó leglényegesebb, legelemibb tényezője tehát, hogy az egyén egyszerűségére, egyediségére utal.

A személyiségfejlesztés talán éppen azért lehet nehéz feladat az iskolában, mert egy közösségen belül kell megvalósítani az egyén, egyéniség kibontakoztatását. Össze kell tehát hangolni a kollektíva és a szubjektum célkitűzéseit, érdekszféráit. Az egyre erősebb, teljesebb körű szocializáció és az interperszonális kapcsolatok kiterjedése ennek a folyamatnak az igazi terepe, s mint ilyen, igazi kihívást jelenthet a oktatók számára.

A személyiség nem fejleszthető leszűkített tevékenységi körben, pusztán oktatási szituációban. Minden iskolának, illetve oktatónak tudnia kell, hogy feladata nem csupán információközlés, illetve az átadott információk vizsgakérése, hanem ennél sokkal komplexebb tevékenysége: harmonikus, tájékozott, önismerettel és önkritikával is rendelkező, empatikus személyiségek fejlesztése, illetve az ebben való közreműködés.

Ez a fejlesztő hatás csak akkor bontakozhat ki, ha az oktatási intézmény megteremti a lehetőséget a minél szélesebb körben történő foglalkoztatásnak, a fizikai és szellemi tevékenységek minél gazdagabb skálájának.

A személyiség különböző területei ugyanis természetesen más és más alapokon fejlődnek. Iskolánk célja, hogy ezeket az alapokat biztosítsa, és hogy hozzájáruljon minél több harmonikus személyiség fejlődéséhez.

A következő területeken és módokon kívánjuk megvalósítani ezt:

Oktatási tevékenység: ez fejleszti a tanulók gondolkodási képességeit, alakítja intellektuális szintjüket. Az egyes gondolkodási műveletek (pl.: analízis, szintézis, stb.) begyakoroltatásával a tanulók könnyebben eligazodhatnak majd bizonyos szituációkban, fejlődik problémamegoldó-készségük, illetve megfelelő mértékben problémaérzékennyé válnak. A konkrétan oktatási tevékenység tehát a személyiség kognitív szférájára hat leginkább fejlesztőleg.

Tanórai nevelő tevékenység: a személyiség erkölcsi, etikai és emocionális oldalára hat leginkább. Megnyilvánulhat direkt és indirekt módon az adott helyzettől függően. Alapvető dolog, hogy ezen a téren rendkívül nagy a oktató személyiségének közvetlen hatása, hiszen minden megnyilvánulásával valamilyen példát mutat: gondolhatunk itt akár az öltözködésre vagy a szóhasználatra. A külső jeleken túl persze fokozott nevelő hatása van csaknem minden órai szituációnak. Ilyenkor fejleszthető a tanulók vitakultúrája, észszerű kompromisszumkészsége, igazságérzete, mérlegelési és döntési készségei, empátiája, érzelm kifejezőképessége, sőt az is, hogy hogyan fogadja kulturáltan akár a kudarcot, akár a sikert. Tanórai játékok, versenyhelyzetek teremtetésével fejleszthetjük a rivalizálás képességét, a frusztrációs toleranciát. Ugyancsak itt alakíthatók ki a helyes konfliktuskezelés mintái, alapformái és lehetőségei.

Tanórán kívüli nevelő tevékenység: a oktató személyiségének egészen közvetlen hatása és az életszerűség az individuum minden aspektusára fejlesztőleg hathat. Ez a tevékenységi forma rendkívül összetett, hiszen tulajdonképpen ide tartozik minden olyan esemény vagy személyes kontaktus, amelynek során a tanuló az órai keretek és szabályrendszer hatása alól kikerülve lép kapcsolatba a körülötte lévőkkel. Iskolánkban számos ilyen jellegű kapcsolattartási formának vannak hagyományai. A legtipikusabbak talán a következők: klubdelutánok, osztálykirándulások, mozi-, illetve színházlátogatások, versenyek, énekkar, sportrendezvények. Természetesen az előbb említett, jórészt szervezett programokon túl kiemelkedő jelentősége és nagy jellemformáló ereje van a spontán beszélgetéseknek, tartalmas eszmecseréknek oktató és diák között. Ezen alkalmakkor sajátíthatják el a tanulók a gondolatközlés, a másik meghallgatásának képességét, az odafigyelés, a helyes reagálás módjait – mintegy öntudatlanul, hiszen itt szó sincs előre átgondolt, megkomponált helyzetekről, csupán a oktató hitelessége jelenthet útmutatót.

Iskolánk a személyiségfejlesztés minél sokoldalúbb megvalósítása érdekében teret ad a színes, sokrétű iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, ha mindez fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat, hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Ennek néhány konkrét fóruma a következő:

- Iskolai ünnepségek (pl.: tanévnyitó, október 23., szalagavató, március 15., ballagás, tanévzáró)
- Nemzeti Összetartozás Napja – Határtalanul! Téma nap
- Stúdió működtetése
- Rendezvények napja

- Évenkénti Diákközségi találkozó
- Bor és Gasztronómia vetélkedő
- Kollégiumi és iskolai advent
- Farsang
- Elsősavató
- Versenyek

Ezek a rendezvények és események tehát nem csupán az iskolai közösségi élet színesítői, hanem olyan fórumok, amelyek segítik a diákok személyiségfejlődését, egyéniségük minél teljesebb kibontakoztatását, ezért célunknak tekintjük, hogy a továbbiakban is megtartsuk ezeket az építő hagyományokat, s minél több tanulónk kapcsolódjon be aktívan ezek szervezésébe, lebonyolításába.

1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A Szktv. 33. § és az Szkr. 101-102. § rendelkezik a tanulók egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatokról, és meghatározza azokat a szabályokat, amelyek a feladatokban közreműködőkre vonatkoznak a nevelési-oktatási intézményekben.

A 128. § (5) alapján a nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi szakmai program részét képező egészségfejlesztési program keretében. (6) A helyi egészségfejlesztési programot az oktatási testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Egészségfejlesztési feladataink célja: olyan típusú iskola létrehozása, amely folyamatosan fejleszti környezetét, élhető, egészséges környezetet biztosítva a benne folyó munka és tanulás számára. Az iskola vezetése segíteni és ösztönözni kíván minden olyan jellegű kezdeményezést, amely a tanulók és az oktatási testület egészségének védelmét szolgálja. Olyan nevelési-oktatási gyakorlatot folytatva, amely tekintetbe veszi a tanuló és tanuló méltóságát, az élhetőbb, komfortosabb, egészségesebb és esztétikusabb környezethez való természetes igényét. Lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.

Szűrővizsgálatok

Az iskolaorvos és a védőnő nagyon sok segítséget nyújt az egészségnevelésben az évenkénti szűréssel.

Az ifjúsági egészségügyi szolgálat támogatja, illetve segítséget nyújt az iskola egészségnevelési programjához. A szűrővizsgálatok alkalmával felméri a tanulók egészségi állapotát az arra kötelezett osztályokban. A szűrővizsgálatot az iskolavédőnő és az iskolaorvos közösen végzik. A vizsgálat során nyomon követik a testi fejlődést (testsúly-, testmagasság- és mellkőfogathatóság mérése, vérnyomásmérés, pulzusmérés) Hangsúlyt fektetnek az érzékszervi elváltozások vizsgálatára (látás-hallás vizsgálata), valamint a mozgásszervi rendellenességek kiszűrésére (lúdtalp, gerincferdülés), valamint ezeket kiegészíti az orvosi fizikális vizsgálat. A vizsgálat eredményeit dokumentálják, melyet óvodáskortól középiskoláskorig vezetnek. A vizsgálatot követően a szükséges

korrekciókat elvégzik, illetve megfelelő szakemberhez irányítják az arra rászorulókat (szakrendelések, gyógytornász). Figyelemmel kísérik a krónikus betegek sorsát, életvezetési tanácsokat adnak.

Szenvedélybetegség, cigaretta, alkohol, drog

A 9. évfolyamos tanulóknál folyamatosan felméréseket végzünk, melyek célja az állapotfelmérés, valamint a felvilágosító munka, a figyelem ráirányítása az egészséget károsító tényezőkre.

Fő feladatunk a prevenció, valamint az aktuális problémák kezelése, együttműködve a gyermekjóléti szolgálat szakembereivel. Középiskolások körében növekvő problémát jelent a dohányzás, a drog és alkohol megjelenése és terjedése.

A felnövekvő generáció körében nagyon elterjedt a dohányzás és az alkoholfogyasztás, ez bizonyos mértékben összefügg az életkori sajátosságokkal is. Megelőzési lehetőségek: felvilágosító előadások, meggyőzés, személyes példamutatás, alternatív lehetőségek kínálása.

Drogstratégiánk keretében elsődleges drogprevenciót kívánunk megvalósítani, elősegítve a másodlagos drogprevenció más színtereken való működését is. Legfontosabb célkitűzésünk a droghasználat elkerülése.

Hosszú távú céljaink: a diákoknak a drogokkal és a droghasználat következményeivel kapcsolatos ismereteinek bővítése, egészségfejlesztő, drog-megelőzéssel foglalkozó programok szervezése, minél több tanuló bevonása a drogmegelőzés különböző területein, szülői tájékoztatók szervezése, drogmegelőzési módszerek, segítő szervezetek bemutatása, az oktatók rendszeres továbbképzése, mentális egészség-megőrzési programok beindítása, kortárs segítő csoport létrehozása és felkészítése.

Rövid távú céljaink: a veszélyeztetett diákok kiszűrése, egyéni probléma-kezelés, minden évfolyam számára a tanév során prevenciós foglalkozások megtartása (alkohol, dohányzás, drog és bűnmegelőzés), az osztályfőnöki órákon az egészségfejlesztési programmal összehangolt drogmegelőzési interaktív foglalkozások számának növelése. Témacsoportok: önismeret, egészséges és biztonságos életmód, veszélyeztető tényezők.

I.3.1. Az iskolai egészségnevelési tevékenység kitűzött céljai és feladatai

- Fontos a függőséghez vezető szokások (pl. játékszenvedély, nyerőautomaták, internet és számítógépes játékok) megelőzése, a vészhelyzetek felismertetése.
- Tanítsuk meg tanulóinkat a számítógép értelmes használatára, az internet célirányos igénybevételére!
- Adjunk hasznos tanácsot a szabadidő igényes eltöltésére (pl. sport)!
- Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítása.
- Rövidtávú, azonnali beavatkozást igénylő, megoldandó feladatok az ifjúság- és gyermekvédelemben
- A szociális hátrányok enyhítése
- Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása
- Iskolai étkezés minőségének emelése

- Indulási hátrányok csökkenése a 9. osztályokban
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése
- Családi életre nevelés
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Környezeti tényezők optimálissá tétele pl.: osztálytermek, kollégium, udvarok kulturáltabbá /tisztábbá és esztétikusabbá/ tétele.
- Az egészséges táplálkozás megismertetése és széles körű terjesztése
- Felhívni a tanulók figyelmét az étkezésre irányuló szenvedélybetegségre, a divathóbortok elkerülésére (bulimia, anorexia). A betegség kialakulásának megelőzési lehetőségei: helyes önismeret és problémamegoldás kialakulása, a szabadidős tevékenységek fokozása (pl. sport), kellemesebb szabadidőeltöltés (pl. zene), súlyosabb esetekben szakemberek bevonása.
- Testmozgás: heti 5 testnevelés óra megtartása. A kiszűrt tanulók gyógytestnevelési foglalkozásokra való küldése.
- A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
- A balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtás célja lehet az élet megmentése, a további egészségkárosodás megakadályozása, valamint a gyógyulás elősegítése.

Fontosnak tartjuk, hogy mindenki elsajátítsa az alapvető elsősegélynyújtási ismereteket, melyekkel életet menthet.

Az elsősegélynyújtás alapjait osztályfőnöki, illetve természetismeret órákon sajátíthatják el a tanulók.

Egészségnapok szervezése során elsősegélynyújtási bemutató, vetélkedők szervezése az iskola tanulóinak részvételével.

Iskolai és iskolán kívüli balesetek megelőzése témakörben az iskola munkavédelmi oktatásáért felelős személy tájékoztatót tart osztályfőnöki órák keretein belül.

A balesetmentes közlekedési ismeretek, valamint a gyalogos és kerékpáros közlekedés fontos szabályainak megismerésével, (filmvetítéssel egybekötve) sajátíthatják el KRESZ fontos szabályait.

Az egészségnevelési tevékenység főbb színterei:

- *Természetismeret órák:* élettani hatások
- *Szakmai órák Idegen nyelvi órák*
- *Osztályfőnöki órák:* felvilágosítás, törvényismertetés, filmvetítés, külső előadók meghívása
- *Magyar órák:* szövegértési és érvelési feladatok az adott témában
- *Testnevelés órák, sportköri foglalkozások Gólyatábor*
- *Kollégiumi csoportfoglalkozások*
- Egészség- és sportnap szervezése, amit tanítási napként könyvelünk el. Osztálykirándulások
- Az iskolai büfé kínálatának bővítése az egészséges táplálkozás jegyében Tisztasági és dekorációs verseny

- Egészségnevelésre alkalmas napokról való megemlékezés (pl. Dohányzásmentes világnap – május 31., Autómentes nap – szeptember 22., A Föld napja- április 22., AIDS elleni világnap – december 1.)

Fő célkitűzéseink megvalósítása szempontjából nélkülözhetetlen és kiemelt fontossággal bírnak a pályázatok. Fontos minden olyan jellegű pályázat, amely anyagi erőforrást jelent, vagy hozzájárul bármely, az előzőekben felsorolt egészségnevelési, mentálhigiénés vagy sportprogram megvalósításához.

Az egészségnevelési program arra való, hogy hozzásegítse a tanulókat kellő ismeretek birtokában az egészséges életvitel kialakításához, a helyes értékrend felépítéséhez. Szintén fontos az egészségnevelés nehéz és ellentmondásos területeinek oktatása. Az értékek kiválasztása és hiteles bemutatása nem kis nevelői feladat. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban, az életalakíthatóság szakaszában kell kezdeni és az életfordulókon (serdülőkor) fokozottabban megerősíteni. Szerepet kap benne a szülő, a testvér, a kortárs, a nevelő, az orvos, az ifjúságvédő, a szociális munkás, a vallási közösség, a ifjúsági egyesület, a rádió, a TV, a könyv, a folyóirat és más nevelési tényezők. Az egészséges nevelésért kiemelt felelősséggel tartozik az oktatási intézmény. A személyiségfejlődés, a társadalmi lényké formálása (szocializáció) nélkülözhetetlen kelléke az élet és egészség védelmének. Az egészségvédelem egyben értékvédelmet is magába foglal, szoros és lényegi kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, megítélésekkel, magatartással, az egészségi értékközvetítés az alapvető emberi értékek közvetítéséből nem maradhat ki.

I.4. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola életében – és egy társadalomban is – szinte elválaszthatatlan egységet képez a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés, hiszen az egyént mint a közösség tagját kell tekintenünk, így a tanulót az iskolai közösség tagjaként szemléljük.

Természetes tehát, hogy mindazok a törekvések és célkitűzések, amelyeket megfogalmazunk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatosan, hatnak és elevenen élnek a közösségfejlesztés tekintetében is.

Azonban itt mégis tovább kell lépnünk, s azt megfogalmaznunk, milyen konkrét módokon, milyen konkrét eszközökkel tudunk igazi közösséget köovácsolni, azt megtartani, tovább építeni. A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Amikor közösségről esik szó, különbséget kell tennünk kisebb és nagyobb közösség között. A legkisebb közösség, amellyel a gyermek először találkozik, a család. Ezt követően kerül az iskolába, ami már egy nagyobb közösség, bonyolultabb kapcsolatrendszerrel, alá-fölérendeltségi viszonyokkal, meghatározott hierarchiával, szabályrendszerrel.

Az iskolai közösség kisebb egységekre tagolódik, ezek az egységek az osztályközösségek. Az osztályfőnök fontos feladata, hogy a jellem és személyiségvonások tekintetében gyakorlatilag nem szelektált csoportot hozzásegítse a közösséggé alakuláshoz, figyelemmel kísérve annak spontán belső változásait, állandó megújuló szerkezetét. Hagynia kell érvényesülni az adott osztályt alkotó tanulók személyiségéből következő szerepvállalásokat és szerepkonfliktusokat, de tudnia kell azt is, hogy mikor van szükség közbeavatkozásra.

Az osztályközösség fejlődését nagyban elősegíti, ha a tanulók a tanítási órákon kívül is sok időt töltenek együtt, lehetőleg minél különbözőbb tevékenységi formák során, úgy, hogy az eltérő jellemű, képességű diákok is megmutathassák esetleges rejtett erőiket, képességeiket.

A közösséget erősítő lehetőségek közül iskolánkban a következők a leggyakoribbak:

- Osztályközösségek, évfolyamközösségek, iskolaközösségek
- Osztálykirándulás (egy- vagy többnapos)
- Szakkörök
- Énekkar
- Iskolaújság
- Alkalmankénti közös programok (mozi, színház, uszoda, közös főzések)
- Osztálydekoráció közös munkával
- Hetesi rendszer
- Osztályfőnöki órák
- Diákönkormányzat és rendezvényei
- Az iskola hagyományainak megőrzése, ápolása, gyarapítása
- Iskolai kulturális rendezvények
- Iskolai ünnepélyek (szalagavató, ballagás, évnyitó, évváró)
- Történelmi évfordulók megünneplése (márc. 15., október 23.)
- Megemlékezések (Aradi vértanúkról, Holocaust áldozatairól, A Magyar nyelv napjáról, a Költészet napjáról stb.)
- Tanulmányi versenyek, iskolai műveltségi vetélkedők, sportrendezvények.

A tanulók az osztályközösségben találkoznak először igazán konkrétan olyan problémákkal, mint a komoly versenyhelyzet, a tolerancia szükségessége, a felelősségérzet másokért, a másság elfogadása, önmagunk másságának elfogadtatása, az egyéni érdekeknek a közösségi érdek alá való rendelésének szükségessége.

Egy jó osztályközösségben ezek a jelenségek kezelhetők, az osztályfőnök segítő közbeavatkozásával megszilárdítható a helyes értékrend, amelynek révén a tanulók majd képessé válnak arra, hogy viszonylag zökkenőmentesen illeszkedjenek be a társadalomba.

Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatrendszerében fontos helyet kapnak a következő célkitűzések:

- A tanulók legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, általában a másság iránt, fogadják el, illetve becsülik meg ezeket.
- Törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vegyenek a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. (pl.: testvériskolai kapcsolat)
- Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

- A kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és – kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei, készségei állnak.
- A tanulók tudjanak eligazodni az új információs környezetben, és legyenek képesek azt hasznosan, kritikusan és önkritikusan használni.
- Mind a oktatóknak, mind a diákoknak feladatuk és kötelességük, hogy fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőképző magatartást.

1.4.1. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A hatékony nevelő – oktató munka feltétele a szülő, a tanuló és a oktató együttműködése.

Együttműködés a diákokkal:

A **diákönkormányzati** munka során a tanulók újabb szerepekben próbálhatják ki magukat, megtanulhatják a kulturált véleménynyilvánítást, a disztingvált konfliktuskezelést, az érvelést, ízelítőt kaphatnak a demokratikus irányításból érdekképviselőből. Intézményünkben is működik a diákönkormányzat természetesen, mind osztály-, mind iskolai szinten lehetőségük van diákjainknak véleményük kinyilvánítására, érdekeik képviselésére.

Munkájukat patronálja a diákmozgalmat segítő oktató, aki részt vehet a tevékenységek koordinálásában, illetve összekötő szereppel bír a oktatók és a diákság között.

A diákközgyűlés évente ülésezik, ahol a diákok felvethetik az őket érintő problémákat, kérdéseket, jogorvoslatért folyamodhatnak, ha valamilyen ügyben ennek szükségét érzik.

Az **osztályközösség** a diákönkormányzat legkisebb egysége, diákvezetője az osztálytitkár, oktató vezetője az osztályfőnök. Ő koordinálja és segíti az osztályban tanító oktatók munkáját, aktív kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, az iskola ifjúságvédelmi felelősével, illetve a kollégiumi nevelőoktatókkal.

A diákok egymás közötti információáramlásának eszközei

- **Iskolarádió** – a középiskolában elvárható színvonal megőrzését oktató segíti: tájékoztatások rendezvényekről, versenyek eredményéről, közérdekű információk.
Diák hirdetőtábla - rendszeresen érkező anyagok a diákönkormányzatot segítő oktató közreműködésével kerülnek a faliújságokra: plakátok, felhívások, hirdetések.
- **DÖK** - iskolánkban minden évfolyam részvételével működik diákönkormányzat egy támogató oktató segítségével. Nevelési tevékenységünk fontos területének tartjuk a diákönkormányzat működését, hiszen ez a tanulók felnőtt életre való felkészülésének nagyon jó gyakorlóterepe. A DÖK vezetősége a DÖK irodájában tartja megbeszéléseit.
- **Diákközgyűlés** - osztályonként 2-2 képviselővel működő fórum, ahol a diákok megválasztják a DÖK vezetőségének tagjait, döntenek a DÖK működéséről, hatásköréről. Évente egy alkalommal ül össze a diákközgyűlés.

Együttműködés a szülőkkel:

Az iskolának meg kell teremtenie azokat a fórumokat, ahol a szülők és a oktatók közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

A család az első közösség az ember számára, ahol tanulóink tulajdonságai, szokásai, értékítéletei alapjaiban megjelennek. A folyamatosság, a jellemfejlődés, a személyiség kiteljesedése érdekében szükséges az iskolának és a szülői háznak egymásra figyelő, egymást kölcsönösen segítő együttműködést kialakítani.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A szülőkkel való együttműködés hagyományos formái:

- az osztályok szülői értekezletei – tanévenként 2 alkalommal (amennyiben szükséges, rendkívüli szülői értekezletet az osztályfőnök és a szülői munkaközösség hív össze);
- a fogadóórák – heti 1 alkalommal;
- a leendő kilencedikesek és szüleik számára a nyílt napokon.
- A 9. évfolyamra beiratkozott tanulók szülőit közös szülői értekezleten ismertetjük meg az iskola programjával, hagyományaival, bemutatva a gyermekeiket tanító oktatókat is.
- A szülők tájékoztatási formái:
- szóbeli tájékoztatás szülői értekezleteken, fogadóórákon, telefonon, személyesen. (A szülői értekezletek, fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.)
- írásbeli tájékoztatás a KRÉTA rendszeren keresztül, esetleg postai úton.

Az oktatói testület tagjainak együttműködése

A szakmai programban előírtak teljesítésének és a hatékony nevelő – oktató munkának elengedhetetlen feltétele az oktatói testület tagjainak együttműködése.

Az oktatók közötti kapcsolattartás hivatalos fórumai:

- Tanévnyitó értekezlet - az adott tanév munkatervének ismertetése, elfogadása, a munkaközösségek javaslata alapján.
- Körlevelek, hirdetőtábla, iskolarádió, e-mail, telefon, facebook csoport
- Félévi értekezlet - a tanulmányi és fegyelmi helyzet értékelése, a továbbhaladást szolgáló javaslatok, észrevételek.
- Tanévzáró értekezlet - az adott tanév munkájának értékelése, a munkaközösség-vezetők és az egyes területek felelőseinek bevonásával.
- Közös tantestületi programok
- Nevelési értekezlet – a közoktatás, illetve a nevelés egy adott, többeket érdeklő témakörének alaposabb megismerése, megvitatása. Tanévenként legalább egy alkalommal.

- Munkaértekezlet - havonta megtartott értékelő, beszámoló fórum, ahol szó esik a következő időszak legfontosabb teendőiről is. Egy-egy aktuális nevelési probléma megvitatására és véleménycserére kerül sor. Általában minden hónap első hétfőjén tartjuk.
- Egy osztályban tanítók értekezlete - az osztályfőnök az osztályáról, illetve a felmerülő problémákról ad információkat.
- Osztályozó értekezletek - a félévi és év végi jegy lezárását követő megbeszélések, ahol elsődlegesen a továbbhaladásról döntenek az osztályban tanító oktatók.
- Kihelyezett továbbképzés - egy aktuális területet együtt, közösen dolgoz fel az oktatói testület.

A szakmai munkaközösség

A szakmai munkaközösséget munkaközösség-vezető irányítja, akit a munkaközösség véleményének kikérésével az intézményvezető bíz meg legfeljebb öt évre. A szakmai munkaközösség tagja és vezetője a belső értékelésben és ellenőrzésben vesz részt.

I.5. Az oktató helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az oktató feladatai

- Az oktató alapvető feladata a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai oktatása, illetve szakmai képzése, az ahhoz kapcsolódó törzsanyag átadása és elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű vagy fogyatékossgal élő személy esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.
- Segíti a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartja a tehetséges tanulókat.
- Tisztelje a gyermek személyiségét, figyelembe veszi egyéni képességeit, adottságait.
- Segíti a lemaradókat, külön figyelmet szentel a tehetséges tanulókra.
- Előmozdítja a tanulók erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, törekszik azok betartatására.
- Környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre neveli a tanulókat.
- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztatja a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről.
- Egymás (tanuló-oktató, tanuló-tanuló, tanuló-szülő stb.) kölcsönös tisztelőre, a családi élet értékeinek megbecsülésére, a közösségeken belüli együttműködés fontosságára, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevel.

- Tanórai és tanórán kívüli oktatómunkájában tárgyilagos, sokoldalú ismereteket nyújtson, s azokat változatos módszerekkel adja át.
- Az osztályok, tanulócsoportok munkáját szakszerűen tervezze meg és ennek alapján irányítsa a tanulók tevékenységét.
- Tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését irányítja.
- A jogszabályban előírtak szerint továbbképzésben vesz részt, 4 évente 60 kredit szerzése.
- Oktatóként a belső és külső értékelések aktív résztvevője.
- Közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében. Javaslatokkal és bírálatokkal mozdítja elő az iskola pedagógiai céljainak megvalósulását. Vállaljon részt az iskola, az oktatói testület, a munkaközösség feladataiból. A nevelő – oktató munkával kapcsolatos értekezleteken aktívan vegyen részt.
- Részt vesz az iskola rendezvényein, a szülői értekezleten, fogadó órát tart, az ellenőrző könyv útján tájékoztatja a szülőket.
- Szaktárgyától függetlenül minden oktatónak kötelessége a helyes magyar beszédre és írásra nevelés.
- Magatartása legyen példamutató, tartsa meg az oktató etika és szolgálati titoktartás követelményeit. Oktatótársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolatában érvényesüljenek a kulturált érintkezés szabályai.
- Az iskolában olyan időpontban jelenjék meg, hogy munkaidejének kezdetekor a munka- végzésre rendelkezésre álljon.
- Óvja a tanulók egészségét, testi épségét. Az iskola munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatának előírásait be kell tartania és a tanulókkal be kell tartatnia. a tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében minden lehetséges erőfeszítést megtesz felvilágosítással, a vészhelyzetek feltárásával, elhárításával, a szülő, szükség esetén más szakember bevonásával.
- Kiadmányozási joggal rendelkezik a szülőkkel folytatott levelezések és iskolalátogatási bizonyítványok tekintetében.
- A kerettantervben és a Szakmai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékeli a tanulók munkáját.
- A Szakmai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse.
- Megőrizzé a hivatali titkot.
- Az oktatókat a munkakörük betöltése során az Szkt. 48. §-ában megfogalmazott jogok illetik meg.

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az iskola főhivatású oktató munkaviszonyban álló – lehetőleg az adott osztályt több órában is tanító – oktatói közül az igazgató bízza meg.

Az osztályfőnöki megbízás egy tanévre szól. Ha szervezési okok nem akadályozzák, az osztályfőnök a képzési idő teljes tartama alatt felmenő

rendszerben vezeti osztályát.

- Feladata, hogy alaposan megismerje az osztályába tartozó tanulók személyiségét. ezek alapján segítse az egyes tanulók személyiségének helyes irányú fejlődését.
- A tanév első óráján balesetmegelőzéshez szükséges ismeretekkel látja el a tanulókat, ennek tényét jegyzőkönyvben rögzíti, ismerteti a házirendet.
- Ha a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megteszi.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító oktatók, illetve a kollégiumi nevelőoktatók oktató – nevelő munkáját.
- Közreműködik a tanulók és oktatók esetleges konfliktusainak megoldásában, szükség esetén bevonja a szülőket is.
- A nevelőmunka sikerének érdekében látogatja az osztályban tanítók tanítási óráit (tanórán kívüli foglalkozásaikat), észrevételeit, tapasztalatait megbeszéli velük.
- Rendszeres együttműködést alakít ki az osztályban tanító oktatókkal, nevelőoktatókkal, szülőkkel és a gyakorlati helyek vezetőivel.
- Félévenként szülői értekezletet tart, indokolt esetben családlátogatást végez.
- Tájékoztatási kötelezettségének érvényesítésére fogadó órát szervez.
- Együttműködik az osztály szülői munkaközösségével.
- Ellenőrző könyv útján értesíti a szülőket a tanulók magatartásáról és tanulmányi munkájáról. Kéthavonta ellenőrzi, hogy a szakoktatói érdemjegyek bekerültek –e a KRÉTÁ-ba.
- A megfelelő osztályfőnök-szülő kapcsolat érdekében naprakész információkkal szolgálnak egymásnak a gyermek hiányzásáról, betegségéről.
- Szükség esetén írásban tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi munkájáról, mulasztásáról, vagy személyesen beszél meg velük a felmerülő problémákat.
- Az osztályban tanulókat ellátja az iskolával kapcsolatos információkkal, segíti felkészülésüket. Támogatja a tanórán kívüli nevelési programok szervezését, tanulóinak részvételét.
- Közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében, az osztállyal közösen készíti elő az osztályrendezvényeket.
- Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók közösségi magatartását, együttműködését, tanulmányi aktivitását és kötelességteljesítését, és ezekről pedagógiai célú visszajelzést ad. A tanuló magatartása és szorgalma osztályzattal nem minősíthető.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, alkalmankénti anyagi támogatására.
- Ellátja az osztályfőnöki teendőkkel kapcsolatos adminisztrációt. Az osztályfőnök tanulóinak bizonyítványait rendben tartja és pontosan vezeti. Félévkor és év végén beszámolót és statisztikai kimutatásokat készít.
- Előkészíti és vezeti az osztály osztályozó értekezleteit, értékeli az osztály

tanulmányi munkáját, fegyelmi helyzetét, hiányzását, utal az eredményekre, sikerekre, illetve a sikertelenségekre.

- Különös gondot fordít a tanulóviszony fenntartására – főként a tanköteles korú tanulók esetében –, a tanulóviszonyban beállott változásokkal kapcsolatos adminisztrációs feladataira.
- Segít a pályaorientációban, a tehetséggondozásban, a megalapozott továbbtanulásban.
- Segíti a hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását tanulótársaihoz.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- Vezeti a közösségi szolgálattal kapcsolatos adminisztrációt.
- Közreműködik ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- Résztvesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.

I.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 4. § szerint a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

ab) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

ac) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan **hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.**

I.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges és jó képességű gyerekek oktatása, képességeik kibontakoztatása örömteli feladatot jelent az oktatók számára.

Fel kell ismerni, amikor ilyen tulajdonságokkal rendelkező tanuló kerül a oktatóhoz, s meg kell találni azokat a módokat, melyek őt a legteljesebb mértékben hozzásegítik ahhoz, hogy megfelelő célokat találva jusson előbbre útján.

Ennek a tevékenységnek kiemelkedő fontosságú eleme, hogy megfelelő módon motiváljuk a tanulót, találjuk meg azokat az inspiráló tényezőket, melyek biztossá teszik őt céljai megfogalmazásában, megerősítik az adott dolog iránti elkötelezettségét, s bizonyítják számára, hogy érdemes keményen dolgoznia céljai eléréseért.

A legtehetségesebb tanuló is „elkallódhat” ugyanis megfelelő motiváció hiányában, tehát az oktatónak ez az egyik primer feladata a tehetséggondozás során.

Ahhoz, hogy megfelelően tudjunk közreműködni a fejlesztő tevékenység-

ben, elengedhetetlen alapfeltétel a teljes szakmai kompetencia, a lehető legmodernebb, legkorszerűbb, legnaprakészebb ismeretek birtoklása az oktató részéről, az állandó és belső igényességen alapuló önképzés.

Iskolánk oktatói természetesen egyetértenek ezekkel az alapelvekkel, elfogadják őket, s a lehetőségekhez mérten mindent megtesznek azért, hogy a jó képességű, tehetséges tanulók egyre több eredményt, sikert könyvelhessenek el.

Intézményünkben ezen tevékenység konkrét megvalósítási módjai a következők:

- Az oktatók egyéni munkával készítik fel a tanulókat a különböző versenyekre (szavalóverseny, Bor és gasztronómia verseny, szakmai verseny, stb.), nyelvvizsgára (általános és szakmai nyelvvizsgák)
- Az osztályon belüli differenciált oktatás megvalósítása
- Csoportbontás megvalósítása évfolyam szinten is (matematika, idegen nyelv, informatika, egyes szakmai tárgyak)
- Külön feladatok kijelölése az arra érdemes tanulók számára, ezek értékelése, megbeszélése
- Állandó pályázatfigyelés a lehetséges fórumokon, Interneten
- Szakkörök, fakultációk szervezése, működtetése
- Ingyenes könyvtár-, számítógép- és internet-használat biztosítása
- Az iskola sportpályáinak, sportfelszereléseinek ingyenes használati lehetősége
- Diáksportkör

Az iskolai tehetséggondozás eredményeiről és sikereiről az intézményünk valamennyi oktatója és tanulója képet kaphat *a tehetséggondozó műhelyek bemutatkozó napján*, amit számozott tanítási napként könyvelünk el.

Az oktatói munka egyik legszebb, legkreatívabb részterülete a tehetséggondozás, a képességek kibontakoztatásához való hozzájárulás, amely megfelelő szakmai hozzáértéssel értékes eredményeket hozhat a diák, a oktató és az iskola örömére.

I.6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Amikor egy gyermek tanulási problémákkal küzd, akkor közös odafigyelésre, empátiára és toleranciára van szükség ahhoz, hogy ezek a problémák fokozatosan feloldódjanak, megszűnjenek, s a tanuló megtalálja helyét az iskolában, tovább tudjon lépni, saját szintjén fejlődés következzen be és örömet lelje a munkában, ne szakadjon le társai teljesítményétől.

Az elsődleges feladat az oktató számára itt is az okok feltárása, hiszen amíg ezzel nem vagyunk tisztában, addig nem tudjuk megtalálni, milyen lépések szükségesek a fejlesztéshez, milyen módokon valósítható meg leginkább a gyermek segítése.

A leggyakoribb okok, melyek a tanulási nehézségekhez vezetnek:

- A családi élet zavarai, kiegyensúlyozatlansága, diszharmóniája
- Érzelmi zavarok
- Dekoncentráció, hiperaktivitás
- Írás-olvasászavar, számolási zavar

- Zavar a kognitív képességekben, illetve azok alkalmazásában
- Előismeretek hiánya, nem elegendő mértéke

Minden ok más és más kezelést, másfajta hozzáértést és viszonyulást kíván meg az oktatótól.

A tanulási nehézségek kezelésekor elengedhetetlen az iskola, a szülő, ill. adott esetben a kollégium együttműködése. A problémák őszinte megfogalmazása és a közös segíteni akarás lehet a kulcsa az eredményes munkának.

Szükség esetén egyéb szakemberek (pl.: iskolapszichológus, logopédus) segítségével tehető teljesebbé ez a tevékenység.

Iskolánkban a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára a következő konkrét lehetőségek állnak rendelkezésre a korrigálásra:

- Szaktárgyi korrepetálások
- Ingyenes könyvtár-, számítógép-, Internet-használat
- Differenciált oktatási tevékenység
- Csoportbontásban megvalósult oktatás
- Egyéni segítségnyújtás az oktató részéről
- Iskolai védőnő vagy egyéb szakember felkérésének lehetősége
- Fejlesztő foglalkozásokon való részvétel

Rendkívül fontos, hogy az oktató hogyan viszonyul a tanulási problémákkal, nehézségekkel küzdő gyermekhez. A tanuló számára ugyanis az, hogy gondjai vannak az iskolai teljesítésben, hogy nem tud lépést tartani társaival, hogy valószínűleg állandó konfliktusai vannak szüleivel a gyenge eredmények miatt, hogy esetleg csalódott saját képességeiben, frusztrációt, önmagával való elégedetlenséget, önbizalomhiányt okozhat.

Ha az oktató mindezek mellett nem segítő szándékkal, a gyermek személyiségét tiszteletben tartva, annak egyéb értékeit elismerve viszonyul a diákhoz, akkor ez a tendencia tovább erősödik, s a tanuló egyre nehezebben tud majd kikerülni ebből a körből, megbirkózni az elé kerülő feladatokkal, a vele szemben megnyilvánuló negatív viszonyulásokkal.

I.6.3. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása, nevelése, fejlesztő programja

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésével intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál, mint csupán részvétet és védettséget. Iskolánk felkészült arra, hogy sajátos nevelési szükségletű tanulók nevelését-oktatását is felvállalja.

Az együttnevelés nem pusztán együttlétet jelent, hanem együttes cselekvést. Az együttes élmény, a közös tanulás kölcsönös kapcsolatokat alakít ki a tanulóközösségekben, és természetessé teszi a sérült tanulók jelenlétét intézményünkben. Iskolánk a teljes körű befogadásra, integrációra törekszik, ezért a tanulókat nem elkülönített osztályokban, csoportban, hanem a többi tanulóval együtt neveli-oktatja. A SNI tanulók valamennyi tanórán együtt tanulnak az osztálytársaikkal. Külön foglalkozást – egyéni vagy csoportos foglalkozást csak a rehabilitációs, vagy fejlesztőfoglalkozások alkalmával szervezünk a számukra. Iskolánk vállalja, hogy e tanulók számára a köznevelési törvényben megfogalmazott módon kedvezményeket biztosít. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása, különleges gondozása érdekében iskolánk

az alábbi pedagógiai rendszert építette ki, illetve az alábbi pedagógiai gyakorlatot folytatja.

Törvényi szabályozók:

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók, valamint a fogyatékossgal élő képzésben részt vevő személyek támogatását az Szkt., az Szkr., a szakértői bizottság szakértői véleménye és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatására vonatkozó mindenkor hatályos irányelvek alapján szervezzük meg. A szakmai program az Szkr. 14. § (5) bekezdésének megfelelő fejlesztő programot tartalmaz.”

32/2012. EMMI Rendelet

A sajátos nevelési igény gyűjtőfogalom. Meghatározás:

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részlegesen vagy nagymértékben sérültek, fejletlenek, e képességek fejleszthetősége pedig, lassúbb ütemű és/vagy az átlagtól eltérő szintű.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Alapelvek:

- Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban történik.
- Iskolánkban elfogadó pedagógiai és tanulói környezet kialakítására törekszünk.
- Az együttnevelés során érvényesítjük a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet; sérülésspecifikus taneszközöket, módszereket, eljárásokat, fejlesztő eszközöket alkalmazunk.
- Az SNI tanulók oktatását a 32/2012. EMMI rendelet irányelvei alapján végezzük.

Célok:

- A sajátos nevelési igényű tanulóknál szakmai programunk általános célkitűzéseinek megvalósítására is törekszünk.
- Az együttnevelés vállalásával a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai beilleszkedését, egyéni haladását segítjük, megkönnyítve ezzel a felnőtt társadalomba való majdani beilleszkedésüket.

- A gyermekeket, tanulókat sajátos nevelési igényeik figyelembe vételével, a számukra szükséges területeken fejlesztjük.
- Szem előtt tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl, a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- Az SNI-s tanulókat a szakértői határozat szerint az iskola osztály és a csoportok kialakítása számításánál kettő tanulóként kell számításba venni. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 47. §. (7) alapján)

A sajátos nevelési igény típusai szerinti iskolai fejlesztés

A pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók

Részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia), hiperkinetikus és figyelemzavar, a pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége áll sok esetben a súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási problémák hátterében.

Általános jellegzetességek:

- általában érzékenyebbek az időjárási változásokra,
- fáradékonyabbak az átlagnál
- nehezen tűrik a zajokat
- nehezen viselik el a várakozás feszültségét,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

Alapelvek, célok, feladatok:

Fejlesztésük gyógypedagógiai oktató és/vagy pszichológus közreműködését igényli, rehabilitációs célú órakeretben, egyéni terápiás terv alapján.

Indokolt esetben mentesítés - a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A gyógypedagógiai oktató által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A SNI tanulók pedagógiai célú habilitációs/rehabilitációs ellátása

A SNI tanulók különleges gondozási igénye egy tulajdonság-együttes, mely az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ezeket a különbségeket a helyi szakmai program kialakításakor vesszük figyelembe. A gyógypedagógiai oktató által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

Az ellátás közös elvei:

- a) A feladatokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok hosszútávúak és az iskola egész nevelési - oktatási rendszerét átfogják.

- b) A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg, szervezett, nyitott tanítási - tanulási folyamat, s a tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai oktatói / terapeuta kompetenciája:

- a nevelési tanácsadó vagy a szakértői bizottság javaslatai alapján elkészíti az egyéni fejlesztési tervet, illetve közreműködik összeállításában,
- rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztést végez,
- segíti a komplex pedagógiai diagnózis értelmezését,
- közreműködik a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban,
- a többségi oktatóok munkáját segíti,
- javaslatot, szakmai tanácsokat ad speciális módszerekre, eszközökre, környezetre,
- tevékenységét folyamatosan dokumentálja.

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia F 81.0 az intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, gyenge a verbális emlékezet, probléma van a vizuális és akusztikus érzékelés területén. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat.

Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése nagy nehézségeket okoz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, s mindezek következtében gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia F 81.1 esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző lehet a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata. Gyakran sok helyesírási hibával írnak. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért is fáradékonyabbak a diszgrafiás tanulók.

Másodlagos tünetként a fentiek miatt minden tantárgyban gyengébb lehet a teljesítményük jó értelmi képességeik ellenére, s az elszenvedett kudarcaik miatt magatartási problémák is jelentkezhetnek, ha nem megfelelően elfogadó a környezetük.

A fejlesztés legfőbb céljai:

- alakítsuk ki a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget,

- fejlesszük a kifejező képességét,
- segítsük az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében, a későbbi kudarcok elkerülése érdekében.

Fejlesztési feladatok:

- vizuális és akusztikus érzékelés fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri, síkbeli és időbeli relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén-gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- az olvasás, írás képességének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- hallás és olvasás utáni szövegértés fejlesztése,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia F 81.2

A diszkalkuliás tanulóknál gyakran hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság érzékelése, számok megfelelő lejegyzése, sorba rendezések. Súlyos elmaradásai vannak a matematikai nyelv fogalmainak használatában (helyi érték...), a matematikai relációk kifejezésében.

Fejlesztési feladatok:

- az észlelés-érzékelés, a vizuális és akusztikus figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri, síkbeli, idői tájékozódás fejlesztése, relációk gyakorlása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás (sorrendiség) erősítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése,
- a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök folyamatos használata, képi megerősítés,

- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Hiperkinetikus- és figyelemzavarok

Már az első életévekben, az óvodás korban tapasztalható tünet együttes, melyet a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, a társakkal való gyakori konfrontálódás jellemez.

Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és mozgáskoordinációs képességek fejlődésének késése. Másodlagos tünet az aszociális viselkedés és csökkent önértékelés.

Fejlesztési feladatok:

- Figyelemkoncentráció fejlesztése,
- Időkeret és hely biztosítása a fokozott mozgásigény kielégítésére,
- Feszültség levezetése, helyes mederbe terelése,
- Pozitív önértékelés kialakítása.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés jelentősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja a gyermek. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Érzékelhető még nagyfokú heveség, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

Fejlesztési feladatok:

- A tanuló optimális helyének megválasztása az osztályteremben, hogy a oktató jelzéseit megfelelően érzékelhesse.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének figyelembe vételével.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, rejtett szorongásának...) megismerése siker vagy kudarc esetén.
- A fentiek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és más szakemberekkel (pl. pszichológus).
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélményhez juttatással.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésével és fejlesztésével kapcsolatos dokumentációk:

A habilitációs, rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában tarthatók egyéni fejlesztési terv alapján a megfelelő gyógypedagógiai szakember vezetésével. A dokumentálás egyéni fejlődési lapon történik.

- Az SNI gyermekkel érkező dokumentumok, szülői dokumentumok, az egészségügyi ellátás dokumentumai, szakvélemények, szakértői vélemények, javaslatok irattározása.
- Az SNI gyermekkel kapcsolatos intézményi dokumentumok vezetése: tanügyi dokumentumok, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lap vezetése.
- Az SNI gyermek fejlődésével, készség- és képességfejlesztésével összefüggő dokumentumok: határozatok, mentesítések, felmentése dokumentumai.
- Egyéni fejlesztési terv
- Alapító okirat, SZMSZ, SZP, gyermekvédelmi dokumentumok

Az SNI tanuló integrálásának a pedagógiai gyakorlata:

- A Szakértői Bizottság vizsgálatának előkészítése: pedagógiai jellemzés készítése, tantárgyi felmérések elkészítése.
- Szülők tájékoztatása a vizsgálat szükségességéről, a tanulót megillető jogokról.
- Az SNI tanuló szakértői vizsgálatának a nyomon követése.
- A tanuló számára a szakvéleményben előírt foglalkozás megszervezése, a szükséges tárgyi feltételek biztosítása.
- A szükséges határozatok meghozatala, a tanulót tanító oktatók tájékoztatása.
- A szakvéleményben előírt, szakirányú végzettségű gyógyoktató, vagy fejlesztőpedagógus megbízása.
- A fejlesztőprogram, azon belül a rehabilitációs foglalkozások megindítása.
- A fejlesztési terv elkészítése, a fejlesztőfoglalkozások megindítása.
- A kontrollvizsgálatok megszervezése.

A tanuló előmenetelének nyomon követése:

- Az iskolával való ismerkedés szakasza
- A tanulmányi előmenetel értékelése és a szülőkkel, gyógyoktatással való konzultáció, negyedéves időkeretben.
- Az SNI tanuló kompetenciamérési eredményeinek kiemelt elemzése.
- Fejlesztési terv módosítása.
- A tudásszint felmérése, lemaradás esetén felzárkóztatás megindítása.
- Pályaválasztás különös segítséggel.

Az iskola által nyújtott pedagógiai többletszolgáltatások jellemzői, formái:

1. A sajátos nevelési igényű tanulók tanórai munkájának a megszervezésekor és a tantervi követelmények meghatározásakor figyelembe vesszük a tanulók speciális akadályozottságát, sérülését. (OM által kiadott 2/2005. (III. 1.) sz. rendelet irányelvei)
2. Az SNI tanulók fejlesztőprogramban vesznek részt az iskolánkban mindaddig, amíg a sajátos nevelési igényük fennáll. A fejlesztőprogram keretén belül szakirányú gyógyoktató vezetésével egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozásokat szervezünk a számukra, tanórán belül és tanórán kívül, egyéni és/vagy kiscsoportos formában.
3. Ha szükséges, együttműködési megállapodás révén pszichológiai foglalkozásokat biztosítunk számukra a B-A-Z Megyei Pedagógia Szakszolgálat Tokaji Tagintézménye által.

Az iskola által nyújtott további támogatások:

- Egyéni haladási tempó biztosítása
- Kevesebb és differenciált feladat adása
- Hosszabb felkészülési idő biztosítása
- Segédeszközök használata
- Mentés egyes tantárgyak/tananyagrészek értékelése és minősítése alól
- A tanuló képességéhez és tudásszintjéhez alkalmazkodó ismétlő-rendszerező foglalkozások
- A tananyag/bizonyos tananyagrészek minimum szinten történő gyakorlása, teljesítmény értékelése és továbbhaladás elbírálása a minimum követelményekhez igazodóan történik
- Felmentés egyes beszámolási formák alól, pl. írásbeli felelet helyett szóbeli számonkérés
- Felzárkóztatás
- Kompetencia alapú oktatás
- Társas kapcsolatok kialakításának bátorítása. Az osztályközösségen belüli helyzetük, beilleszkedésük figyelemmel kísérése, a peremhelyzet elkerülése érdekében
- Az önállóság erősítése, az önálló tanulási módszerek megtanítása, szorgalmazása
- Énképük, önképük pozitív oldalainak az erősítése
- Méltányos elbírálás, ha kell, és önmagukhoz viszonyítjuk a fejlődésüket, a teljesítményüket

I.6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Olyan feladat ez az oktatói munka során, amely időnként a pedagógiai-lag legalaposabban képzett szakember számára is nagy kihívást jelent. Természetesen a beilleszkedési, magatartási nehézségeknek különböző fokozatai lehetnek az enyhe viselkedési problémáktól akár a devianciáig.

Ezek legnagyobb részének kezelése az iskolai oktató kompetenciájába tartozó feladat, a súlyosabb esetek természetesen más szakember (gyógyoktató, pszichológus, pszichiáter) segítségét feltételezik.

- Alapvető dolog, hogy az oktató ismerje azokat a kritériumokat, melyek felismerhetővé, jól definiálhatóvá teszik az ilyen eseteket
- Az ún. nehezen nevelhető gyermekek magatartása jelentősen eltér az adott életkorban megkívánható magatartástól
- Az iskolai környezetben inadaptált magatartást mutatnak, alkalmazkodási nehézségekkel küszködnek
- Az általánosan használt nevelési eljárások nem hatékonyak náluk
- Nem tudnak, vagy nem akarnak alkalmazkodni a környezetükben érvényes szociális szabályokhoz, normákhoz
- Az előforduló szélsőséges megnyilvánulások ellenére magatartásuk nem vezet társadalomellenes cselekedetek végrehajtásához
- Értelmi fejlettségi normalitás

Általában két jellegzetes típusba, csoportba sorolhatók ezek a gyerekek, természetesen e kettő eltérő pedagógiai viszonyulást kíván meg.

- a) agresszív típus: jellemzője a környezet felé megnyilvánuló magatartás-avar, rendbontás, nyugtalanság, hazudozás, erőszakosság, rossz monotonia- és feszültségtűrés, egoizmus, erőteljesen exhibicionista megnyilvánulások, rossz konfliktustűrés.
- b) regresszív típus: jellemzője a visszahúzódó, passzív, szorongó, félénk, túlzottan érzékeny, gátolt viselkedésmód, az önbecsülés hiánya, teljesítményszorongás, kisebbségi érzés, komplexusok, félelemérzet, külső kontrolltság, kudarcorientált beállítottság.

A viselkedési zavar mindig azt jelzi, hogy az iskola és a család által közvetített társadalmi, közösségi célok, értékek, követelmények belsővé válásának folyamatában, interiorizálódásában akadályok, meg nem oldott konfliktusok keletkeztek.

A probléma kezelésekor ezeknek a zavaroknak a feloldása, tisztázása szükséges.

A negatív személyiségtulajdonságok és magatartásformák átformálása csak a társas-közösségi tapasztalatok, tevékenységek megszervezése útján lehetséges.

Ebben a folyamatban megváltozhat a tanuló helyzete a közösségben, átalakulhatnak szociális kapcsolatai, kifejlődhetnek pozitív személyiségtulajdonságai.

Így a közösség válik a korrekciós tevékenység alapjává, színterévé.

Az oktató szubjektív értelmezése fontos szerepet kap ezen jelenség megítélésében. Különösen sokat tehet az osztályfőnök, aki az okok feltárása után szervezheti, alakíthatja az osztályközösség életét úgy, hogy problémás gyerekek minél különbözőbb tevékenységekben részt vállalva megmutathassa személyisége pozitív vonásait, kialakulhasson, fejlődhessen toleranciája, feszültségtűrése, segítő viszonyulása.

Ebben a munkában az osztályfőnöknek kapcsolatot kell keresnie a tanuló szüleivel, az osztályban tanító kollégákkal, a kollégiumi nevelőoktató(k)al, ill. tudatosítania kell az osztályban, hogy – mivel közösséget alkotnak

– kölcsönösen felelősek egymásért.

A magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység alapvető konkrét feladatai, lehetőségei:

- Személyes beszélgetés
- A családi háttér minél alaposabb megismerése, a szülőkkel való együttműködésen alapuló kapcsolattartás
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős bevonása
- Iskolapszichológus, esetleg nevelési tanácsadó bevonása
- Közösségfejlesztés

Iskolánkban törekszünk arra, hogy minél kevesebb kudarc érje tanulóinkat, hogy személyiségük, magatartásuk hibáit, hiányosságait korrigálni legyen lehetőségük, hogy a nehezen kezelhető, nehezebben beilleszkedő tanulók is megtalálják és megállják helyüket.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési tanulási magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat minden tanév elején felmérjük. A szakvélemények felülvizsgálatához az iskolánk gyermekvédelmi felelőse egy nyomtatványt töltet ki az érintett tanulókkal, és azt továbbítjuk a Megyei Pedagógiai Intézet Szakértői Bizottságához. A szakértői vélemény elkészülése után a szülő írásos kérelemmel fordul iskolánk igazgatójához, aki a javaslat alapján a törvényi előírásoknak megfelelően határozatot hoz.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében az osztályfőnökök minden tanév elején a szakértői véleményeknek megfelelően intézkedik a felmentések ügyében, és rögzíti a tényt a KRÉTA-ban.

A beilleszkedési tanulási magatartási nehézségekkel küzdő tanulók esetében rögzíti a státuszt a KRÉTA-ban.

Integrált nevelés és differenciálás

A sajátos nevelési igényű tanulóink munkája ép társaikkal együtt folyik. Azokon az órákon, amikor a csoport nagy része olyan elméleti feldolgozással foglalkozik, ami meghaladja képességeiket, ők külön feladatokat kapnak, amelyek az ő követelmény szintjükön sajátíttatják el a tananyagot. Ezeknek az óráknak a célja a minimális követelményszint elérésének és a saját ütemű haladás lehetőségének biztosítása.

A törvényi előírásoknak megfelelően ezek a tanulók fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt a délutáni órákban kiscsoportokban, ill. egyénileg foglalkozik velük fejlesztő oktató, amennyiben lehetőség van rá.

I.6.5. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden oktató közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a oktatók gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait, segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
  - nevelési tanácsadóval,
  - gyermekjóléti szolgálattal,
  - családsegítő szolgálattal,
  - polgármesteri hivatallal,
  - iskolaorvossal,
  - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),

- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

I.6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A hátrányos helyzet okai:

- a család anyagi és egészségügyi állapota pl. csonka család, munkanélküliség
- erkölcsi helyzete, életvitele pl.: a nevelés hiányossága
- a család lakhelye és környezete, pl.: szűkös lakásviszonyok, több generáció együttélése
- a gyermek és/vagy a szülő egészségi állapota pl.: születési rendellenesség, tartós betegség
- a családtagok száma, pl.: 3 vagy több gyermek
- A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja.

Veszélyeztetettség

A törvény szerint a veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Az ilyen családban gyakori a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény). Következmény lehet a gyermekeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása, a negatív társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, az alkoholizálás, a kábítószer-élvezet. Ilyen esetben segíteni csak tartós, szakember által nyújtott támogatással lehet.

Az iskola sem korábban, sem napjainkban nem függetlenítheti magát tanulóinak szociális helyzetétől, anyagi lehetőségeitől. Semelyik intézmény nem tehet hátrányos megkülönböztetést azért, mert bármelyik tanulója nem rendelkezik elégséges, vagy megfelelő anyagi kondíciókkal a tanulmányok minél teljesebb befogadásához, illetve az ehhez tartozó szükséges vagy kiegészítő eszközök, felszerelések beszerzéséhez, biztosításához.

Az oktatáspolitikai alapkövetelménye, hogy minden tanuló számára biztosítsa az esélyegyenlőséget, azonos lehetőségeket nyújtson számukra képességeik kibontakoztatásához. Természetesen mindenki tudja, aki az oktatásban konkrét, gyakorlati munkát folytat, hogy ez az idea nem valósul meg teljesen következetesen és maradéktalanul. Az egyes intézmények azonban számos módon próbálhatnak meg segíteni tanulóiknak az iskolai élet külön-

böző színterein. Ez gyakran csupán kreativitás és jó szándék, humánus kérdése, nem feltétlenül pénzügyi. Egy-egy újszerű kezdeményezés megváltoztathatja a korábbi szemléletmódot, ha vannak az iskolában olyan oktatók, akik hivatásuknak tekintik ezt a munkát, s akár áldozni is hajlandók érte.

Iskolánkban a következő módon valósítjuk meg a szociális helyzetből adódó különbségek lehetséges kiegyenlítését, egy szintre hozását:

- A gyermek megismerése
- Ingyenes korrepetálási lehetőség különböző tantárgyakból
- A nehéz anyagi helyzetben lévő tanuló étkezésének támogatása
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről pl.: szülői értekezleten
- Előadások szervezése
- Pályázatok figyelése, rendszeres részvétel a pályázatokon – frekvencián kezeljük azokat a pályázatokat, amelyek célul tűzik ki a nehéz anyagi körülmények között élők támogatását
- Pályaorientációs tevékenység
- Ingyenes könyvhasználat és számítógép-használat, Internet
- Rendszeres egészségügyi szűrővizsgálat, védőnő által tartott előadások, iskolaorvos, iskolapszichológus látogatásának lehetősége
- Tornaterem, sportpálya igénybevételeinek lehetősége
- Lehetőségeink, férőhelyeink figyelembe vételével motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi ellátásban részesüljön
- Az iskolai alapítványból finanszírozott célzott támogatások az arra rászorulóknak, illetve azt valamilyen tevékenységük kapcsán megérdemlőknek

A szociális hátrányok, problémák kezelésénél, feltárásánál minden esetben rendkívül körültekintően kell eljárunk. Ehhez empátia, problémaérzékenység, időnként sok türelem szükséges. Nevelőtestületünk hangsúlyozottan fontosnak tartja ezen elvek alkalmazását, különösen az osztályfőnökök számára.

Gyakori ugyanis, hogy mind a tanulók, mint a szülők nehezen nyílnak meg ezekben a nem ritkán kényes kérdésekben, s csak jelzésekből, utalásokból derül fény a problémákra. Ilyenkor van szükség arra, hogy a oktató nagy tapintattal tudjon közelíteni a problémához, megtalálja a megfelelő hangot az emberekkel, bizalmat ébresszen saját közreműködését illetően.

Nem mindig van lehetőség arra, hogy a nehéz helyzetben tárgyi vagy való anyagi segítséget nyújtson egy iskola, de az emberi szó, a belátás mindig eszköz marad a kezünkben ahhoz, hogy segítsünk.

I.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanulóközösségek és a diákönkormányzat működésére, döntési és véleményezési jogaira az Szkt. és az Szkr. rendelkezéseit, különösen az Szkr. 216. §-át kell alkalmazni.”

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételét, jogaik gyakorlását a diákönkormányzat működési rendje határozza meg

A tanulók, a tanulóközösségek a tanulók érdekeinek képviselőiként diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát és annak módosítását a diákönkormányzat fogadja el, és az oktatói testület hagyja jóvá a jogszabályban meghatározottak szerint.

Az iskolai diákönkormányzat élén a működési rendjében meghatározottak szerint választott iskolai diákbizottság (IDB) áll. A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és az oktatói testület előtt az IDB képviseli (jogait gyakorolja). A diákönkormányzat tevékenységét az iskolai diákönkormányzatot segítő oktató támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett oktatón keresztül is érvényesítheti jogait, és fordulhat az iskola vezetőségéhez.

A diákközségi gyűlés az iskola tanulóinak legmagasabb tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközségi gyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait, kritikai megjegyzéseit. A diákközségi gyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint évente legalább egy alkalommal hívható össze.

Az oktatói testület, illetve az intézmény vezetése a jogszabályban meghatározott ügyekben kikéri a diákönkormányzat véleményét. A diákönkormányzat döntési és véleményezési jogait az Szkt. és az Szkr. rendelkezései szerint gyakorolja.

Az iskolai DÖK jogot gyakorol a tanulókat érintő következő kérdésekben:

- jogszabályban meghatározott ügyekben az iskolai szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadásakor és módosításakor.

Információt szolgáltatunk tanulóinknak az alábbi csatornákon:

- faliújság hírei
- iskolarádió hirdetései
- DÖK megbeszélései
- éves diákközségi gyűlés
- kötetlen beszélgetések az iskola igazgatójával, vezetőivel
- osztályfőnöki órán
- iskolaújság

Véleménynyilvánítási lehetőségek:

- szakórán
- osztályfőnöki órán
- DÖK havonkénti megbeszélésein
- kötetlen beszélgetéseken az iskola igazgatójával, vezetőivel
- az éves diákközségi gyűlésen

I.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola – mint oktató – nevelő intézmény – eredményes működésének egyik alappillére az oktató és nevelőmunkában résztvevő személyek (tanulók, szülők, iskolai és kollégiumi oktatók) folyamatos és szoros együttműködése.

Ennek során a legfontosabb kapcsolatrendszerek:

- a tanuló és az iskola,
- előző és a következő iskolafok közötti folyamatok és kapcsolatok,
- az iskola és a szülők,
- a szülők és a kollégium,
- az iskola és a kollégium
- az iskola és a gyakorlati helyek közötti kapcsolatrendszer.

E rendszerek működésének alapja a gyermekek iránt érzett közös nevelési felelősség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Feltétele a kölcsönös bizalom és őszinte tájékoztatás.

I.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulónak joga és kötelessége, hogy tájékoztatást kapjon az iskola céljairól, követelményeiről, mindennapi életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról. A tanulói kötelességeket és jogokat az Szkt 57-58. §-a tartalmazza.

Az iskola igazgatója a diákközségi ülésen, a diákönkormányzat vezetőségének ülésein, valamint az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon folyamatosan tájékoztatják a tanulókat az őket megillető jogokról és kötelességeikről.

Az információáramlás területei:

- iskolarádió - az aktuális feladatokról, eseményekről
- faliújság - az aktuális feladatokról, eseményekről
- diákközségi ülés - közérdekű észrevételek, javaslatok
- iskolánk honlapja

A kapcsolattartás, együttműködés helyszínei:

- tanórák -
- tanítási órákon kívüli foglalkozások (pl. osztálykirándulások)

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat vagy panaszait szóban vagy írásban, egyénileg, illetve a diákönkormányzat tagjainak közvetítésével közölhetik osztályfőnökeikkel, oktatóikkal, az oktatói testülettel, illetve az iskola igazgatójával.

I.8.2. A szülőket érintő együttműködési formák

A szülőkkel való együttműködés

Ez a feladat elsődlegesen az osztályfőnökre hárul, hiszen általában ő van a legközvetlenebb kapcsolatban a szülőkkel, de természetesen iskolánkban

minden kolléga szívesen és készséggel áll a szülők rendelkezésére akár pusztán tájékoztatásról van szó, akár problémás eset vagy helyzet merül fel.

Fontos, hogy már a 9. évfolyam elején megteremtődjön egy kölcsönös bizalmon alapuló együttműködési kapcsolat az osztályfőnök és a szülő között, melynek elsődleges feltétele, hogy mindkét fél személyes felelősségének, feladatának érezze a másik tájékoztatását.

A szülő és az osztályfőnök együttműködésének alapvető fóruma a szülői értekezlet, ahol nyilvánosan kerülnek megbeszélésre az osztályt érintő problémák, itt történik az általános helyzetelemzés és értékelés, lehetőség van a kölcsönös eszmecserére oktatási, de főként nevelési kérdésekben. Itt kerülnek megbeszélésre az osztályközösségen felüli, egész évfolyamot, egy adott képzési profilt, vagy akár az iskolaközösséget érintő kérdések.

Ha sikerül megtalálni a helyes arányokat, mindenképpen gyümölcsöző kapcsolatot eredményez a szülő – oktató közös munka, s ennek érdekében vállalnunk kell olykor az esetleges kompromisszumokat is.

A szülőkkel mint partnereinkkel való kommunikáció formái az intézményünkben a következők:

- fogadóórák, fogadónapok
- szülői értekezletek
- összevont szülői értekezlet a 9. évfolyam számára (tájékoztatás az iskoláról)
- összevont szülői értekezlet a végzős osztályok számára (továbbtanulás)
- iskolai rendezvények
- nyílt napok
- írásos formában hivatalos levélben vagy e-mailben
- a KRÉTA e-naplón keresztül
- zárt facebook csoporton keresztül

I.8.3. A kollégákkal való együttműködés

A kollégákkal való kapcsolattartásra is érvényesek azok az alapelvek, amelyek a szülőkkel való kapcsolattartásnál nyilvánvalóak.

Iskolánkban fontosnak tartjuk, hogy az egyes munkaközösségek tagjai azonos elvek szerint képzeljék és valósítsák meg az osztályozást, az egyes számonkérési formákat, a tananyag súlyozását. Ezek lényegesek ahhoz, hogy megvalósulhasson az intézményen belüli átjárhatóság, illetve, hogy reális és objektív eredményeket kapjunk, pontos analógiákat állíthassunk fel az összehasonlítás során. Az egyes munkaközösségek éves munkatervében meghatározott időpontokban, illetve rendkívüli esetekben a munkaközösségek tagjai értekezleteket tartanak.

A mindennapokban állandóan jelen van a kollégák közötti kapcsolattartás, kommunikáció. Rendszeresen konzultálnak a tanulók tanulmányi előmenetelével, oktatási és nevelési aktuális problémáival, eredményeivel kapcsolatos kérdésekben.

A személyes beszélgetéseken túl rendszeres – az egész tantestületet érintő – minden hónap első keddjén 14.30-tól kezdődő munka- és nevelési ér-

tekezetek segítik ezt a tevékenységet. Ezen alkalmakkor az aktuális, illetve valamilyen előre meghatározott konkrét nevelési területet érintő témában folyik a beszélgetés, melynek célja a konstruktív, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, a pedagógiai eszköztár bővítése, az eltérő vélemények ütköztetése és természetesen valamilyen kreatív, több szempontot, látószöveget összhangba hozó megoldás találása.

A szakképzés megújulásának egyik sarkalatos pontja projektek megvalósítása. E feladat nem nélkülözheti a különböző munkaközösségek szakmai együttműködését. A képzési és kimeneteli követelményekben, illetve a programtervekben megfogalmazott konkrét kompetenciák elsajátíttatásának legmegfelelőbb módszere a projektoktatás. A 2020/21-es tanévtől minden tanévben tervezünk ennek megfelelően különböző projekteket, melyek az éves munkatervben konkretizálódnak.

A sikeres együttműködéshez elengedhetetlen, hogy mindannyian elfogadjuk egymás másságát, az egymástól való különbözőségünket, hiszen azon túl, hogy tartjuk magunkat a közösen megfogalmazott alapelvekhez, mindannyiunk célja, hogy megmaradjunk autonóm, sajátos, egyedi és önálló személyiségnek, akinek egyéni elképzelései vannak, s aki éppen a csak rá jellemző személyiségjegyekkel nyújthat hiteles mintát tanítványainak, így válhat követendő példává.

I.8.4. A kollégiumi nevelőtanárokkal való kapcsolattartás

Intézményünkben közvetlenül egymás mellett található az iskola és a kollégium, tulajdonképpen egyetlen épületkomplexum részei, amelyek közös igazgatás alatt működnek.

Közös cél, iskoláé, szülőké, kollégiumé és persze tanulóé tehát, hogy minél előbb és minél problémamentesebben történjen meg a kollégiumi életbe való beilleszkedés. Ebben nyújthat segítséget az iskolai és a kollégiumi oktatók közötti együttműködés.

Iskolánkban az osztályfőnökök rendszeresen tartják a kapcsolatot a kollégiumi nevelőtanárokkal, egyeztetik a tanulók tanulmányi eredményeit, konzultálnak a nevelési és oktatási kérdésekkel kapcsolatban. Közösen igyekeznek megoldást találni a problémás esetekben, legyen szó akár korrepetálásról, akár hiányzásról, akár a diák valamilyen családi, lelki gondjáról.

I.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja:

Vizsgaszabályzatunk célja az Szkt és az Szkr 180-194. § felhatalmazása alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozóvizsga, pótló és javítóvizsga, különbözeti vizsga követelményeit részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati), és az értékelés rendjét az oktatói testület által elfogadott szakmai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi

osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény szakmai programja szerint nem lehetett meghatározni,

- a szakmai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat kiterjed az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, továbbá az intézmény oktatói testületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. **A vizsgaszabályzat hatályba lépése a Szakmai program elfogadásának napja, érvényessége határozatlan időre szól.**

Tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga
- javító vizsga
- előrehozott érettségi vizsga

Ezen kívül a szakképzésben résztvevők számára:

- ágazati alapvizsga
- tanulási területet lezáró vizsga
- orvosi egészségügyi illetve pályaalakmassági vizsga

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához Szkr 180. §-ban leírtaknak megfelelően.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában (a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint) szervezett beszámoltató vizsga is.

A szakirányú oktatásról történő mulasztásra, annak következményeire és az esetleges pótlásra az Szkt. és az Szkr. mindenkor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A

vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Az Szkr 182. § (1) alapján javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább *háromtagú vizsgabizottság* előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola szakmai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga - ha azt az iskolában szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga **vizsgabizottságának elnöke felel** a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:

- meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A vizsgabizottság tagja, illetve a kérdező oktató az lehet, aki a vizsgatárgy oktatásához a szakképzésre vonatkozó hatályos jogszabályok szerint előírt végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti

elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért.

Az **igazgató feladata** ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.
- a vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgákat a következők szerint szervezzük:

- írásbeli vizsga;
- szóbeli vizsga;
- gyakorlati vizsga

Írásbeli vizsgák

- egy vizsganapon legfeljebb 3 vizsga szervezhető
- a vizsga kezdetekor meg kell állapítani a személyi azonosságot
- íróeszközzel a vizsgázó, a vizsgához szükséges segédeszközökről a vizsgázó gondoskodik
- a vizsgázók kérésére a vizsgák között 10, legfeljebb 30 perc pihenőidőt kell biztosítani
- kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon dolgozhatnak a vizsgázók rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell készíteni
- az ülésrendet a vizsgáztató oktató alakítja ki (egy padban egy vizsgázó)
- ismertetni kell a vizsga szabályait
- a feladatok megoldásához segítség nem adható
- a vizsga maximális időtartama tantárgyanként legfeljebb 60 perc
- az SNI-s és a BTMN-s tanuló szakvéleményre alapozva az igazgató engedélye alapján 30 perc többletidőt kaphat, segédeszközt használhat, illetve az írásbeli vizsgát szóban teheti le
- szabálytalanság esetén a Szkr 186. § 6. és 7. bekezdése alapján kell eljárni
- a feladatlapokat a vizsgáztató oktató kijavítja, a hibákat és tévedéseket jól látható módon jelöli, a megoldásokat értékeli.

Szóbeli vizsgák

- legfeljebb 3 tantárgyból szervezhető egy nap
- a vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb 6 vizsgázó tartózkodhat

- a vizsgázónak szóbeli vizsgálja előtt legalább 10 perccel meg kell jelenie
- a vizsgázó tantárgyanként tételt húz
- a vizsgázónak tantárgyanként legalább 30 perc felkészülési időt kell biztosítani
- a feleltetés időtartama egy tárgyból nem lehet több 15 percnél
- a vizsgázók a vizsgateremben egymást nem segíthetik
- a vizsgázó önállóan felel, feleletének befejezése után a bizottság tagjai kérdéseket tehetnek fel
- ha a vizsgázó feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat
- az értékelést rá kell vezetni a jegyzőkönyvre
- az SNI-s és a BTMN-s tanulók szóbeli vizsgáján a Szkr 187. §-a alapján kell eljárni
- az igazgató a szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetén az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Gyakorlati vizsgák

- szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg
- a vizsgafeladatokat az igazgató hagyja jóvá a vizsgát megelőző két hónappal
- a vizsgabizottság elnöke köteles meggyőződni a személyi és tárgyi feltételek meglétéről
- a vizsgázót tájékoztatni kell: a vizsga rendjéről, a munka- és tűzvédelmi előírásokról, a rendelkezésére álló időről
- a gyakorlati vizsgarészt érdemjeggyel kell értékelni az értékelést a gyakorlati oktatást végző szakoktató írja alá.

Független vizsgabizottság előtt letehető, tanulmányok alatti vizsgák

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a Szakképzési államigazgatási szerve szervezi.

Előrehozott érettségi vizsgák

Ha a tanuló informatika, illetve idegen nyelv tárgyból előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni, a tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítenie kell, valamint osztályozó vizsgát kell tennie.

Az előrehozott érettségi vizsga letétele után a tanuló nem mentesül az adott tárgyból a tanórák látogatása alól.

Alkalmassági vizsga

A felvételi követelményekhez tartozik, hogy pályaalkalmassági, egészségügyi vizsgálaton kell részt vennie az iskolánkba jelentkezőknek. Ez legkésőbb a beiratkozás napján történik, ahol iskolaorvosi vizsgálat után állapítják meg, hogy a tanuló alkalmas-e a pályára.

A tanulmányok alatti vizsgák során az egyes tantárgyak vizsgarészei általában az ennek megfelelő vizsgatárgy érettségi vizsgájának vizsgarészeivel egyeznek meg.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményeit, részeit és értékelési rendjét a szakmai program határozza meg a hatályos jogszabályok alapján, legalább tizenöt nappal a vizsga előtt közölni kell a tanulóval.

I.9.1. Tantárgyak és vizsgatípusok

Vizsgatárgy	Írás-beli	Szó-beli	Gyakor-lat
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Matematika	X	X	
Történelem	X	X	
Etika		X	
Idegen nyelv	X	X	
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy (kémia, fizika, földrajz, biológia)	X	X	
Komplex természettudomány	X	X	
Művészetek (Ének-zene)		X	
Testnevelés (<i>Testnevelés és sport</i>)			X

2016. 09.01-től alkalmazzuk a 9. évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben.

Vizsgatárgy	Írás-beli	Szó-beli	Gyakor-lati
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	X	X	
Matematika	X	X	
<i>Történelem, társadalmi és állampol-</i>	X	X	
Etika		X	
Idegen nyelv	X	X	
<i>Biológia – egészségtan</i>	X	X	
Fizika	X	X	
Földrajz	X	X	
Kémia	X		
Ének-zene		X	
<i>Testnevelés és sport</i>			X

A szakmai tantárgyak vizsgaformái a 9-14. évfolyamon

2020. 09.01-től alkalmazzuk a 9. évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben.

Turizmus-vendéglátás ágazat (Szakács szaktechnikus, vendégtéri szaktechnikus)

Tantárgy	Írás-beli	Szó-beli	Gyakorlati
Munkavállalói ismeretek	X	X	
Munkavállalói idegen nyelv	X	X	
A munka világa	X		
IKT a vendéglátásban			X
Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	X		X
Rendezvényszervezési ismeretek	X		
Vendégtéri ismeretek	X	X	
Étel és italismeret	X		
Értékesítési ismeretek			X
Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek	X		X
Üzleti Menedzsment	X	X	
Marketing és protokoll	X	X	
Speciális szakmai kompetenciák			X

Kereskedelem ágazat - kereskedő és webáruházi technikus

Tantárgy	Írás-beli	Szó-beli	Gyakorlati
Munkavállalói ismeretek	X	X	
Munkavállalói idegen nyelv	X	X	
Gazdasági ismeretek	X	X	
Vállalkozások működtetése			X
Kommunikáció	X		X
Digitális alkalmazások			X
Kereskedelem alapjai	X	X	
Termékismeret	X		
Vállalkozási ismeretek	X		
Kereskedelmi gazdaságtan	X		X
Digitalizáció			X
Webáruház működtetése	X		X
Jogi ismeretek	X	X	
Marketing alapjai	X	X	
Marketing kommunikáció			X

**Gazdálkodás és menedzsment ágazat - pénzügyi-számviteli ügyintéző
(szakmai képzés)**

Tantárgy	Írás- beli	Szó- beli	Cyakor- lati
Munkavállalói ismeretek	X	X	
Munkavállalói idegen nyelv	X	X	
Gazdasági és jogi alapismeretek	X	X	
Vállalkozások működtetésének alapismeretei	X		
Kommunikáció	X		X
Digitális alkalmazások			X
Gazdálkodási ismeretek	X	X	
Gazdasági számítások	X		X
Pénzügy	X		
Irodai szoftverek alkalmazása			X
Adózás	X		X
Elektronikus bevallás			X
Számvitel	X	X	
Számviteli esettanulmányok	X		X
Számítógépes könyvelés			X

Pincér-vendégtéri szakember

Tantárgy	Írás- beli	Szó- beli	Cyakor- lati
Munkavállalói ismeretek	X	X	
Munkavállalói idegen nyelv	X	X	
A munka világa	X		
IKT a vendéglátásban			X
Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	X		X
Rendezvényszervezési ismeretek	X		
Vendégtéri ismeretek	X	X	
Étel és italismeret	X		
Értékesítési ismeretek			X
Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek	X		X

Szakács

Tantárgy	Írás- beli	Szó- beli	Cyakor- lati
Munkavállalói ismeretek	X	X	
Munkavállalói idegen nyelv	X	X	
A munka világa	X		

IKT a vendéglátásban			X
Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	X		X
Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás	X		X
Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása	X		X
Ételkészítés-technológiai ismeretek			X
Ételek tálalása			X
Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás	X	X	

Kereskedelmi értékesítő

Munkavállalói ismeretek	X	X	
Munkavállalói idegen nyelv	X	X	
Gazdasági ismeretek	X	X	
Vállalkozások működtetése			X
Kommunikáció	X		X
Digitális alkalmazások			X
Kereskedelmi ismeretek	X	X	
Üzlet működtetése	X		X
Pénztárgépkezelés			X
Termékismeret és -forgalmazás	X		X
Üzleti kommunikáció			X

I.9.2. Az értékelés rendje

Az érdemjegyek megállapításánál az alábbi százalékos teljesítmény elérését vesszük figyelembe:

%	osztályzat
0 - 34 %	elégtelen
35-54 %	elégséges
55-70 %	közepes
71-84 %	jó
85 - 100	jeles

I.9.3. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészeket tartalmazhatnak. Az írásbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített vizsgadolgozat - feladatlap megoldásából, a szóbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsga-

követelmények alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll. A gyakorlati vizsgarész gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásából áll.

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola szakmai programjában rögzített követelményrendszerével. Az osztályozó és a javítóvizsgán az adott tanév helyi tantervében előírt tananyag kérhető számon. Az egyes tantárgyakból a vizsga összetevőinek - a témaköröknek - súlyozását az érintett munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tartalmának megfelelő témaköröket a tanulónak a felkészüléshez írásban ki kell adni.

I.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján jöhet létre. Mindkettőről - jelentkezés illetve írásbeli kérelem alapján - az igazgató dönt az érvényes jogszabályok figyelembevételével. A tanulói jogviszony a beiratkozás napjával kezdődik, amelyről a felvételt nyert tanuló és szülője írásban értesítést kap.

Jogszabályi háttér:

Az Szkt 54.§-a és az Szkr 148. §-a valamint a közép fokú felvételi eljárásra vonatkozó egyéb hatályos rendelkezések rendelkeznek a felvételi, átvételi szabályokról.

Felvétel

Iskolánk a 9 – 14. évfolyamon tanuló, a köznevelési törvény által előírt életkorú diákok tanítását vállalja nappali rendszerű képzés keretében.

Nappali rendszerű iskolai oktatásban a tanuló abban az évben kezdhet utoljára tanévet, amelyben betölti középiskola esetén a huszonötödik életévét.

Tanulói jogviszony létesítésének feltétele:

- a 9. évfolyamra általános iskolai végzettség.

Intézményünk a középiskolai felvételi kérelmekről az alábbiak alapján dönt:

- az általános iskolai tanulmányi eredmények

Iskolánk a tanulmányi területek főbb jellemzőit és belső kódjait október 20-ig rögzíti a KIFIR rendszerben. Felvételi tájékoztatót készítünk, és azt az iskolánk honlapján nyilvánosságra hozzuk, valamint a KIFIR rendszerében október 20-ig elhelyezzük.

A felvételi eljárások lebonyolítása a fent említett jogszabályok előírásainak megfelelően történik.

A Tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időszakban az iskola igazgatója értesíti a felvételt nyert, illetve az elutasított tanulók szüleit. A közép fokú iskola a tanköteles tanuló beiratkozásáról értesíti azt az általános iskolát, amelyikben a tanuló a tanulmányait folytatta. Elutasítás esetén felhívja a jelentkező (kiskorú jelentkező esetén a jelentkező és a szülő)

figyelmét, hogy a köznevelési törvény 37.§ (3) bekezdése alapján a döntés ellen jogorvoslattal élhet. A jogorvoslati kérelmet annak a középfokú iskolának a fenntartójához kell benyújtania a jelentkezőnek (kiskorú esetén a szülőnek), amelynek döntésével nem ért egyet. A kérelmet oly módon kell elbírálni, hogy a jogorvoslati eljárás a tárgyév június 1-jéig befejeződjön.

Az *érettségit adó képzésen* a szakmai végzettséggel rendelkező tanulók továbbhaladással folytathatják tanulmányaikat.

Az érettségi utáni szakképző osztályokba való felvétel szabályai:

Az iskolai rendszerű szakképzés a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással, átvétellel és felvétellel kezdődik.

- Szakképzési évfolyamra történő továbbhaladás: a technikum 9-12. évfolyamán az ágazatra előírt képzésben résztvevő és a kötelező szakmai érettségi vizsgát teljesítő tanuló szakképzési évfolyamon továbbhaladással folytathatja tanulmányait.
- Átvétel: iskolaváltásra átvétellel ágazaton belül van lehetőség.
- Felvétel: más középiskolában érettségizett tanulók felvételi eljárásban vesznek részt.

Jelentkezni jelentkezési lappal előzetesen minden tanévben március 5-ig lehet, pótjelentkezésre augusztus 20-ig van lehetőség. A felvételi pontokat a hozott pontok alapján számítjuk ki és állítjuk fel a felvételi rangsort. Szakképzésre olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakmára a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági és pályaalkalmassági követelményeknek megfelelt. Ezt a vizsgálatot az iskolaorvos végzi el a felvételi eljárás keretében.

Felvétel a felnőttképzésbe

A felnőttoktatásba történő felvételhez szükséges:

- A KKK-ban meghatározott bemeneti követelményeknek megfelelő végzettséget igazoló bizonyítvány
- A KKK-ban meghatározott egészségügyi és/vagy pályaalkalmassági követelményeknek való megfelelés

Jelentkezni jelentkezési lappal az aktuálisan meghirdetett határidőig van lehetőség. A képzés meghatározott minimális létszám esetén indul.

Iskolánk Alapító Okirata szerint sajátos nevelésű igényű tanulókat integráltan oktat.

Ugyanaz az eljárási rend vonatkozik rájuk, mint a többi tanulóra.

Átvétel más iskolából

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján jön létre. A felvételtől és az átvételtől az igazgató dönt az Szkt. 54. §-ában, az Szkr.-ben, valamint a szakmai programban meghatározott helyi feltételek szerint.

Ha a technikum és a szakképző iskola szakképzési évfolyamára jelentkező nem az adott iskolában közismereti oktatásban megkezdett tanulmányait kívánja folytatni, a tárgyév február 15-étől az iskola által meghatározott időben kérheti felvételét vagy átvételét. Iskolánk a felvételt a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint egészségügyi vizsgálathoz, bizonyos esetben különbözeti vizsga vállalásához köti. Ennek lefolytatása az aktuális törvényi

előírásoknak megfelelően, valamint a Szakmai programunkban megfogalmazottak alapján történik.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt az alábbi szempontok alapján:

- tanulmányi eredmény
- igazolatlan mulasztás
- előtanulmányok.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanuló átvétele más módon is történhet. Ha a tanköteles tanulóval szemben fegyelmi büntetést alkalmaztak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén, akkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát kijelölni számára. A fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakmára történő felkészítésbe bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével, azzal, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget. Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha az érettségi végzettség megszerzésére az e bekezdésben meghatározott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg.

Kizárólag szakképzési évfolyamokon folyhat nevelés-oktatás a technikumban, ha a technikum olyan tanulót készít fel a komplex szakmai vizsgára, aki teljesítette a szakképzési évfolyamra történő belépés követelményeit.

A technikumnak négy középiskolai és a Szakmajegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9-12. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, szakmai alapozó, valamint szakmai oktatás folyik. A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de a szakképzési irányok alapján egyes tantárgyak órászáma eltérő az ágazatok szerint.

A szakképző évfolyamra való felvétel

Az iskolai rendszerű szakképzés felvétellel, átvétellel vagy a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással kezdődik.

Iskolai előképzettség: a szakmai képzés megkezdéséhez szükséges iskolai végzettség: **sikeres érettségi vizsga;**

A jogszabályoknak megfelelően, ha tanuló huszonötödik életévét beölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet. (Szkt 54. §)

A szakképzési törvény 62. § alapján a szakképző iskolában és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakmára előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe a szakképző iskola szak-

mai programja részét képező *képzési programban* meghatározottak szerint be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet a szakképző iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A **beszámítható előzetes tanulmányokról** és teljesített követelményekről a szakképző iskola vezetője határozattal dönt. A kérés alátámasztásául benyújtott dokumentumok áttanulmányozását követően, az érintett munkaközösség-vezetőkkel konzultálva dönt a beszámítás mértékéről, az esetleges tantárgyi felmentésekről. A szakképző iskola vezetőjének döntése ellen a kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A szakmai gyakorlati képzés idejébe a szakképzés megkezdése előtt munkaviszonyban (vállalkozói jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban) eltöltött szakirányú gyakorlati idő - a szakképző iskola vezetőjének egyedi döntése alapján a bekezdésben meghatározottak szerint - beszámítható.

Iskolai rendszerű szakképzésbe csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakmára a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a komplex szakmai vizsgára bocsátásnak.

I.11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, az orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegély-nyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmeken, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a sérültek szakszerű ellátása megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Az ismereteket osztályfőnöki, fizika, kémia és biológia órákon, szakkörökön sajátíthatják el a diákjaink.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai rendezvények napi nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegély-nyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapszabványokat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulónak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a oktatók elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenység- formák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Természetismeret	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés
Természetismeret	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Osztályfőnöki óra	- égési sérülések - forrázás
Testnevelés	- esésé magasból

Osztályfőnöki óra	- elsősegélynyújtás alapjai - jegyzőkönyvezett balesetvédelem - bemutató filmek - KRESZ ismeret - szakemberek előadásai

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (elsősegély-nyújtó),
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással is foglalkozó nap (Rendezvények napja) szervezése.

1.12. Interkulturális program

Más kultúrából érkező tanulók beilleszkedését segítő interkulturális program

Programunk a más kultúrából érkező tanulóinknak kíván segítséget nyújtani az iskolai előrehaladáshoz, a sikeres szocializációhoz.

Nő azon tanulóink száma, akiknek valamelyik szülője nem magyar anyanyelvű.

A nevelőtestület arra törekszik, hogy az elfogadás, az érzékenyítés, a felzárkóztatás, az esélyegyenlőség és a differenciálás biztosításával, segítse ezen tanulók beilleszkedését, és főleg a magyar nyelv tanulását.

A multikulturális nevelés iskolai megjelenése sokféle formát ölthet. Többek között a következő területeken körvonalazódhat.

Tanulóbarát, a tanulókra figyelő pedagógia megteremtése:

- a tanulók igényeinek iskolai figyelembevétel, befogadó nevelés kialakítása;
- valamennyi tanuló számára egyenlő lehetőség biztosítása képességei kibontakoztatásához;
- rugalmasság, figyelem az eltérő igények és szükségletek, tanulási stílusok irányában;
- elfogadó, pozitív iskolai légkör kialakítása, fenntartása;
- a humán szükségletekre való odafigyelés és az ezekre adott megfelelő pedagógiai válaszok kialakítása;
- a gyerekekben rejlő belső motiváció kiaknázása;
- a gyermekben természetesen meglévő kíváncsiság, tanulási vágy felkeltése, megtartása;
- az iskolai környezet kultúraérzékeny kialakítása;
- az esztétikus iskolai miliő mint motiváló erő kihasználása;
- a továbbtanulás elősegítése érdekében kiegészítő, pótló foglalkozások biztosítása;
- ösztöndíjak biztosítása, pozitív példák erősítése, ösztönzése.

Multikulturális tanterv- és tananyagfejlesztés, taneszközök:

- multikulturális tartalmak beépítése az iskolai tantervbe, az egyes tantárgyak anyagába;
- multikulturális tartalmakat megjelenítő tankönyvek, segédanyagok, oktatói kézikönyvek megjelentetése;
- a multikulturális tananyagfejlesztés módszertanának megtanítása a gyakorló pedagógusok számára;
- a kisebbségi kultúrát megjelenítő könyvek, gyűjteményes kötetek, kiadványok, ismeretterjesztő anyagok, filmek, antológiák kiadása;
- az osztályteremben megjelenő különböző tanulási stílusokra való reflektálás a tananyagban;
- a diákok megtanítása a kritikai gondolkodásra;
- a különbözőség hangjainak és perspektíváinak megjelenése az oktatási

anyagokban.

- Szülőkkel való kapcsolat:
- az együttműködés minél sokoldalúbb formáinak kihasználása;
- a szülők bevonása az iskola életébe, a család elfogadása;
- a szülői nevelés, a családi háttér partnerként való kezelése;
- tapintatos, elfogadó kommunikáció kialakítása.

Az iskolavezetés, oktatásmenedzsment, önkormányzati oktatási hatóságok, oktatás- kutatók és az osztálytermi klíma:

- az iskola teljes személyzetének – beleértve az adminisztratív dolgozókat és a kisegítő személyzetet is – toleráns, tapintatos bánásmódot, légkört kell kialakítania, az iskolavezetés nem tűrheti el a rasszista, diszkriminatív megnyilvánulást;
- egységes, kulturális háttérre figyelő, kultúraérzékeny oktatási légkör megteremtése;
- barátságos, toleráns, elfogadó iskolai klíma kialakítása, fenntartása;
- a kutatók részéről folyamatos problémaérzékeny magatartás, a korábbi vizsgálatok, tesztek, eredmények felülbírálata, új oktatáspolitikai megoldások keresése, a folyamatosan változó helyzet felülvizsgálata;
- a már működő programok adaptálása, sikerének nyomon követése, hogy a multikulturális koncepció iránti megértés és elfogadás szélesebb körűvé váljon.

A multikulturális nevelésnek megvannak a maga kihívásai, üzenetei a tágabb közösség, a társadalom egésze számára is. Az intézményes nevelés egyedül, önmagában kevés a kisebbségi csoportok elfogadtatásához, ha a gyermek a társadalomban, az iskolán kívül az elutasítást, a kirekesztést, a diszkriminációt, a megkülönböztetés különféle formáit látja. A szociális igazságosságnak, egyenlőségnek a társadalom szintjén is érvényesülnie kell.

II. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

II. 1 Általános célok

A korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyerekek egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. A gyerekek távolról sincsenek tisztában azokkal a befolyásokkal, amelyek érik őket és működnek bennük. Ezért olyan készségeket kell kialakítanunk és fejleszteniük, melyek lehetővé teszik számukra saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását. Az egészségnevelési program arra való, hogy hozzásegítse a tanulókat kellő ismeretek birtokában az egészséges életvitel kialakításához, a helyes értékrend felépítéséhez. Szintén fontos az egészségnevelés nehéz és ellentmondásos területeinek oktatása. Az értékek kiválasztása és hiteles bemutatása nem kis nevelői feladat. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban, az élethalakíthatóság szakaszában kell kezdeni és az életfordulókon (serdülőkor) fokozottabban megerősíteni. Szerepet kap benne a szülő, a testvér, a kortárs, a nevelő, az orvos, az ifjúságvédő, a szociális munkás, a vallási közösség, az ifjúsági egyesület, a rádió, a TV, a könyv, a folyóirat és más nevelési tényezők. Az egészséges nevelésért kiemelt felelősséggel tartozik az oktatási intézmény. A személyiségfejlődés, a társadalmi lénnyé formálás (szocializáció) nélkülözhetetlen kelleke az élet és egészség védelme. Az egészségvédelem egyben értékvédelmet is magába foglal, szoros és lényegi kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, megítélésekkel, magatartással, az egészségi értékközvetítés az alapvető emberi értékek közvetítéséből nem maradhat ki.

Hazánkban a magyar lakosság kedvezőtlen életkilátásaira vonatkozó vizsgálatok két okot jelöltek meg:

- az egészségre ártalmas viselkedésmódok gyakoriságának alakulása (kb. 40 %)
- gazdasági – társadalmi környezet minősége (kb. 60 %)

Ha változásokat kívánunk elérni a lakosság egészségi állapotában, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtani. Az általános iskola 8 éve a legeredményesebb ebből a szempontból. A középiskolai korosztálynál az egészségfejlesztés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul.

II. 2 Helyi célok

Célunk az egészséges környezet kialakítása a pedagógiai, az egészségügyi és a gyermekvédelmi szakemberek együttműködésével.

A rendelkezésre álló módszerek segítsék elő a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészségfejlesztést és az eredményes tanulást.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az:

- egészséges táplálkozásnak
- dohányzás visszaszorításának
- mentális betegségek megelőzésének
- az alkohol - és drogprevenciónak
- a szabadidő aktív eltöltésének
- mindennapos testmozgásnak

- lelki egyensúly megteremtésének
- a konfliktushelyzetek megfelelő kezelési módjának, megoldásának
- harmonikus párapcsolatnak, annak fenntartásának
- családtervezési módszereknek
- egészséges és biztonságos környezet kialakításának
- egészségkárosító magatartásformák elkerülésének
- járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósításának
- egészség iránti egyéni, családi és közösségi felelősség fejlesztésének
- alternatívát kínálva az egészséges életmódválasztásának
- a tanulók alkalmassá tételének fizikai, pszichés és szociális egészségükkel kapcsolatos tudásuk kiterjesztésére
- jó tanár-diák és diák-diák kapcsolatrendszer kialakításának, elősegítésének
- a közösségnek, mint erőforrás felhasználásának
- egységes egészségnevelési tantervek és módszerek kidolgozásának

Az emberi szervezet bioritmusa, a számítógép-használat egészségkárosító ártalmainak leküzdése és a tanulási nehézségek kezelése olyan aktuális témák, amikkel rendszeresen foglalkozni kívánunk.

Az előbbieket megvalósulásához elengedhetetlenül szükség van az iskolavezetés, a tanárok, az egészségügyi dolgozók (védőnő, iskolaorvos), gyermekvédelmi szakember, szülők, technikai dolgozók és a diákok együttműködésére.

II. 3 Az egészséges életmód fejlesztési programja

Mottó: Egészség: "teljes testi, szellemi és szociális jólét állapota."

Rövidtávú célok	Megvalósítandó feladatok	Sikerkritériumok
Az egészségre nevelés az oktatás minden területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és tanmenetenként is konkrétan jelenjenek meg a feladatok és az alkalmazni kívánt módszerek.	Az iskolai élet egészét átfogó egészségnevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek - még több egészségnevelési tartalom a tanítási órákon.
A pedagógusok, felnőtt dolgozók, valamint a szülők személyes példájukkal legyenek az egészségtudatos életvitel hivatalos terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában. Környezetbarát tisztítószerek alkalmazása.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek az egészségtudatosság alakítása során mintaként szolgálnak.

		Az iskolai programok tervezésekor szempont az egészség védelme.
Az iskola tisztaságának további javítása, illetve megóvása, a szemét mennyiségének további csökkentése.	„Óvd az iskolát!”-projekt	A DÖK, a tantestület által közösen kidolgozott állagmegóvásra és a tisztaságra vonatkozó elvek és ellenőrzések.
Megismertetni a tanulókkal az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepét.	„Táplálkozzunk egészségesen”- projekt	Az egészségtelen élelmiszerek fogyasztása csökken, és nő a zöldségek, gyümölcsök aránya a táplálkozásban.
A rendszeres mozgás fontosságának hangsúlyozása és a helyes testtartás kialakítása, megtartása. Megfelelő csonttömeg kialakításának segítése.	„Egy kicsi mozgás mindenkinek kell”- projekt	Fittebb ifjúság.
Személyi higiénia fontosságának tudatosítása.	A jól ápoltság igényének kialakítása.	A jól ápoltság érzete, külső paraziták hiánya.
Az egészség károsító magatartásformák elkerülése, a dohányzás és az italozás visszaszorítása.	Prevenció: alkohol, drogok, dohányzás, AIDS	A helyes gasztromómiai kultúra kialakítása. Füstmentes iskola.
A buszmegállóban való helyes viselkedés elsajátítása és az iskola területén történő udvarias, balesetmentes közlekedés és parkolás.	„Vigyázz testi épségedre”- projekt	Balesetmentes napok és évek. Közlekedéskultúra kialakulása.

II. 4 Iskolaorvos, védőnő, mérések, diagnosztika

Az ifjúsági egészségügyi szolgálat támogatja, illetve segítséget nyújt az iskola egészségnevelési programjához. A szűrővizsgálatok alkalmával felméri a tanulók egészségi állapotát az arra kötelezett osztályokban, azaz a 9. és 11. osztályokban. A szűrővizsgálatot az iskolavédőnő és az iskolaorvos közösen végzik. A vizsgálat során nyomon követik a testi fejlődést (testsúly-, testmagasság- és mellkőrfogat mérés, vérnyomásmérés, pulzusmérés) Hangsúlyt fektetnek az érzékszervi elváltozások vizsgálatára (látás-, hallás vizsgálata), valamint a mozgásszervi rendellenességek kiszűrésére (lúdtalp, gerincferdülés), valamint ezeket kiegészíti az orvosi fizikális vizsgálat. A vizsgálat eredményeit az Iskolások és óvodások egészségügyi törzslapjába dokumentálják, melyet óvodáskortól középiskoláskorig vezetnek. A törzslapra feltüntetik az illető krónikus betegsé-

geit, és az esetleges eltéréseket. A vizsgálatot követően a szükséges korrekciókat elvégzik, illetve megfelelő szakemberhez irányítják az arra rászorulókat (szakrendelések, gyógytornász). Figyelemmel kísérik a krónikus betegek sorsát, életvezetési tanácsokat adnak.

II. 5 Testnevelési órák-mindennapos testnevelés

A testnevelés az egészséges élet egyik alapeleme. Szeretnénk eredményeket elérni a napi rendszeres mozgás igényének kialakításában. Az erőnlét fejlesztésének, az állóképesség javításának többféle módját is rendelkezésére bocsátjuk a tanulóknak. Ezen felül a testnevelés órák hangsúlyos eleme a koordinációs készségek fejlesztése is.

-Testnevelés óra

Tanulóinknak heti 5 óra kötelező testnevelés órája van. A többi testnevelési óra a sportköri foglalkozások órarendbe állításával biztosítható. A munka szaktanár irányításával folyik tervszerűen, a kerettanterv által előírt módon. Az oktató-nevelő munka elsődleges célja a tananyag elsajátítása. Ennek keretében kerül sor a tanulók fizikai állapotának felmérésére, amely objektív támpontot nyújt a további fejlesztő munkához.

-Sportköri foglalkozások

Ennek keretében a gyerekek szaktanár felügyeletével, érdeklődésüknek megfelelően testmozgással tölthetik a szabadidejüket. Ennek a foglalkozásnak a segítségével biztosítva van az iskolában a mindennapos testmozgás lehetősége minden tanuló számára. Ilyenek a kosárlabda, kézilabda, konditerem, labdarúgás, házi bajnokságok, asztalitenisz, osztályok közötti sportversenyek.

-Diáksportkör:

A sportolni szerető tanulók iskolák közötti versenyszerű sportolásához biztosít lehetőséget, különböző sportágakban.

-Szabadidős rendezvényeink:

- Diáknapi
- Sportnap
- Gólyatábor
- Elsősavató
- Kollégiumi napok
- Horgászverseny
- Szüreti napok
- Természetjáró túrák, tanulmányi kirándulások
- Uzodalátogatás
- Vízi túrák
- Sítábor

Ezek szervezésével próbáljuk a diákok szabadidejét hasznosan kitölteni, ahol kortársaikkal való beszélgetések során aktuális témaként felmerül az egészség kérdésköre is.

II. 5. 1 Fizikai állapotfelmérés

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének országosan egységes mérését az intézmény a szakképzésre, az országos fizikai fitességi mérésre és az adott tanév rendjére vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályok alapján szervezi meg, melyek eredményét egy központi rendszerbe kell feltölteni. A próbarendszerrel nevelési eszköznek tekintjük, amely lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését. A tesztek nem képezik a tantervek tartalmát, s hogy a mérés célja megvalósuljon, nem szabad azokat betanítani és gyakoroltatni.

A felmérés feladatai:

1. Cooper teszt,
2. hanyatt-fekvésből felülés,
3. hason fekvésből törzsemelés és leengedés,
4. karhajlítás és nyújtás,
5. helyből távolugrás

A tesztértékelés *hatékonysága* nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulónak a testnevelő tanártól kapott motiváltságán múlik.

- A vizsgálatot a *testnevelő tanár* végzi.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek *végrehajtási körülményeinek hasonlónak* kell lenniük minden diáknál, minden részletben.
- A tesztek eredményeit minden gyereknek *személyre szólóan* kell megadni.

A mérések általános szempontjai:

- A tanulók valamennyi tesztet sportfelszerelésben hajtsák végre.
- A tesztek egymás után következése a körkörös rendszerben szigorú sorrendiségű.
- Minden tesztre külön utasítások vannak, melyeket feltétlenül meg kell ismertetni a végző diákokkal.
- A tesztek között a tanulók pihenjenek.

A mérés menete:

- a. A Cooper teszt a tanulók aerob hosszú távú állóképességét méri. Lényege: 12 perc alatt a lehető leghosszabb távolságot kell megtenni futással.
- b. A 2-4. feladatokat a tanulók 4 percen keresztül végzik, számolva, hogy ezen idő alatt hány gyakorlatot hajtanak végre
- c. Az 5-ös feladatot a tanulók kétszer próbálják meg, s a jobbik eredményt számít.

II. 6 Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. Fontos, hogy továbbra is megőrizzük ezt a helyzetet, hogy a büfé nem egy nagyvállalat része, hanem egy, az iskolánkra szabottan működő önálló egység. Kíváncsi, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat. Újra időszerűvé vált annak felmérése, hogy az

egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé kínálata. A tanulók és a tanárok körében ezt az iskolai diákönkormányzat, a szülők közt az iskola szülői munkaközössége végzi el. Az eredmény ismeretében az iskolavezetés megbeszélést folytat a büfé működtetőjével.

II. 7 Egészséges életmódra nevelés

Tanórán

Kiemelten biológia, testnevelés, kémia, földünk és környezetünk, osztályfőnöki, szakmai gyakorlati és idegen nyelv órán folyik az egészséges életmódra nevelés. Csak akkor lehetünk azonban elégedettek, ha a többi foglalkozáson is törekszünk a pozitív egészségszemlélet kialakítására.

Tanórán kívül

A délutáni sportköri foglalkozások, osztálykirándulások, különböző táborok, kortárs rendezvények, sportnapok, diáknapi, városi sportrendezvények, területi elsősegélynyújtó verseny, iskolák közötti, illetve kollégiumok közötti versenyek, vetélkedők, szakemberek által tartott felvilágosító előadások.

Módszerek az egészségre nevelésben

- naponkénti takarítás az osztálytermekben
- osztálytermek szünetenkénti megfelelő és rendszeres szellőztetése
- heti egyszeri nagytakarítás a kollégium épületében
- a megfelelő beosztás szerinti udvartakarítás
- a környéken található buszmegálló tisztán tartása
- rendszeres iskolai vizsgálatok
- a 9. évfolyamosok szexuális felvilágosítása szakorvos által tartott előadás keretében
- kortársképzésben részt vett tanulók előadásai az AIDS-ről, dohányzásról, alkoholról, drogról
- balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatás osztályfőnökök által
- tűzvédelmi riadó
- helyes közlekedés szabályai az iskolaudvaron, parkírozás
- bűnmegelőzés rendvédelmi szakember előadásában
- szakmai kirándulások
- osztálykirándulások
- különböző túrák
- plakátok, szórólapok, transzparenszek elhelyezése a faliújságon

Összesített egészségnevelési program

Az egészségnevelést segítő témakörök az osztályfőnöki órákon, évfolyamonként

9. évfolyam

Egészséges életmódok és a serdülés

1. Felfogások az egészségről

2. Felfogások az életmódról
3. „Vigyázat, serdülők!”
4. Ki számít kortársnak?
5. Kapcsolatok és a megjelenés
6. Mi számít drognak – legális és illegális
7. Mi számít drognak? Alternatívák: testmozgás, kapcsolatok
8. Kockázatok és veszélyek – a biztonság megőrzése
9. Változások és az egyensúly – összefogás

10. évfolyam

„Nyomás alatt” – helyem a világban – én és mások

1. Elvárások: társadalom, család, kortárscsoport, média
2. A család hatása az életmódra
3. Kortársak hatása az életmódra
4. Mit üzen a média?
5. Társadalmi elvárások
6. Társadalmi elvárások – devianciák
7. Kölcsönhatások
8. Meg akarok felelni?

11. évfolyam

Hogyan tovább? Melyik úton?

1. A társadalmi együttélés szabályai. Hogyan jönnek létre a szabályok? Gyakorlat
2. A társadalmi normaalkotás folyamata (norma, szabály, szokás)
3. Eltérés a szokásostól: táplálkozás
4. Eltérés a szokásostól: párkapcsolati minták
5. Eltérés a szokásostól: a szexualitás mindennapjai
6. Eltérés a normáktól: alkohol és drog
7. Következmények: deviáns karrier
8. Önismeret, kommunikáció, pályaválasztás
9. „Maradj a napos oldalon!”

12. évfolyam

Felelősség a közösségért

1. A felnőtté válás folyamata a döntések tükrében, pályaválasztás
2. Döntések, döntések!
3. Döntések életmódomban: kapcsolatok
4. Döntések életmódomban: táplálkozás, mozgás, személyes higiéné
5. A döntések hatása: rövid távon – hosszú távon
6. Hogyan képzelem a családom?
7. Hogyan képzelem a munkám?
8. Közösségért érzett felelősség: a környezet
9. Egészséges életmódok és az életminőség
10. Helyem a világban

Testnevelés

Az őszi és tavaszi idényben bonyolítjuk le az osztályok közötti házibajnokságokat (kosárlabda, futball, röplabda).

Téli időszakban az egyéni bajnokságok megrendezésére kerül sor (asztalitenisz, sakk, biliárd).

Az értékelést a diákság bevonásával a testnevelő tanárok végzik, az eredmények kihirdetése is az ő feladatuk.

II. 8 Partnerkapcsolatok

Szülők, család

Aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Iskolaorvos, háziorvos, védőnő

Az iskolai egészségügyi feladatokat az iskolaorvos és a védőnő közösen látja el heti egy alkalommal. Igény szerint az ifjúsági védőnő osztályfőnöki órát tart az egészséges életmód, a káros szenvedélyek, felelősségteljes szexuális élet, a párválasztás, és a családi életre való nevelés témaköreiben. Szervezi és segíti a kortársképzést (alkohol, drog, AIDS, dohányzás). A kollégiumban egészségnevelési programokat szervez.

Nevelési tanácsadó

Az iskolában tanító oktatók javaslatára diákjaink megkereshetik a tanácsadó munkatársait, akik segítenek a koncentrációs zavarokkal küzdő, fáradékony-ságban, hiperaktivitásban szenvedő tanulók hatékonyabb megsegítésére. Különböző vizsgálatok segítségével lehetőségük van a diszlexiás, diszgráfiás és diszkalkuliás diákjaink kiszűrésére.

Ifjúságvédelmi felelős

Az osztályfőnökök segítségével iskolai szinten összegyűjti a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókat.

Drogkoordinátor

Kapcsolattartás a diákok, tanárok, iskolai vezetés és a segítő szervezetek között (ÁNTSZ drogambulancia, gyermekjóléti szolgálat).

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek- és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segíteni az iskoláknak.

II. 9 Taneszközök

Sportszerek:

A tantárgy követelményeinek megfelelő tárgyi eszközök rendelkezésre állnak. Labdák, kapuk, hálók, futáshoz rajtgépek, ugródomb szivaccsal, súlylökő kör, golyó. A meglévő eszközök a lehetőségekhez képest maximálisan kielégítik az igényeket. Megfelelő színteret biztosítanak a sporthoz és szabad idő eltöltéséhez. Meglévő eszközeink folyamatos karbantartása, a selejtes eszközök pótlása, az elavult eszközök fejlesztése folyamatos eszközbeszerzéssel megoldható. Pályáink karbantartása, állaguk megóvása, a salak felújítása folyamatos feladat. Pályázatokkal próbálunk anyagi eszközöket szerezni.

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, amelyek az egészségnevelési munkához szükségesek. Ezen kívül intézményünk pályázatok révén interaktív táblához és Multicenterhez (oktatás-segítő szoftver- és hardver-csomag) jutott. Biztosítani kell, hogy az egészségnevelési programok és tanórák számára megfelelő audiovizuális és multimédiás eszközök álljanak rendelkezésre.

II. 10 Továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. Iskolánk tanárai készek a megújulásra, a modern irányzatok befogadására. Szeretnénk megismerkedni az erdei iskola adta lehetőségekkel és módszerekkel, ezért három kolléga ilyen irányú képzésre jelentkezett.

Az iskolánkból két kolléga vett részt a drogkoordinátori képzésen. Az egész tantestület érdeklődésüknek megfelelően részt vett a helyi nevelési tanácsadó munkatársai által tartott továbbképzésben, ahol a téma a tanulók tanulási nehézségei voltak.

II. 11 Egészségnevelésre alkalmas napokról való megemlékezés

Május 31. Dohányzásmentes világnap

Szeptember 22. Autómentes nap

Szeptember 23. Takarítási világnap

Október 10. Lelki Egészség Napja

Október 16. Élelmezési világnap

Október 21. Földünkért világnap

November 17. Füstmentes nap

December 1. AIDS elleni világnap

III. OKTATÁSI PROGRAM

A választott kerettanterv megnevezése

III.1 A 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben

Technikum összesített tanterv						
Tantárgyak		9. évfo- lyam	10. év- folyam	11. évfo- lyam	12. év- folyam	13. év- folyam
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és iro- dalom	4	5	3+1	3+1	0
	Idegen nyelv	4+1	4	3	3	3+2
	Matematika	4	4	3+0,5	3+1	0+1
	Történelem	3	3	2+0,5	2+1	0
	Állampolgári isme- retek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1+1	0+1	0+1	0+1	0+1
	Testnevelés	4	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudomá- nyos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcso- lódó tantárgy: Föld- rajz, Biológia	0	2	2	0	0
	Érettségire felké- szítő tantárgy*	0	0	2	2	0
	Pénzügyi és vállal- kozási ismeretek	0	1	0	0	1+
	Honvédelmi alapis- meretek	1+	0	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető óra- keret (közismeret)**		3	1	1	2	
Szabadon tervezhető óra- keret (közismeret és /vagy szakmai)***						6
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31

Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054
Rendelkezésre álló órakeret /hét	34	34	34	34	34

*A tantárgy óraszámait a 11. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, matematika és történelem tantárgyakhoz, 12.évfolyamon a magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyakhoz helyeztük át.

**A szabadon tervezhető órakeret óraszámait a 9. évfolyamon az idegen nyelv, digitális kultúra és honvédelmi alapismeretek tantárgyakhoz helyeztük át. 10. és 11. évfolyamon a digitális kultúra tantárgyhoz, 12. évfolyamon a történelem és a digitális kultúra tantárgyakhoz helyeztük át.

***A szabadon tervezhető órakeret óraszámait a 13. évfolyamon az idegen nyelv, digitális kultúra, matematika és a pénzügyi és vállalkozói ismeretek tantárgyakhoz helyeztük át, a fennmaradó 1 órát a szakmai órákhoz csoportosítottuk át.

	Tantárgyak	13. évf.	14. évf.	13-14. óraszám összesen		
	Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0		
	Szakmai órakeret	35	35	2345		
	Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35			
	Tanítási hetek száma	36	31			
	Éves összes óraszám	1260	1085	2345		

III. 2 Szakképző iskolai képzés

III.2.1. A 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2
	Idegen nyelv	2	1+1	1+1
	Matematika	2	2	1+0,5
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0
	Természetismeret	3	0	0
	Testnevelés	4	1	1
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek	0	0	1
	Digitális kultúra	0	1+	0,5+
	Honvédelmi alapismeretek	1+	0	0
	Összes közismereti óraszám	17	7	7
Ágazati alapoktatás		16	0	0
Szakirányú oktatás		0	25	25
Szabadon tervezhető órakeret*		1	2	2
Tanítási hetek száma		36	36	31
Éves összes óraszám		1224	1224	1054
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34

*A szabadon tervezhető órakeret óraszámait a 9.évfolyamon a honvédelmi alapismeretek tantárgyhoz, a 10. évfolyamon az idegen nyelv és a digitális kultúra tantárgyakhoz, 11. évfolyamon az idegen nyelv, a matematika és a digitális kultúra tantárgyakhoz helyeztük át.

Tantárgyak	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11 óraszám összesen
Idegen nyelv			
Szakmai órakeret	32	32	2144
Szabad órakeret	3	3	201
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

III. 3 Érettségít adó kiegészítő képzés

III. 3.1 Érettségi vizsgára felkészítő képzés (12-13.) évfolyamai számára a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben

Tantárgyak és óraszámok:

Évfolyam / tantárgyak	4/12. Esti tagozat	5/13. Esti tagozat
Magyar nyelv és irodalom	3+2	3+2
Idegen nyelv	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állam- polgári ismeretek	3	3
Természetismeret	1	+1
Informatika	1	1
Testnevelés és sport	–	–
Osztályközösség-építő program	–	–
Szabadon tervezhető órakeret	4	5
Összesen (közműveltségi óraszámok)	18	18

III. 4 A választott kerettanterv feletti óraszám

III. 4. 1 Kötelezően választandó órák

Tantárgy	Iskolatípus: technikum	Évfolyamonkénti heti
Első idegen nyelv	9.-13. évf.	1-2
Magyar nyelv és irodalom	11. - 12. évf.	1-1
Matematika	11-13.évf.	0,5-1-1
Történelem	11-12.évf.	0,5-1
Digitális kultúra	9-13.évf.	1-1-1-1-1
Honvédelmi alapismeretek	9. évf.	1

Kereskedelem ágazat 2020-tól felmenőben Kereskedő és webáruházi technikus		
Kereskedelem alapjai	12. évf.	0,5
Marketing alapjai	11. évf.	0,5
Portfóliókészítés gyakorlata	13. és 13. évf.	1-1

Turizmus-vendéglátás ágazat		
Munkavállalói idegen nyelv	11. - 12. - 13. évf.	1-1-2
Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás	11.évf.	1
Menükártya digitalizálása	13.évf.	1
Portfóliókészítés	12. - 13.évf.	1-1
Gazdálkodás és menedzsment ágazat Pénzügyi-számviteli ügyintéző 2020-tól felmenőben		
Gazdasági számítások	11. évf.	0,5
Portfóliókészítés	11. , 12., 13. évf.	0,5-1-1
Szakács szaktechnikus 2020-tól felmenőben		
Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás	11. évf.	1
Ételkészítés – technológiai ismeretek	12. évf.	1
Menüsor digitalizálása	14. évf.	1
Portfóliókészítés	13. évf.	1
Vendégtéri szaktechnikus 2020-tól felmenőben		
Munkavállalói idegen nyelv	11. - 12. - 13. évf.	1-1-2
Menükártya digitalizálása	13. évf.	1
Portfóliókészítés	13. évf.	1
Turisztikai technikus 2020-tól felmenőben		
Munkavállalói idegen nyelv	11. - 12. évf.	1-1
Portfóliókészítés	12. évf.	1
Kisgyermekgondozó, nevelő 2020-tól felmenőben		
A gyermekek védelmének rendszere	13. évf.	0,5

Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése	11. évf.	0,5
A játéktevékenység fejlődése	12. évf.	0,5
A kisgyermek gondozása	13. évf.	0,5
A kisgyermek táplálása	11. évf.	0,5
Beteg gyermek ápolása a bölcsődében	11. évf.	0,5
Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában	12. évf.	0,5
Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	11. évf.	0,5
Családi mentálhigiéné	13. évf.	1
Portfóliókészítés	12. – 13. évf.	1-1

Tantárgy	Iskolatípus: szakképző iskola	Évfolyamonkénti heti
Idegen nyelv	10. – 11. évf.	1-1
Matematika	11.évf.	0,5
Digitális kultúra	10-11. évf.	1-0,5
Honvédelmi alapismeretek	9. évf.	1
Kereskedelmi értékesítő 2020-tól felmenő rendszerben		
Termékismeret és -forgalmazás	11. – 11. évf.	2-1,5
Portfóliókészítés	10. – 11. évf.	0,5 – 1

Pincér-vendégtéri szakember 2020-tól felmenő rendszerben		
Munkavállalói idegen nyelv	10. évf.	1
Vendégtéri ismeretek	10. évf.	1
Portfóliókészítés	10. – 11. évf.	0,5-1
Menükártya digitalizálás	12. évf.	0,5
Szakács 2020-tól felmenő rendszerben		
Munkavállalói idegen nyelv	10. évf.	1
Ételkészítés-technológiai ismeretek	10. évf.	0,5
Ételek tálalása	10. – 11. évf.	0,5-0,5
Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás	11. évf.	0,5
Portfóliókészítés	10. – 11. évf.	0,5-1
Menükártya digitalizálás	11. évf.	0,5

III. 4. 2 Szabadon választható tanórai foglalkozások

1. Énekkar – heti 2 óra
2. Fakultációk érettségi tantárgyakból heti 2 órában: matematika, történelem, informatika, szakmai tárgyak, idegen nyelv
3. Felzárkóztatás a 9. évfolyamon matematikából, valamint magyar nyelv és irodalomból heti 2 órában
4. Emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés a kötelező és a szabadon választott tantárgyakból heti 2 órában
5. Kompetenciamérésre felkészítő foglalkozások a 10. évfolyamon matematikából és magyar nyelv és irodalomból heti 2 órában
6. Matematika korrepetálás minden évfolyamon heti 2 órában
7. Nyelvvizsga felkészítő foglalkozások angol és német nyelvből heti 2 órában
8. Versenyfelkészítés (közismereti és szakmai versenyek) heti 2 órában
9. A szakvélemények alapján igyekszünk minden tanuló számára biztosítani a fejlesztő foglalkozásokat (heti 1-2 óra)

III. 5 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban az oktató-nevelő munka során az oktatók olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, atlasz stb.) használnak, amelyeket az oktatásért felelős miniszter tankönyvvé nyilvánított.

Az egyes évfolyamokon a különféle tárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szakoktatók) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleten) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszközök használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy a saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

Ezeket a taneszközöket a tanulók ingyenesen használhatják.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak
- illeszkedjen a tantervekhez

- kapcsolódjon – amennyiben kapható – a munkafüzetekhez, példatárakhoz
  - a tananyag feldolgozását segítő módszerekkel oldja meg
  - legyen jól tagolt
  - egy-egy téma lezárásaként legyenek „mintapéldák”, ellenőrző kérdések, részösszefoglalások
  - idegen kifejezések függeléki magyarázata
  - folyamatos beszerezhetőség
-
- tartósság
  - rugalmasan kövesse a változásokat (különös tekintettel a szakelméleti tankönyvekre)
  - a tananyag feldolgozása tegye lehetővé a differenciált tanulási folyamatot

Egyéb taneszközök kiválasztásának szempontjai (A tanórákon használandó eszközöket a nevelési program tartalmazza.)

Az eszközök legyenek:

- tartósak
- könnyen beszerezhetőek
- könnyen kezelhetőek

A tankönyvek szerves kiegészítői:

- oktatói segédkönyvek
- folyóiratok, szaklapok
- a gyakorlatban használatos nyomtatványok
- a tanuló munkáját, a tanulási folyamatot segítő kiadványok
- szoftver

III. 6 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az iskolai nevelés-oktatás egységes pedagógiai folyamat, amelyben a NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.

A középiskolai nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakképző iskolában az ágazathoz tartozó szakmák megszerzéséhez szükséges kompetenciák.

Pedagógiai feladatok megvalósítása:

- tanulási módszerek kialakítása
- iskolai fegyelem és figyelem

- kötelességérzet kialakítása
- motiváció megteremtése
- tanulásszervezés
- teljesítmények növelése
- kulcskompetenciák megalapozása
- együttműködési készség fejlesztése
- a tanulói tudás megalapozása
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. A cél érdekében 9. évfolyamon kompetenciafejlesztéssel kezdjük a tanévet, mely időszakot minden tantárgy helyi tantervében szerepeltetni kell 10% megjelölésével. Ezt az időszakok a tanév első két hetére tervezik az oktatók.
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

III. 7 Mindennapos testnevelés

Az Sztv 35. § (5) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

III. 8 A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai

A választható tantárgyak, foglalkozások, és az oktatóválasztás szabályai:

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.) Komány rendeletben, valamint Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendeletben találjuk.

A tantárgyválasztás célja, szabályai:

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés.

A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes. Egy tanuló legfeljebb **két** tárgyat választhat. A választott tantárgy heti óraszám 2. A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól.

A tantárgyválasztás eljárásrendje:

A következő tanévre szóló **választható tantárgyak** körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a Szakmai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek **április 15-éig** írásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát *oktató oktató személyéről* a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé.

A választott órára való jelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb *május 20-ig*. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott órá kötelező és szabadon választott érettségi vizsgatárgy esetén min. 6 fő részvételével indul. A csoport maximális létszámát az oktató határozza meg a tantárgy jellege és a hatékony oktató tevékenység érdekében.

A választott órán való **részvétel** a tanítási év végéig kötelező. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A tanuló egy évben egyszer az igazgató engedélyével megváltoztathatja döntését. Ez a megszerzett osztályzatot nem érinti. Változtatás esetén a tanulónak különbözeti vizsgát kell tenni az újonnan választott tantárgy előző évi tananyagból.

III. 9 A választható érettségi tantárgyak

Az érettségi vizsga tantárgyai és a vizsga formái

	A tantárgy neve	A vizsga formája			
		középszinten		emelt szinten	
Kötelező tantárgyak	Magyar nyelv és irodalom	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
	Történelem	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
	Matematika	írásbeli	-	írásbeli	szóbeli
	Élő idegen nyelv	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
Választható tantárgyak	Biológia	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
	Földrajz	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
	Testnevelés	gyakorlati	szóbeli	gyakorlati	szóbeli
	Digitális kultúra	gyakorlati	-	gyakorlati	-

Az előrehozott érettségi vizsgára való jelentkezés feltételei

Az érettségi vizsga szabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet kimondja:

Az előrehozott érettségi vizsga az egyes vizsgatárgyakra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyakból, első alkalommal tett érettségi vizsga.

Iskolánkban **az a tanuló tehet előrehozott érettségi vizsgát**, aki eleget tesz az alábbi követelményeknek:

- Iskolánkban tanulói jogviszonnyal rendelkezik.
- Legalább 2 évig tanulta az adott vizsgatárgyat.
- Az adott tantárgyból teljesítette az iskola helyi tantervében meghatározott követelményeket.
- A tanulmányi követelmények teljesítését osztályozóvizsgálattal bizonyította.
- Tudását osztályzattal értékelték, és azt bizonyítvánnyal igazolni tudja.
- Kitöltötte és aláírta a kétszintű érettségi vizsgára vonatkozó jelentkezési lapot.
- Intézményünk igazgatójának kérvényt nyújtott be az előrehozott érettségi vizsga engedélyezésével kapcsolatban, amit az intézményvezető határozat formájában jóváhagyott.

Amennyiben a tanuló még nem töltötte be a 18. életévét, a vizsgára való jelentkezéshez írásbeli szülői beleegyezés szükséges. A szakoktátónak, osztályfőnöknek tájékoztatnia kell a szülőket az előre hozott érettségi vizsga követelményeiről, menetéről és szabályairól.

III. 9. 1 Az egyes érettségi vizsgatárgyak, a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az iskola az érettségire felkészítő általános műveltséget megalapozó 9-12. évfolyam végén érettségi vizsgát szervez. A 9-12. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik.

Az iskola vállalja és biztosítja a kétszintű érettségi letételét, az erre való felkészülést, középszinten magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, testnevelés, földrajz és informatika tárgyakból, emelt szinten pedig a kötelező tárgyakon kívül informatikából és testnevelésből.

Előrehozott érettségi vizsgákra készítjük fel tanulóinkat idegen nyelvből és informatikából. Az előrehozott érettségi megléte miatt a tanulót az adott tantárgyból nem kell osztályozni hiszen teljesítette a tantárgy követelményeit, de ez a tény nem mentesíti őt az órák látogatása alól.

A módosított és hatályos 40/2002. (V.24.) OM rendelet alapján az érettségi vizsga részletes követelményeiről.

Irodalom

I. Életművek a magyar irodalomból. Kötelezőszerzők (10)

1. Petőfi Sándor
2. Arany János
3. Ady Endre
4. Babits Mihály
5. Kosztolányi Dezső
6. József Attila
7. Herczeg Ferenc
8. Jókai Mór
9. Mikszáth Kálmán
10. Vörösmarty Mihály

II. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők (1)

11. Janus Pannonius vagy Balassi Bálint vagy Zrínyi Miklós vagy Mikes Kelemen vagy Csokonai Vitéz Mihály vagy A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése vagy A reformáció világi irodalma vagy A barokk irodalma vagy Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája

III. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők (2)

- 12-13. Berzsenyi Dániel vagy Gárdonyi Géza vagy Illyés Gyula vagy Juhász Gyula vagy Karinthy Frigyes vagy Kölcsey Ferenc vagy Krúdy Gyula vagy Márai Sándor vagy Móricz Zsigmond vagy Nagy László vagy Örkény István vagy Pilinszky János vagy Radnóti Miklós vagy Szabó Lőrinc vagy Szabó Magda vagy Tóth Árpád vagy Weöres Sándor vagy más, hasonló jelentőségű szerző

IV. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból (1)

14. Áprily Lajos vagy Dsida Jenő vagy Gion Nándor vagy Kányádi Sándor vagy Kovács Vilmos vagy Reményik Sándor vagy Sütő András vagy Tamási Áron vagy Wass Albert vagy más, hasonló jelentőségű szerző

V. Művek a kortárs magyar irodalomból (1)

15. Kortárs műalkotás: a mindenkor vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett irodalmi alkotás

VI. Művek a világirodalomból (2)

- 16-17. Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből

VII. Színház és dráma (2) (egy tétel a magyar irodalomból, egy tétel a

világirodalomból)

18-19. Szophoklész vagy Shakespeare vagy Molière egy műve vagy Katona József: Bánk bán vagy Madách Imre: Az ember tragédiája vagy Egy 19. századi dráma (Ibsen, Csehov) vagy Örkény István egy drámája vagy Egy 20. századi magyar dráma

VIII. Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom (1)

20. Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből

Magyar nyelv

I. Kommunikáció (2-4)

A nyelv mint kommunikáció

Pragmatika

Nyelvi és vizuális kommunikáció

A kommunikáció működése

Személyközi kommunikáció

A tömegkommunikáció

II. A magyar nyelv története (2-4)

A nyelv mint történeti képződmény

A magyar nyelv rokonsága

Nyelvtörténeti korszakok

A magyar nyelv szókészletének alakulása

III. Ember és nyelvhasználat (2-4)

Ember és nyelv

Jelek és jelrendszerek

Általános nyelvészet

Nyelvváltozatok

Nyelv és társadalom

Nyelv és politika, nyelvművelés

IV. A nyelvi rendszer (2-4)

A nyelv mint jelrendszer

Hangtan

Alaktan és szótan

A mondat szintagmatikus szerkezete

Mondattan

V. A szöveg (2-4)

A szöveg és a kommunikáció

A szöveg szóban és írásban

A szöveg szerkezete és jelentése

Szövegértelmezés

Az intertextualitás

A szövegtípusok

VI. A retorika alapjai (2-4)

A nyilvános beszéd

Érvelés, megvitatás, vita

VII. Stílus és jelentés (2-4)

Szóhasználat és stílus

A szójelentés

Stíluseszközök

Stílusréteg, stílusváltozat

VIII. Digitális kommunikáció (1)

A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai

Digitális szövegtípusok

Digitális szemléltetés

Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában

Történelem

I. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra

1. A földrajzi felfedezések okai, a portugál és spanyol felfedezések
2. A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem

II. Népeség, település, életmód

3. IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés
4. A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Magyarországon
5. Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon
6. Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete

III. Egyén, közösség, társadalom

7. Magyarország újraneépülése és újraneépítése
8. A pesti forradalom és az áprilisi törvények
9. Az 1956-os forradalom és szabadságharc

IV. Politikai berendezkedések a modern korban

10. A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet
11. A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei
12. A kommunista Szovjetunió

V. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

13. Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában
14. Mohamed tanításai és a Korán és az arab hódítás
15. Mária Terézia és II. József reformjai
16. A nemzetiszocialista Németország

VI. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

- 17. A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata
- 18. A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás
- 19. Az első világháború
- 20. A szovjet-amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői

Élő idegen nyelv (angol, német)

1. Személyes vonatkozások, család

A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai) Családi élet, családi kapcsolatok

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Személyes tervek

2. Ember és társadalom

A másik ember külső és belső jellemzése Baráti kör

A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat

Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek

A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben Környezetvédelem a szűkebb ókörnyezetünkben. Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?

Időjárás

4. Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka

A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága (internetes böngészés)

Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Élet mód

Napirend, időbeosztás

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)

Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek

Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben Gyakori betegségek, sérülések, baleset

Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport

Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet Kulturális és sportesemények

8. Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés Nyaralás itthon, illetve külföldön

Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

10. Gazdaság

Családi gazdálkodás

A pénz szerepe a mindennapokban Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- A vizsgázó legyen képes adott szövegben rejlő matematikai problémákat észrevenni, szükség esetén matematikai modellt alkotni, a modell alapján számításokat végezni, és a kapott eredményeket értelmezni.
- Legyen képes kijelentéseket szabatosan megfogalmazni, azokat összekapcsolni, kijelentések igazságtartalmát megállapítani.
- Lássa az eltéréseket, illetve a kapcsolatokat a matematikai és a mindennapi nyelv között.
- A matematika minden területén és más tantárgyakban is tudja alkalmazni a halmaz fogalmát, illetve a halmazműveleteket.
- Legyen jártas alapvető kombinatorikus gondolatmenetek alkalmazásában, és legyen képes ennek segítségével gyakorlati sorbarendezési és kiválasztási feladatok megoldására.
- Ismerje a gráfok jelentőségét, sokoldalú felhasználhatóságuk néhány területét, és legyen képes további felhasználási lehetőségek felismerésére a gyakorlati életben és más tudományágakban.
- Az emelt szinten érettségiző vizsgázó ismerje a halmazelmélet alapvető szerepét a mai matematika felépítésében.

2. Számelmélet, algebra

- A vizsgázó legyen képes betűs kifejezések értelmezésére, ismerje fel használatuk szükségességét, tudja azokat kezelni, lássa, hogy mi van a „betűk mögött”.
- Ismerje az egyenlet és az egyenlőtlenség fogalmát, megoldási módszereit (pl. algebrai, grafikus, közelítő).

- Legyen képes egy adott probléma megoldására felírni egyenleteket, egyenletrendszereket, egyenlőtlenségeket, egyenlőtlenségrendszereket.
- Tudja az eredményeket előre megbecsülni, állapítsa meg, hogy a kapott eredmény reális-e.
- Az emelt szinten érettségiző vizsgázónak legyen jártassága az összetettebb algebrai átalakításokat igénylő feladatok megoldásában is.

3. Függvények, az analízis elemei

- A vizsgázó legyen képes a körülötte levő világ egyszerűbb összefüggéseinek függvényszerű megjelenítésére, ezek elemzéséből tudjon következtetni valóságos jelenségek várható lefolyására.
- Legyen képes a változó mennyiségek közötti kapcsolat felismerésére, a függés értelmezésére. Értse, hogy a függvény matematikai fogalom, két halmaz elemeinek egymáshoz rendelése. Ismerje fel a hozzárendelés formáját, tudja elemezni a halmazok közötti kapcsolatokat.
- Lássa, hogy a sorozat diszkrét folyamatok megjelenítésére alkalmas matematikai eszköz, a pozitív egész számok halmazán értelmezett függvény. Ismerje a számtani és mértani sorozatot.
- Az emelt szinten érettségiző vizsgázó ismerje az analízis néhány alapelemét, amelyekre más szaktudományokban is (pl. fizika)szüksége lehet. Ezek segítségével tudjon függvényvizsgálatokat végezni, szélsőértéket, görbe alatti területet számolni.

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- A vizsgázó tudjon síkban, illetve térben tájékozódni, térbeli viszonyokat elképzelni, tudja a háromdimenziós valóságot – alkalmas síkmetszetekkel - két dimenzióban vizsgálni.
- Vegye észre a szimmetriákat és az arányokat, tudja ezek egyszerűsítő hatásait problémák megfogalmazásában, bizonyításokban, számításokban kihasználni.
- Tudjon a feladatok megoldásához megfelelő ábrát készíteni.
- Tudjon hosszúságot, területet, felszínt, térfogatot mérni és számolni, legyen tisztában a mérési pontosság fogalmával.
- Ismerje a geometria szerepét a műszaki életben és bizonyos képzőművészeti alkotásokban.
- Az emelt szinten érettségiző vizsgázó tudja szabatosan megfogalmazni a geometriai bizonyítások gondolatmenetét.

5. Valószínűség-számítás, statisztika

- A vizsgázó értse a statisztikai kijelentések és gondolatmenetek sajátos természetét.
- Ismerje a statisztikai állítások igazolására felhasználható adatok gyűjtésének lehetséges formáit, és legyen jártas a kapott adatok áttekinthető szemléltetésében, különböző statisztikai mutatókkal való jellemzésében.
- Az emelt szinten érettségiző vizsgázó tudjon egyszerűbb véletlenszerű jelenségeket modellezni és a valószínűségi modellben számításokat végezni.
- Az emelt szinten érettségiző vizsgázó ismerje a véletlen szerepét egyszerű statisztikai mintavételi eljárásokban.

Digitális kultúra

Általános kompetenciák

- A vizsgázó legyen képes alkalmazói készséget igénylő feladatokat megoldani, felismerni és élő nyelven megfogalmazni a problémát és problémára adekvát megoldást adni. A felismert problémát algoritmikus gondolkodás útján, az algoritmikus gondolkodást segítő eszközök és szoftverek használatával oldja meg. Legyen képes önálló munkavégzésre, végezzen alkotó munkát a problémamegoldás során. Legyen tisztában az informatika és a társadalom kölcsönhatásaival, használja az operációs rendszer hálózati szolgáltatásait. Legyen képes a digitális eszközöket integráltan használni.

Tartalomorientált kompetenciák

- Szövegszerkesztés
- Számítógépes grafika és képszerkesztés
- Bemutatókészítés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Publikálás a világhálón
- Algoritmizálás, adatmodellezés
- A programozás eszközei

Az érettségi vizsgán követelmény a komplex eszközhasználat, a feladatokban megjelenhetnek más témakörökhöz tartozó elemek. A vizsgázónak képesnek kell lennie a problémamegoldás során az eszközök integrált használatára.

• Szövegszerkesztés

A vizsgázó

- ✓ tudjon kezelni egy választott szövegszerkesztő programot;
- ✓ tudja használni a szövegszerkesztő program eszközeit az adott probléma megoldására;
- ✓ tudjon feladatléírás alapján szöveges dokumentumokat készíteni;
- ✓ tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi eszközeit;
- ✓ tudjon szöveges dokumentumaiba képeket, táblázatokat, illetve egyéb objektumokat beilleszteni, és tulajdonságaikat módosítani;
- ✓ tudjon kördokumentumot létrehozni;
- ✓ legyen képes nagyméretű dokumentumok kezelését megkönnyítő eljárások alkalmazására.

• Számítógépes grafika és képszerkesztés

A vizsgázó

- ✓ tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges rastergrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
- ✓ tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges vektorgrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
- ✓ ismerje a raster-, a vektorgrafikus ábrák tárolási és szerkesztési módszereit;
- ✓ tudjon digitálisan rögzített képet, fényképet módosítani, manipulálni, szerkeszteni;
- ✓ tudjon raster- és vektorgrafikus ábrákat egymásba átalakítani.

• Bemutatókészítés

A vizsgázó

- ✓ tudjon kezelni egy választott bemutatókészítő programot;
- ✓ tudja használni a bemutatókészítő program eszközeit az adott probléma megoldására;
- ✓ tudjon feladatléírás alapján bemutatót készíteni;

- ✓ legyen képes képeket és ábrákat a szöveges környezetbe helyezni, adatokat táblázatosan elrendezni;
- ✓ tudja alkalmazni a bemutatókészítési alapelveket;
- ✓ tudjon interaktív bemutatókat létrehozni.

• Táblázatkezelés

A vizsgázó

- ✓ tudjon kezelni egy választott táblázatkezelő programot;
- ✓ tudja használni a táblázatkezelő program eszközeit az adott probléma megoldására;
- ✓ tudjon a táblázatba szöveget, képet, illetve egyéb objektumot beilleszteni, és azok tulajdonságait módosítani;
- ✓ legyen képes adatokat táblázatokba rendezni, és áttekinthető módon formázni;
- ✓ tudjon függvényeket és saját képleteket használva számításokat végezni az adatokkal
- ✓ tudja célszerűen használni a különböző adatformátumokat; – tudjon hivatkozásokat használni; – tudjon adatokat rendezni, közülük meghatározottakat kigyűjteni; – tudjon megfelelő típusú diagramot készíteni, tulajdonságait módosítani.

• Adatbázis-kezelés

A vizsgázó

- ✓ tudjon kezelni egy választott adatbázis-kezelő rendszert;
- ✓ tudja használni az adatbázis-kezelő eszközeit az adott probléma megoldására;
- ✓ az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát karbantartani;
- ✓ legyen képes fájlban tárolt adatokat importálni az adatbázis-kezelő programba;
- ✓ ismerje az adattípusokat, az adatokon értelmezett műveleteket és függvényeket;
- ✓ tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és használni;
- ✓ tudjon adatbázisokból lekérdezéssel információt nyerni;
- ✓ legyen képes az adattáblák tartalmának módosítására.

• Publikálás a világhálón

A vizsgázó

- ✓ ismerje a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit;
- ✓ értse a CSS használatának alapelveit;
- ✓ tudja webdokumentum tartalmát és stílusát szerkeszteni;
- ✓ tudjon weblapot készíteni HTML és CSS nyelven kódszerkesztő alkalmazással.

Algoritmizálás, adatmodellezés

A vizsgázó

- ✓ tudjon pontos feladatmeghatározás alapján adatmodellt felállítani;
- ✓ ismerje az algoritmusok mondatszerű leírását;
- ✓ ismerje a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit;
- ✓ tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni;
- ✓ legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására szövegesen vagy algoritmusleíró eszközzel megadott feladat alapján.

A programozás eszközei

A vizsgázó

- ✓ legyen képes programozási feladatot a választott programozási nyelven megoldani;
- ✓ tudja használni a választott programozási nyelvet és a választott fejlesztői környezetet.

Földrajz

1. Térképi ismeretek

- 1.1. A térképi ábrázolás
- 1.2. Térképi gyakorlatok
- 1.3. Az űrtérképezés

2. Kozmikus környezetünk

- 2.1. A Világegyetem
- 2.2. A Nap és kísérői
- 2.3. A Föld és mozgásai
Tengely körüli forgás; Nap körüli keringés
- 2.4. Űrkutatás az emberiség szolgálatában

3. A geoszférák földrajza

- 3.1. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
- 3.2. A kőzetlemezek és mozgásaik következményei
  - 3.2.1. A hegységképződés
  - 3.2.2. A kőzetburok építőkövei, az ásványkincsek
  - 3.2.3. A Föld nagyszerkezeti egységei
Ösmasszívumok (ösföld); Röghegységek; Gyűrthegységek;
Süllyedék-területek, síkságok
- 3.2. A levegőburok földrajza
  - 3.2.1. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
  - 3.2.2. A levegő felmelegedése
  - 3.2.3. A levegő mozgása
  - 3.2.4. Felhő- és csapadékképződés
  - 3.2.5. A légszennyezés következményei
- 3.3. A vízburok földrajza
  - 3.3.1. A vízburok kialakulása és tagolódása
  - 3.3.2. A felszíni vizek
  - 3.3.3. A felszín alatti vizek
  - 3.3.4. A vízburok mint gazdasági erőforrás
  - 3.3.5. A földfelszín formálódása
- 3.4. A talaj
- 3.5. A geoszférák közötti kapcsolatok
- 3.6. A külső erők felszínformáló tevékenysége

4. A földrajzi övezetesség

- 4.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
Szoláris éghajlati övezetek; Valódi éghajlati övezetek

- 4.2. A vízszintes földrajzi övezetesség
- 4.3. A függőleges földrajzi övezetesség

5. A népesség- és településföldrajz

- 5.1. A népesség földrajzi jellemzői
- 5.2. Településtípusok, urbanizáció

6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe

- 6.1. Nemzetgazdaságok és a világgazdaság Mutassa be az állam piacgazdaságban betöltött szerepét. Nevezze meg és értelmezze a gazdasági fejlettség
- 6.2. Integrációs folyamatok
- 6.3. A globalizáció
- 6.4. A monetáris világ

7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok

8. Magyarország földrajza

- 8.1. A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
- 8.2. Magyarország természeti adottságai
  - Földtani adottságok; Hazánk éghajlata; Hazánk vízrajza; Hazánk élővilága és talajai
- 8.3. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői
  - Népesség- és településföldrajzi jellemzők; Nemzetgazdaságunk; A gazdaság ágazatai, ágai
- 8.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- 8.5. Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi gazdasági képe
- 8.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
  - Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
  - Magyarország környezeti állapota
  - Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

9. Európa regionális földrajza

- 9.1. Európa általános természetföldrajzi képe
- 9.2. Európa általános társadalomföldrajzi képe
- 9.3. Az Európai Unió földrajzi vonatkozásai
- 9.4. Európa regionális földrajza
- 9.5. Európa magterülete
  - Egyesült Királyság; Franciaország, Benelux államok, Németország
- 9.6. Dél-Európa országai
  - Olaszország
- 9.7. Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa országai
  - A Visegrádi Együttműködés országai (Csehország, Lengyelország, Szlovákia), Keleti szomszédaink (Románia, Ukrajna), Délszláv államok
- 9.8. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén és északi részén. Az

Alpok országai, Észak-Európa országai

9.9. Oroszország

10. Európán kívüli földrészek földrajza

10.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

10.2. Ázsia

10.2.1. Ázsia általános földrajzi jellemzői

10.2.2. Ázsia regionális földrajza

Kína, Japán, India, Délkelet-Ázsia, Délnyugat-Ázsia

10.3. Ausztrália és Óceánia földrajza

10.4. A sarkvidékek földrajza

10.5. Afrika földrajza

10.5.1. Afrika általános földrajzi jellemzői

10.5.2. Afrika regionális földrajza

10. 6. Amerika

10. 6. 1. Amerika regionális földrajza

Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Latin-Amerika, Mexikó,
Brazília, Banánköztársaságok, Adóparadicsomok.

11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

11.1 A globálissá váló környezetszennyezés és következményei

11.2 Demográfiai és urbanizációs problémák

11.3 Élelmezés és egészség

11.4 A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei

11.5 A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

Testnevelés

Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai, magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészségtudatos magatartás kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
4. a motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika
7. Torna
8. Zenés-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív környezetben űzhető sportok és mozgásformák

Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika
2. Atlétika Futások Ugrások Dobások
3. Torna Talajtorna
Szekrényugrás Felemáskorlát Gerenda
Ritmikus gimnasztika Gyűrű Nyújtó Korlát
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás
6. Testnevelési és sportjátékok
Kézilabda Kosárlabda
Labdarúgás Röplabda

III. 10 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Az értékelés mint a tanulói teljesítmény mérése és minősítése a tanulói személyiségfejlődés, az iskolánkban megfogalmazott nevelési és oktatási célok elérése szempontjából igen hatékony tényező.

Az értékelés során a tanulói teljesítmény összességét vesszük figyelembe, hogy megközelítően hű képet lehessen kapni tudásbeli gyarapodásukról, képességük megfelelő szintű emelkedéséről. Ebből kiindulva igyekszünk tanulóink szinte minden tanórak alatti, tanórákon kívüli megnyilvánulását értékelni.

Az értékelés jelenségével az ember már kisgyermekkorától, a családi szocializáció idejétől kezdve nap mint nap találkozik. Az értékelés tehát végigkíséri életünket, de meghatározó, hogy milyen jellegű. A legfőbb elv, amelyet mindenféle értékelő tevékenység során figyelembe kell vennünk (akár a családban, akár az iskolában), az, hogy az értékelésnek mindig konkrétan, pontosan meghatározónak kell lennie, globálisan ugyanis nem értékelhető a személyiség. Az értékelés akkor motiváló, akkor inspirál jobb teljesítményre, ha benne megfogalmazódik, hogy nem elítélő jellegű, s magában hordozza a javítás lehetőségét.

Egy-egy teljesítmény, cselekedet elmarasztalása esetén is tiszteletben kell tartani a tanuló személyiségét, hiszen esetleges hibái ellenére is minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, önmagában értékes ember.

Értékeljük tanulóink:

- egyéni teljesítményét (tanulótársai előtt, oktatói előtt, szüleinek szólóan)
- egy-egy csoportjának vagy osztályának teljesítményét (iskolarádióon keresztül, Diákközgyűlésen)
- összességének teljesítményét (iskolagyűlésen)

Értékelést végzünk:

- szóban és / vagy írásban (tanulótársai előtt, oktatói előtt, szüleinek szólóan)

- egy- egy konkrét feladat végrehajtásakor (számonkérés, verseny, nyelvvizsga)
- egy-egy nagyobb tanítási egység végén (félévkor, év végén)
- egy-egy project végrehajtását követően, eredményalapúság figyelembe vételével

Az ellenőrzés – értékelés alapelvei a következők:

- a tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) az oktató törvényben rögzített joga
- az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szakoktató felel, viszont az alapelvek, célok, funkciók tekintetében (egyetértésnek) konszenzusnak kell lennie az oktatói testületen belül
- az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás
- intézményünk értékelési normája, hogy az oktatói értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét, személyre szóló, igazságos, kiszámítható és objektív legyen
- a minősítés (az érdemjegy/osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt
- a mérés, ellenőrzés célja: informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, az ismeretek alkalmazásának készségéről

Az értékelés funkciója:

- hiteles visszajelzést adni a tanuló a szülő és a oktató számára a követelmény-teljesítmény megfeleléséről, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása
- az értékelési rendszer sokoldalú legyen, változatos értékelési formákkal
- az értékelés feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének
- a tanuló joga, hogy a tanév első napjaiban megismerkedjék a tantárgyi követelményekkel, az értékelés alapelveivel
- a szakoktató maga dönti el, hogy a követelmények ismertetésének milyen módját választja, de az ismertetést dokumentálni kell
- az érdemjegye (pl. témazáró dolgozat) nem egyenértékűek
- az érdemjegyek bejegyzése: szóbeli, írásbeli feleletek kék, az írásbeli nagy témazárók piros, az egyéb érdemjegyek (pl.: kiselőadás, pontokból alkotott jegyek stb.) más színnel vagy egyéb megkülönböztető módon történik
- a témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi/tanév végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba, hasonló súllyal számítanak a félévi/évvégi jegybe a projektalapú oktatás eredményének értékelése

- heti egy órás tantárgy esetében minimum 3 osztályzat szükséges félévenként
- A félév/tanév végén a fejlődési tendencia figyelembe vételével értékeli az oktatói testület a tanuló teljesítményét
- az évvégi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli
- vizsgán kapott osztályzatot a tantestület nem változtathatja meg.

Értékelésünknek mindig világosnak, az érintettek számára egyértelműnek, igazságosnak, rendszeresnek, kiszámíthatónak, megbízhatónak, ösztönzőnek kell lennie. A tanuló életkori sajátosságait, fejlődését figyelembe vesszük.

A tanulói teljesítmények értékelésében a hagyományos ötfokozatú skálát alkalmazzuk. Az osztályzat a helyi tantervben rögzített követelmények teljesítésének a félév, illetve a tanév végére elért szintjét tükrözi.

Értékelési rendszerünket befolyásolják a tantárgyi sajátosságok is, ezért ezeket az adott munkaközösségek tagjai határozzák meg, fogadják el és tartják be egységesen a fenti általános és az alábbi speciális elvek figyelembevételével.

Speciális elvek: értékelésünk igazodjon a helyi tantervben meghatározott követelményekhez, a tantárgy jellegéhez.

A munkaközösségek által elfogadott, a tantárgy sajátosságait figyelembevevő értékelési rendszert az adott tantárgyak kerettanterve, illetve tanmenete, valamint a munkaközösségek éves munkaterve tartalmazza.

A tantárgyi teljesítmények értékeléséről a szülőket rendszeresen és érdemben tájékoztatjuk. A kritikus teljesítményt elérő tanulók szüleit évközben, félév illetve év vége előtt, időben, figyelemfelhívó, figyelmeztető céllal külön is tájékoztatjuk.

III. 10. 1 Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Tanulóink tudásbeli gyarapodásának, képességeik fejlődésének értékelésének fontos eszköze a számonkérés. Az ismeretek számonkérésének követelményeinek és formáinak meghatározásában az adott tantárgy (tantárgycsoport) és az abban tanítandó tananyag sajátosságai a mérvadóak.

Ezeket az adott tantárgyi munkaközösségek tagjai határozzák meg, fogadják el, és egységesen betartják, az alábbi – a tantárgyi sajátosságoktól függetleníthető – általános elvek figyelembevételével.

A számonkérés legyen:

- Rendszeres, folyamatos, megfelelően előkészített, - kiszámítható, azonos feltételeket teremtő – a helyi tantervben meghatározott követelményeket figyelembevevő, arra szorító – az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó – ismert valamennyi érintett számára – kompatibilis a köznevelés egészével.
- Teljesüljön a szóbeli, írásbeli és gyakorlati számonkérés megfelelő aránya.
- A számonkérés nem lehet fegyelmező jellegű.

A szóbeli számonkérés iskolánkban használatos formái:

- 5- 10 perces frontális számonkérés az óra elején. Ezzel ellenőrizhetjük, hogy mennyire sajátították el a tanulók az előző órákon feldolgozott ismeretanyagot. Itt értékeljük a tanulók hozzászólásait szóban, a nagyon aktívakat esetleg érdemjeggyel is.
- szóbeli felelet – az előző óra, órák anyagából – érdemjeggyel minősítve,
- a házi feladat számonkérése. Ezzel a módszerrel a tanulóknál tudatosodhat az otthoni munka fontossága, hasznossága, célszerűsége, és rendszerességre nevelhetjük őket. Azok a tanulók, akik becsületesen megoldják a házi feladatokat, a számonkérés ilyen megszervezése esetén megfelelő sikerélményhez, elismeréshez juthatnak.
- kiselőadás
- beszámoló

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

Az írásbeli számonkérés a tanulók tudásának mérésére szolgáló leggyakoribb mérési eljárás, mellyel a oktató ellenőrzi a tanulók elméleti és gyakorlati felkészültségét, feladatmegoldásban való jártasságát, problémamegoldó képességét.

Az írásbeli számonkérés formái:

- Év eleji tudásszintmérő dolgozat a 9. évfolyamosok számára magyar- és idegen nyelvből, matematikából.
- Teszt, feladatlap nyílt- és zártvégű válaszokkal.
- Írásbeli feleletek a napi elméleti tananyagból (valamennyi tantárgyban).
- Szódolgozat, szómagyarázat idegen nyelvből.
- Nyelvtani tesztek idegen nyelvből: lehetnek egyetlen témájúak, érettségi-, illetve nyelvvizsga típusúak.
- Magyarról idegen nyelvre, idegen nyelvről magyarra fordítás.
- Kisebb tananyagrészekből feladatmegoldás matematika, fizika, kémia, informatika tantárgyakból.
- Elméleti tudást felmérő dolgozat valamennyi tantárgyból, számítógépes feleltető program alkalmazása valamennyi tantárgyból.
- Számítógépes feladatmegoldás elsősorban informatika tantárgyból.
- Otthoni jegyzetelés, tananyagrészt önálló feldolgozása.
- Esszédolgozat magyar irodalomból, idegen nyelvből, történelemből.
- Otthon elkészítendő házi dolgozatok (magyar irodalomból és idegen nyelvből), feladatsorok kidolgozása matematikából, fizikából. Ez a számonkérési forma inkább a magasabb évfolyamokra, az érettségit megelőző időszakra jellemző.
- Témazáró dolgozatok minden tantárgyból, amelyek komplex

módon ötvözhetik a teszt, az esszé, a feladatmegoldás jelleget. Minden tantárgyból alkalmazzuk egy-egy nagyobb tananyagrészbefejezése után.

- Évfolyamfelmérések, évfolyam ellenőrző dolgozatok: minden elméleti tantárgyban évenként és évfolyamonként egy, de amennyiben a tantárgy jellege megengedi, a munkaközösség véleménye alapján félévenként egy egységes évfolyamfelmérő dolgozatot íratunk.

Az írásbeli számonkérés értékelése:

Az otthoni és iskolai dolgozatokat igyekszünk kijavítani, hogy a diákokat megerősítsük tudásukban, tanulhassanak hibáikból, s az értékelés iránymutató legyen a további tanulmányokhoz. Minden dolgozatot legkésőbb két héten belül értékelünk. Ha a dolgozatot a oktató két héten túl javítja ki, a tanuló dönthet arról, hogy kéri-e az érdemjegy beírását a naplóba. A 9. évfolyamos tanulók év eleji felmérő dolgozatait értékeljük, osztályozzuk, de a félévi osztályzatba nem számít bele. Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait az osztályozónapló erre a célra megkülönböztetett rovatába írjuk, és nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

Nemcsak változatos értékelési módszerekre törekszünk, hanem a tanulók megfelelő számú értékelésére is. Egy tárgyból egy félév során minimum annyi érdemjegy szükséges, ahány óra van hetente belőle, de heti egy vagy két órás tantárgy esetén legalább 3 jegy.

A témazáró dolgozatokat a naplókban egységesen jelöljük, hogy az a szülők és az osztályfőnök számára is útbaigazító lehessen.

A dolgozatok eredményét, esetleges eredménytelenségét személyre szólóan és az osztály teljesítményét is mérlegelve ismertetjük. Az egyéni és típushibákról is szólunk.

III. 10. 2 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

Az otthoni felkészülés szerepe

- A tanórákon tanult ismeretek bevétele, azok gyakorlatban való alkalmazása
- A következő tananyag egység vagy tanóra előkészítése
- Az összefüggések felismerésének gyakorlása
- A problémamegoldó készség fejlesztése
- Az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása
- Felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint-mérés különböző formáira

- Az önálló ismeretszerzés és – alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál
- Általában az adott műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése

Az otthoni felkészülés formái

- Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során oktatói irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- Az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szakoktató által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása (kötelező házi feladat).
- Nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos oktatói szempontsorral, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat (házi dolgozat).
- A szakoktató által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés (szorgalmi házi feladat).
- Felkészülés tanórai önálló kiselőadásra szakoktatói szempontok és szakirodalom alapján.
- Átfogó komplex ismétlés az eddig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.
- A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.
- Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése
- Tanulás-módszertani ismertek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon.
- Kommunikációs, szövegértései és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés – elsősorban magyar nyelvi órákon.
- Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során különösen oktatóváltás, vagy a követelmények radikális változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén felelevenítendő, megismétlendő, kiegészítendő.
- Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- A szakoktató minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.
- A szakoktató minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése

- A számonkérés különböző formái, melyeket Az ismeretek számonkérésének követelményei és formái című fejezet tartalmaz.

- A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szakoktató által meghatározott határidőre pótolnia kell, vagy a házi feladat anyagából tudásáról az oktatónak kell számot adnia. Egyéb esetben ezt a tanulói teljesítményformát nem osztályozzuk, csak szóban értékeljük.
- A házi dolgozat értékelésének elvei megegyeznek az órai írásbeli számonkéréssel.
- Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

Az otthoni felkészülés koordinációja

- A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 2-3 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.
- Az órarend összeállításánál – az objektív lehetőségek figyelembevételével – a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk.
- Tanév elején az osztályfőnök órarendelemzés alapján javaslatot tesz a tanulóknak otthoni felkészülésük egyenletes heti elosztására. Javaslatát a szülőkkel is egyeztetni.
- A napi összes maximális felkészülési idő figyelemmel kísérése az osztályban tanító szakoktatók, szülők és az osztály tanulmányi felelőseinek jelzései alapján az osztályfőnök feladata.
- Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamelyik tantárgynál olyan hirtelen, és elkerülhetetlen feladatmennyiség-növekedés következik be, amely a napi összes maximális felkészülési időt 3 óra fölé növelné, a feladatok átmeneti mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szakoktatókkal.
- A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

III. 11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az iskola a csoportbontások szervezésekor a következő elveket tartja fontosnak:

- *egyik lehetőség:* egy csoportba lehetőség szerint a közel azonos képességű és tanulási szemléletű diákok kerüljenek, megteremtve a folyamatos tanítási és tanulási lehetőségeket a csoport minden tanulója számára,
- *másik lehetőség:* törekszünk arra, hogy a tanuló minél többféle csoportba kerüljön. Ennek megfelelően a csoportbontási módok:
- idegen nyelvből és matematikából szintfelmérő után történik a csoportbontás,
- egyéb esetekben (informatika, gyakorlati tárgyak) az osztályban más tantárgyakkal kialakított csoportoktól eltérő összetételű csoportokat alakítunk ki,
- a tanuló érdeklődése alapján
- emelt- vagy középszintű érettségire való felkészítés alapján.

A következő tantárgyakból kötelezően minden évfolyamon csoportbontásban folyik az oktatás:

- idegen nyelv
- informatika
- szakmai gyakorlati tárgyak
- matematika

A 2025/26-os tanévtől magyar nyelv és irodalomból 9. évfolyamon a kompetenciafejlesztés érdekében alakítunk ki csoportokat:

A magyar nyelv és irodalom tantárgy csoportbontásban történő oktatását elsősorban a tanulók eredményes kompetenciafejlesztése, az egyéni különbségek hatékony kezelése, valamint a tanulási eredmények javításának igénye indokolja.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy fejlesztési feladatai jelentős részben olyan készségekre és kompetenciákra épülnek, különösen a szövegértésre, a szövegalkotásra, az érvelésre, a kommunikációra és a tudatos nyelvhasználatra, amelyek eredményes fejlesztése rendszeres egyéni tanulói munkát, folyamatos pedagógusi visszajelzést és differenciált feladatadást igényel. Nagyobb létszámú osztályban mindez csak korlátozottan valósítható meg, míg a csoportbontás lehetőséget teremt arra, hogy a pedagógus ténylegesen figyelembe vegye a tanulók eltérő előzetes tudását, képességeit és fejlesztési szükségleteit.

A kisebb létszámú csoportokban lényegesen nagyobb arányban biztosítható az aktív tanulói részvétel. Több lehetőség nyílik önálló szövegalkotásra, szóbeli megnyilvánulásra, érvelésre, vitára, szövegelemzésre és problémamegoldó feladatok elvégzésére. A pedagógus gyakrabban és részletesebben tud visszajelzést adni az egyes tanulók munkájára, ezáltal a hibák és hiányosságok korábban felismerhetők és célzottabban korrigálhatók.

A csoportbontás különösen fontos a heterogén tudásszintű tanulócsoporthoz tartozók esetében. Lehetővé teszi, hogy a felzárkóztatást igénylő tanulók több segítsé-

get és célzott gyakorlást kapjanak, miközben a jobb képességű vagy gyorsabban haladó tanulók számára magasabb szintű, összetettebb feladatok biztosíthatók. Ezáltal ugyanazon tanórán belül hatékonyabban valósulhat meg egyszerre a felzárkóztatás és a tehetséggondozás.

A csoportbontás közvetlenül támogatja az országos kompetenciaméréseken és az érettségi vizsgán meghatározó szerepet betöltő szövegértési és szövegalkotási képességek fejlesztését is. A rendszeres, kisebb csoportban végzett gyakorlás lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók ne pusztán ismereteket sajátítsanak el, hanem azokat önállóan alkalmazni is képesek legyenek.

III. 12 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A 2011. évi CLXXIX. t. törvény a nemzetiségek jogairól az 1993-as nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló, többször módosított törvényt váltja, összhangban Magyarország új Alaptörvényével, amely preambulumban is rögzíti, hogy Magyarország becsüli az itt élő nemzetiségeket a magyar politikai közösség részének és államalkotó tényezőnek ismeri el. Magyarország tizenhárom, több évszázados jelenléttel bíró és az eddig hatályos törvényben is elismert nemzetiségnek otthona, ezek a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán.

A törvény rendszerezi a nemzetiségek alapvető jogait, az egyéni és közösségi jogokat, meghatározza az oktatási, a kulturális és médiajogokat.

Sajátos helyzetben vannak a határon túl élő magyarok, akik állampolgárságukat tekintve a környező országok állampolgárai, de kultúrájukat, anyanyelvüket tekintve azonban magyarok. Őket nem a nemzetiségekhez soroljuk.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek
- szakkörök
- hagyományörző rendezvények
- kiállítások szervezése, rendezése
- szabadidős tevékenységek
- táborozások
- színház- és múzeumlátogatások
- hangverseny látogatás
- iskolai fellépések.

III. 13 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Mérések szükségessége:

Az utóbbi években kimutathatóan romlott a gyermekek és fiatalok egészségi állapota, teherbíró képessége. Az egészségtelen életmód, kevés

mozgás, nem megfelelő táplálkozás következményeként egyre több a gerincbeteg, túlsúlyos gyermek. Az egészségügyi világszervezet megfogalmazása szerint: az egészség a jó testi, lelki és szociális környezet állapota. Ha megfelelő az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben - annál egészségesebb az ember.

Az iskolában leginkább a testi egészség fejlesztésére van lehetőség, ezen keresztül érhetünk el megfelelőbb hatást a gyermekek lelki egészségének formálására.

A 20/2012. EMMI rendelet 81. §(1) értelmében az iskola testnevelés tantárgyat tanító oktatója - az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban - országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével el látja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének **mérésével** kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése **a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával**.

A **Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt** (a továbbiakban: **NETFIT**) a tanulók fizikai fittségi mérésének adatait rögzítő, meghatározott tartalmi keret szerinti informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer. A NETFIT rendszerbe azonosításra alkalmatlan módon feltöltött tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer automatikusan kiértékeli. A fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként rögzíti és feltölti a jogszabály által előírt NETFIT informatikai rendszerbe. A fizikai fittségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az iskola testnevelés tantárgyat tanító és az iskola igazgatója által kijelölt egyéb pedagógusai tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fittségi szintjének további fejlesztése szempontjából elsősorban az iskolai testnevelés órák keretei között szükséges intézkedéseket.

A tanulók fizikai állapotának mérésére az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban **évente kerül sor**. A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt fő célja:

- az oktatás területén: az iskolai testnevelés és a sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében,
- az egészségügy területén: a testnevelők által mért adatok révén az egészségügy információt kap a tanulók funkcionális állapotáról, segítve ezzel a gyógyítást és a betegségek megelőzését.

A tesztek végrehajtása az oktatásban eltöltött évek alatt egyfajta minőségellenőrzésre, minőségbiztosításra is szolgál.

A **Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt** végrehajtásakor a következő általános vizsgálati szempontokat vesszük figyelembe:

- A vizsgálat megkezdése előtt a tesztet végrehajtó tanulóknak tisztában kell lenniük a vizsgálat céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- A vizsgálati módszert az erre a célra elkészített végrehajtási útmutató alapján kell elvégezni.
- A teszteket sportöltözetben, jól szellőző, nagy teremben, ill. szabadterén célszerű végrehajtani.
- Minden teszt elvégzését általános és speciális bemelegítés előzze meg.
- A tesztek elvégzése és értékelése során el kell érni, hogy a tanulók elméletben és gyakorlatban is megszerezzék azokat az alapvető élet-tani, egészség-tani ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a tudatos edzésvégzéshez, és tervezéshez, a pillanatnyi fittségi állapot ellenőrzéséhez.

A **Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt** tartalmazza:

- a 15 m-es ingafutást
- az alsó végtag dinamikus erejének mérésére a helyből távolugrást,
- a dinamikus erő-állóképesség szempontjából a vállövi és a karizmok erő-, állóképességének mérésére a mellső fekvőtámaszban karhajlítást és nyújtást
- a csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérésére a hanyattfekvésből felülést
- a hátizmok erejének mérésére hason fekvésből a törzs emelését
- a combizmok, farizmok, ágyéki hátizmok nyúlásának mérése (hajlékonyság)
- alkarizmok erejének mérése (kézi szorítóerő)
- testtömeg-index, testzsír százalék, izomszázalék mérése.

III. 14 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészségnevelés és környezeti nevelés célja

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érni, hogy alkalmazzák a tanultakat, tegyenek saját egészségük érdekében.

A *környezeti nevelés* célja a tanulók ösztönzése saját élő és élettelen környezetük megismerésére, alakítására, védelmére, a környezetet károsító jelenségek felismerésére, az ok elleni tudatos fellépés.

III. 14. 1 Egészségnevelés

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező. Eltérő mértékben, de szinte minden tantárgy lehetőséget biztosít arra, hogy keretei között szó essék a környezeti vagy az

egészséges életre nevelés valamilyen aspektusáról.

Kifejezetten egészségnevelő tantárgy a **testnevelés**. Keretein belül a oktatók rendszeres, évi két felmérést is végeznek a tanulók fizikai állapotára, teljesítőképességére vonatkozóan. Heti 5 óra mindennapos testnevelés mellett további sportolási lehetőségeket kínál az iskola a szakosztályokon keresztül. Környezetvédelmi és egészségfejlesztő témakörök szerepelnek a komplex természettudományi tantárgyak tanmenetében.

Az osztályfőnöki óráknak minden évfolyamon **témája az egészségre nevelés**.

Az **iskola védőnőjének** évenként elfogadott munkaterve van, ennek keretében évfolyamonként 2-3 órát tart szakmai felkészültséget igénylő témákból. A 9. és a 11. évfolyamon elvégzi a tanulók fizikális vizsgálattal végezhető szűrését és a hallásvizsgálatot. Egyéni felvilágosítás és beszélgetések keretében végzi prevenciós tevékenységét.

Az egészségvédelem kiemelt témakörei:

- az életkorral járó biológiai, pszichohigiénés, életmódbeli tennivalók;
- a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdései;
- az egészségre káros szokások (helytelen táplálkozás, inaktív életmód);
- az antihumánus szenvedélyek, drogprevenció;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek, a személyiség fejlesztése;
- az egészségérték tudatosítása
- mozgás, sportolás, aktív életmód
- ismerjék a tanulók az egészségmegőrző, fizikai állapot erősítő, regeneráló új módszereket is.

A személyiség fejlesztése

Minden nevelőintézmény alapvető feladata a fiatalok személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése.

E program részeként az egészségneveléssel kapcsolatban az alábbi területeken végzünk tudatos fejlesztőmunkát:

- az önismeret erősítése, az önelfogadás képességének kialakítása,
- a kudarcűrő képesség fejlesztése,
- a kapcsolatteremtési képesség fejlesztése,
- az akaraterő fokozása,
- az igényes környezet kialakítására és fenntartására való törekvés erősítése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése
- az öltözködési szokások, az ízlés alakítása.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program, ahol spontán lehetőség kínálkozik a fiataloknak egymással és az oktatókkal közös tevékenységére.

A szülők körében egyrészt a felvilágosító munka (értekezletek, kiadványok) útján, másrészt a saját gyermekük fejlődéséről, problémáiról szóló

négy- és hatszemközti beszélgetések során tudjuk elveinket, az általunk elsőbbséget élvező értékeket közvetíteni.

Drogprevenció

Iskolánkban fel kívánjuk mérni a drogokkal kapcsolatos ismereteket, diákjaink esetleges érintettségét, szorosban együttműködve a diákönkormányzattal. A bővebb ismeretekkel rendelkező, felvilágosult, az egészségről, a szexualitásról, az antihumánus szenvedélyekről nyíltabban beszélő fiatalokra megerősítő és kompetencianövelő módszerekkel kell hatni, a negatív hangadókra inkább információátadó és ártalomcsökkentő módon, a visszafogottabb, gátlásosabb gyerekekre fejlesztő, támogató, státuszteremtő hatást kell gyakorolni. Az elsődleges drogprevenció lényege, hogy a nem drogozó fiatalokat megtartsuk ebben az állapotban. Legfőbb célunk tanulóinkat olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott, benső értékévé vált normakultúrával felruházni, amelynek segítségével egyértelműen elhárítják a személyiségük integritását veszélyeztető szerek használatát, valamint a társadalmi normákhoz igazodó, életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő szabadidős elfoglaltságok nyújtása.

A drogprevenció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie. Kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe.

Oktatóinknak tisztában kell lenniük a legális és illegális drogok fogyasztása mögött meghúzódó okokkal. Közre kell működniük a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Tudniuk kell, mi a teendőjük, kompetenciájuk, ha szembesülnek a kábítószeres problémájával.

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában, megfelelő előkészítés és információátadás után részvételükkel tudják támogatni az iskola programjait.

A pubertáskortól kezdve nagyon fontos a kortárs csoport befolyása, amit a drogprevenciós munkában is fel tudunk használni (DÖK, kortárs segítők).

A drogprevenció lehetséges színterei:

Iskolai programok:

- Tanórai foglalkozások
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása
- Osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli foglalkozások
- Délutáni szabadidős foglalkozások (vetélkedők, versenyek, játékos programok, a témával kapcsolatos filmvetítések)
- Szülői értekezletek (esetleg külső előadó bevonásával, pl. orvos, pszichológus, rendőr)
- Értekezletek, esetmegbeszélések, tréningek

(Elsősorban a oktatók számára, de a DÖK, illetve a szülők képviselőit is meghívjuk, amikor a program, illetve a téma engedi.)

Iskolán kívüli rendezvények:

- Drogprevenációs rendezvények
- Továbbképzések
- Kirándulások, túrák, sportprogramok

Kiscsoportos beszélgetések:

Az osztálynak vagy kisebb panelcsoportoknak tartott beszélgetéses témafeldolgozások lehetnek megelőző jellegűek, esetleg konkrét problémát feldolgozóak. A beszélgetésre alaposan fel kell készülnie az oktatónak.

III. 14. 2 Környezetnevelési program

Napjainkban a világ figyelme a fenntarthatóság megteremtése felé irányul. Ez az élet szociális gazdasági, ökológiai, politikai területein is tapasztalható. A diákok számára olyan oktatást kell iskolánkban biztosítani, amelyben a szakmai képzés mellett hangsúlyt kap fenntarthatóságot is magába foglaló környezettudatos életmódra nevelés.

Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra irányuló készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek kialakítását, elfogadtatását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kidolgozni.

Alapelvek:

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járunk, meg kell világítanunk.

- a fenntarthatóság;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- az alapvető emberi szükségletek;
- az emberi jogok;
- a demokrácia;
- a biológiai és kulturális sokféleség.

Hosszú távú célok:

Környezettudatos állampolgárrá nevelés.

Ennek érdekében diákjainkban kialakítani például

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét,
- a sokféleség őrzését,
- a rendszerszemléletet,
- a tudományosan megalapozott globális összefüggések megértését,

- az egészséges életmód igényét, elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

Az egészségneveléssel és a környezeti neveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok:

- egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallásvizsgálat stb.);
- egészségügyi felvilágosító előadások;
- drogprevencióhoz kapcsolódó rendezvények;
- véradás
- a külső programokhoz kötődően baleset megelőzési felvilágosító előadások;
- a külső programokhoz kötött környezetvédelmi előadások, tájékoztatók, gyakorlatok
- üzemlátogatások
- tanulmányi kirándulások, túrák
- sportnapok
- szelektív hulladékgyűjtés
- barátságosabb környezet teremtése (fásítás, tantermek karbantartása, dekorálása, élősarok a tantermekben, szellőztetés, légcseré)
- energiagazdálkodás (világítás)

Tanóra keretében

- szakoktató segítségével
- tantárgyi koncentráció megvalósításával
- filmek
- külső előadók

Jeles napokon, világnapokon megemlékezések, egyéb tevékenységek

Környezetvédelem témakörben:

- Február 1. a Tisza élővilágának emléknapja
- Március 23. meteorológiai világnap – egyszerű megfigyelőállomás létrehozása, Június
1. környezetvédelmi világnap – környezetvédelmi tevékenységek szervezése
- Szeptember vége: takarítási világnap – az iskola és környékének rendbetétele.

Egészségnevelés témakörben:

- Október 16. Élelmezési világnap
- November 17. Füstmentes világnap – a dohányzás teljes beszüntetése az iskola területén.

III. 14. 3 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a tanulmányi időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett oktatók. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott oktató tartja, vagy – a oktatók munkaköri kötelezettségeként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása; egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Kiemelt figyelmet fordítunk a *beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal* küzdő tanulóinkra.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.
- A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával

végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl.

Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő), a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés célja

Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember.

- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- Diákétkeztetés
- Kollégium
- Az iskola helyiségeinek, eszközeinek egyéni (tanulói) használata - sportpálya, kondicionáló terem, számítógépterem használata, könyvtárhasználat, benne internetezési, video és zenehallgatási lehetőségek.
- Térítésmentes tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, szakkörök.
- Ingyenes tankönyv és kedvezményes menzadíj biztosításának lebonyolítása.
- Az iskolai könyvtár könyvállománya, amely lehetővé teszi mindenki számára a drága, felkészülést segítő könyvek, folyóiratok és egyéb információhordozók használatát, illetve tartós tankönyvállománya, melyből tankönyveket kölcsönözhetnek a rászoruló diákok.
- Az osztályfőnökök, és az ifjúságvédelmi felelős felvilágosító tevékenysége a tanulmányi ösztöndíjakról és szociális támogatások lehetőségeiről osztályfőnöki órákon, illetve szülői értekezleteken.
- Az osztályfőnökök továbbtanulást, pályaaorientációt segítő tevékenysége.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok, iskolaorvosi, fogorvosi ellátás.

A szakmai program számos módon segíti elő az esélyegyenlőséget. Pl. felzárkóztatások, tehetséggondozó foglalkozások, verseny-előkészítők, külföldi utak, szakkörök, pályázatok.

Nagy gondot fordítunk a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra a következő módokon:

A tehetség, a képesség kifejlesztését segítő tevékenységek:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai munka megszervezése,
- az emelt szintűérettségire felkészülés és jelentkezés lehetősége,

- egyéni foglalkozások a tehetséges tanulókkal,
- versenyeken való részvétel és azokra való felkészülés, iskolai könyvtár, internet és más eszközök egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás segítése

A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő program:

- csoportbontásokkal egyéni képességekhez igazodó tanórai munka megszervezése,
- egyéni foglalkozások,
- felzárkóztató órák megszervezése,
- osztályfőnöki órák keretében a tanulás módszerének segítése,
- előadók, szakemberek meghívása,
- a továbbtanulás irányítása, segítése

A hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű tanulók segítése:

- Útravaló-MACIKA ösztöndíjprogram, Apáczai ösztöndíjprogram egyéb pályázati lehetőségek.

A sajátos nevelési igényű tanulók támogatása:

- Minden SNI-s tanuló egyéni foglalkozáson, fejlesztőórán vesz részt hetente.

III. 15 A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

Az elbírálási rendszer alkalmazása

- A tanulók személyiségének fejlődését, embertársaihoz való viszonyát a magatartásjegyek, a tanuláshoz, a munkához való viszonyukat – a képességek figyelembevételével
- a szorgalomjegyek fejezik ki.
- Az elbírálás rendszerét az osztályfőnök a tanév elején ismerteti a tanulókkal. Az osztályfőnök, az osztályközösség és a tanuló legalább félévente értékeli a tanulók magatartásában és szorgalmában mutató változást, figyelembe véve a szakoktatók véleményét.
- Az osztályfőnök az értékelésről tájékoztatja a szülőket a KRÉTÁ-ban, év végén a bizonyítványban, digitális bizonyítványban az iratkezelési szabályzatnak megfelelően).

A jutalmazás, fegyelmez és iskolai elvei

- A dicséretnek elve
- A kimagasló teljesítményt értékeljük, elismerjük és ezzel motiválunk.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, az iskolai illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben vagy jutalomban részesítheti.

Iskolánkban alkalmazott dicséret:

- oktatói dicséret
- osztályfőnöki dicséret

- igazgatói dicséret
- oktatótestületi dicséret

A dicséretet oklevél, könyvjutalom, tárgyjutalom, pénzjutalom egészítheti ki.

A büntetések elve

A tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szemben alkalmazható fegyelmező intézkedések formáit és alkalmazásuk elveit az intézmény Házirendje tartalmazza. A fegyelmi eljárásra és a fegyelmi büntetésekre az Szkt. és az Szkr. mindenkor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.”

III. 16 Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

III. 16. 1 Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra.
- Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot és a takarékoságot.**
- A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:

Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásokról való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő, mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul környezetünk károsításához.

Célunk olyan, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevelni, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozott középút az öncélú, bolygónk erőforrásait felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, mely csökkenti a természeti

források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását, hogy a jövő nemzedékek szükségletei és egészsége ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikora vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak:

- földrajz
- történelem
- matematika
- magyar
- természetismeret
- informatika

Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)

Iskolán kívüli helyszíneken közvetlen tapasztalatgyűjtés, megismerés (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)

III. 16. 2 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás

Célunk a változatos munkaformák, a frontális jelleg háttérbe szorítása, a tantárgyi koncentráció mind erőteljesebb megvalósítása. Előtérbe helyezzük a kompetenciaközpontú, projektalapú oktatást, a team-munka alkalmazását.

Az új módszerek, tanítási stílus meghonosítása érdekében lehetőségeinkhez mérten támogatjuk a kollegák részvételét minden ilyen témájú továbbképzésen, önfejlesztő tevékenységében. Fokozott szerepet kapnak a munkaközösségek, illetve a munkaközösségek összedolgozása.

Az iskola vállalja az esetleges projekthetek megszervezésével járó teendők ellátását: aktuális órarendek készítését, helyettesítési terv kidolgozását, eszközbeszerzések lebonyolítását.

III. 16. 3 Az iskolai közösségi szolgálat

A közösségi szolgálatra vonatkozó jogszabályok

A technikumban a tanulmányok elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, a jogszabályban meghatározott kivételekkel.

A közösségi szolgálat megszervezése és a teljesítéshez szükséges időkeret biztosítása a szakképző intézmény feladata, amelyért az igazgató felel. A teljesítést az osztályfőnök vagy az e feladattal megbízott oktató a jogszabályban meghatározott módon nyilvántartja.

A közösségi szolgálat megszervezésére, teljesítésére, dokumentálására és a teljesítés alóli mentesülésre az Szkr. 107. § mindenkor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.”

Felelősök, feladatkörök

- (1) Az intézmény vezetője felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért, továbbá gondoskodik arról, hogy az intézményben az osztályfőnökök nyilvántartsák és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban és a naplóban.
- (2) Az intézmény vezetője jelöli ki az iskolai koordinátort, aki felelős az alábbiak megszervezéséért:
  - a) helyi lehetőségek feltérképezése
  - b) a fogadó helyekkel való kapcsolattartás,
  - c) a tanulók előzetes felkészítése, motiválása
  - d) a tapasztalatok pedagógiai célú feldolgozása.
- (3) az osztályfőnök feladata:
  - a) együttműködik az iskolai koordinátorral
  - b) jelentkeztetés, adminisztrálás, dokumentálás, ellenőrzés, igazolás
  - c) szülők tájékoztatása.

A tevékenység megszervezésének lépései az iskolában

- az intézményvezető kijelöli a program megvalósulásáért felelős oktató(oka)t (koordinátor, osztályfőnök)
- a helyi lehetőségek feltérképezése, együttműködési szerződések megkötése a jogszabályi feltételeknek megfelelő külső partnerekkel.
- a tanulók és szülők tájékoztatása a választható lehetőségekről, a javasolt ütemezésről
- a tanulók jelentkeztetése formanyomtatványon
- a közösségi szolgálat ütemezett teljesítése a jelentkezés alapján, közösségi szolgálati napló vezetése
- a teljesítés ellenőrzése negyedévente, adminisztrálása a közösségi szolgálati naplóban
- az éves munka értékelése, tapasztalatok feldolgozása, éves teljesítés rögzítése a tanügyi dokumentumokban
- az 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének igazolása.

A közösségi szolgálat dokumentálása

- az iskola együttműködési megállapodást köt a megvalósításban részt vevő külső szervezetekkel.
- a tanuló tanévenként jelentkezési lapot tölt ki, amely tartalmazza a jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, a szülő/gondviselő aláírását
- a tanuló folyamatosan vezeti közösségi szolgálati naplóját az iskola által előírt formátumban, melyet az osztályfőnök negyedévente ellenőriz és kézjeggyel lát el
- az elektronikus osztálynaplóban, törzslapon és a bizonyítványban az

osztályfőnök tanév végén rögzíti a közösségi szolgálat (rész) teljesítését

- iskolaváltás esetén, illetve a szolgálat teljesítése után az iskola igazolást állít ki a közösségi szolgálat teljesítéséről két példányban, melyből egy példány a tanulónál, egy példány az intézmény irattárában marad
- az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése előfeltétele az érettségi bizonyítvány kiadásának, így a teljesítés tényét az osztályfőnök a bizonyítvány és a törzslap Jegyzet rovatában a megfelelő záradék alkalmazásával rögzíti

A program lebonyolítása

A diákok az 50 órából 5-5 óra felkészítő és feldolgozó foglalkozáson vesznek részt. Lehetőség szerint a ráhangoló felkészítést az iskolai koordinátor közreműködésével a 9. osztály elején 3 órában tömbösítve, a 10. és 11. osztály elején 1-1 órában valósítjuk meg. A feldolgozó foglalkozásokat az osztályfőnök részvételével az utolsó tanítási napon 9. és 10. osztályban 1-1 órában, a 11. osztályban 3 osztályfőnöki órában tartja meg.

Az iskola lehetőséget biztosít, hogy a tanulók egyénileg vagy csoportosan tegyenek eleget a szolgálati követelmények teljesítésének. A közösségi szolgálat teljesítése során 1 órán 60 perc időtartamot kell érteni, melybe az oda- és visszautazás időtartama nem számít bele. Alkalmanként a diák minimum egy, maximum három óra időtartamú tevékenységet végezhet.

A szolgálat teljesítése magánszemélynél, közvetlen hozzátartozónál, rokonnál csak közvetítő szervezeten keresztül valósítható meg.

A közösségi szolgálatválasztható területei:

a) Szociális és jótékonyági tevékenységek

- idős emberek segítése egyénileg otthonukban (sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, udvar rendbe tétele, favágás stb.);
- idős emberek támogatása szociális intézmény keretei között (sétáltatás, beszélgetés, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágy-nemű áthúzása);
- felolvasás, beszélgetés, egyéb, a mentális egészséget támogató tevékenységek;
- egyéb szociális tevékenység.

A jótékonyági tevékenység keretén belül pusztán adománygyűjtés nem folytatható, különösen akkor, ha ez pénzbeli adományt jelent.

b) Oktatási tevékenységek

- korrepetálás alsóbb évfolyamokon, gimnáziumon belül, gyermekotthonban, sajátos nevelési igényű intézményben;
- bölcsődékben, óvodákban a mindennapi tevékenységekben, játékokban való részvétel;
- oktatás idősek számára (például számítógép-használat, nyelvtanítás);
- egyéb oktatási tevékenységek.

c) Kulturális, közösségi tevékenységek

- kulturális intézményekben múzeumpedagógiai vagy egyéb szolgálat elvégzése;
- közösségi tevékenységek;
- közgyűjteményben önkéntes feladatok ellátása;
- bölcsődékben, óvodákban, idősök otthonában stb. kulturális program szervezése (például bábjáték, amatőr színelőadás, versmondás, prózafelolvasás, mesemondás, éneklés).

d) *Környezet- és természetvédelmi tevékenységek*

A környezet- és természetvédelmi tevékenységek szervezhetők nemzeti parkokban, erdészetekben, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil és más szakmai szervezeteknél, továbbá önkormányzatoknál. Például:

- parkrendezés, közösségi terek tisztítása, rendezése;
- biciklitároló javítása, festése, kerítésfestés;
- szociális intézmény környezetének rendezése, fa- és növényültetés, avar összegyűjtése;
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel, a programok népszerűsítése (iskola, civil szervezet honlapján, blog írása, szórólapok készítése stb.);
- megújuló energiaforrások fontosságát szolgáló programok népszerűsítése;
- egyéb környezet- és természetvédelmi tevékenység.

e) *Egyházak tevékenységének segítése*

f) *Katasztrófavédelmi tevékenység (felöleli a polgári védelmi tevékenységeket is)*

Megemlíthető tevékenységi területek például:

- a katasztrófavédelmi szervezetek napi teendőinek ellátásába való bekapcsolódás,
  - közreműködés az éves, tervezhető feladatokból adódó tevékenységekben.
  - rendkívüli helyzetben a tanulók kompetenciahatárain belül végezhető tevékenységek ellátása, például árvízhelyzetben homokzsákok szállítása, töltése, épületek, ingóságok óvása, jelzőrendszer részeként feladatellátás, evakuált emberek tájékoztatása, segítése.
- g) *Közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel:*
- közös programok nehézséggel élő kortársakkal; bölcsődésekkel, óvodásokkal, idős emberekkel: sport, kézművesség, játék, programok (ünnepek, kézművesség, farsang, közös műsor kialakítása, sütés, stb.)

Iskolai programok beszámítása a közösségi szolgálatba:

- Iskolai ünnepségeken való részvétel (tanévnyitó, október 23, karácsonyi műsor, jótekonysági bál, március 15, ballagás, tanévzáró): (2+1) óra
- Rádiós műsorokban való részvétel: (1+1) óra

- Iskolai programok szervezésében, lebonyolításában való részvétel (berendezés, terítés, hangosítás) (egyéni elbírálás)
- Jótékonyági bálon, végzős vacsorán felszolgálás: (3) óra
- Kollégiumi műsorokban való részvétel: (egyéni elbírálás)
- Iskolai táborok lebonyolításában való részvétel: (napi 3) óra

A közösségi szolgálat megszervezésének részletes lebonyolítását külön szabályzat tartalmazza.

IV. KÉPZÉSI PROGRAM

IV. 1 A szakmai oktatás jogi és szakmai alapjai

Az intézményben folyó szakmai oktatás alapját különösen

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény,
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet,
- a Szakmajegyzék,
- az intézményben oktatott szakmák hatályos képzési és kimeneti követelményei,
- a közismereti oktatásra vonatkozó hatályos kerettanterv,
- valamint az intézmény jelen szakmai programja képezi.

Amennyiben az intézmény szakmai képzést is szervez, annak képzési programját az Szt., a felnőttképzésről szóló törvény és az adott program-követelmény alapján külön kell kidolgozni.”

IV. 2 Az iskolában folyó szakképzés alapelvei, céljai

A szakmai oktatás célja, hogy a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek a választott szakma képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott szakmai ismereteket, készségeket, képességeket és kompetenciákat elsajátítsák, és eredményes szakmai vizsgát tegyenek.

E cél elérése érdekében a képzés:

- Nyújtson a tanulóknak korszerű szakmai műveltséget, valamint általános és speciális szaktudást (elméleti és gyakorlati) a szakma műveléséhez, a szakmai munkatevékenységellátásához.
- Alapozzon meg és fejlesszen ki a tanulóknál olyan, a munkahelyeken hasznosítható szakmai tudást, amelynek birtokában képesek szakterületükön a technikai, technológiai fejlődésből adódó változó és növekvő szakmai követelményeknek eleget tenni.
- Neveljen szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és vállalására.
- Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és a folyamatos szakmai önművelés igényét.

Az iskolarendszerű képzés célja a szakmai követelmények teljesítésén túl magában foglalja a nevelési célokat, a személyiség formálását, a szocializációt - a szakmával összefüggő társadalmi gyakorlat megismertetésével.

- A köznevelési és a szakképzési törvény és végrehajtási rendeleteik alapján, hatályba lépésüknek megfelelő ütemben kell iskolánkban az oktató-képző munka tartalmi és szervezeti átalakítását folytatnunk.
- A tanulók és a szülők, a helyi társadalom, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő szakképzési szerkezet kialakítására

- kell törekednünk.
- Folyamatosan felül kell vizsgálnunk a megszerezhető szakmák körét.
- Az intézmény a szakmai oktatás személyi és tárgyi feltételeit az adott szakma hatályos képzési és kimeneti követelményeiben, valamint a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint biztosítja. A szakképzés iskolai programjának tervezésekor meg kell őrizni a szakmai oktatás pozitív iskolai hagyományait, pedagógiai örökségét, a helyi tantervek kidolgozásakor hasznosítani kell a hazai és nemzetközi tapasztalatokat.
- Felkészültnek kell lennünk az állandó változásra (pl. cserélődő szakmakínálat).
- Az iskolai szakoktatás a szakmai program tartalmi követelményeinek megvalósítását célozza. A tanulók szakmai oktatása-képzése során fő célunk a szakmai és vizsgáztatási követelményeknek való megfelelés, illetve erre történő felkészítés.
- A szakképzés fejlesztését célzó hazai és külföldi pályázati források kihasználása, szakmai kapcsolatok fejlesztése.

IV. 2. 1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az adott évfolyamra a szakmai programban meghatározott tanulmányi követelményeket teljesítette, és év végi osztályzatai alapján valamennyi kötelező tantárgyból, illetve tanulási területen legalább elégséges minősítést szerzett.

Ha a tanuló a tanév végén a jogszabályban meghatározott számú tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. A magasabb évfolyamba lépés feltétele a javítóvizsga eredményes teljesítése.

Ha a tanuló teljesítménye a jogszabályban meghatározott mértékű mulasztás miatt nem volt értékelhető, az oktatói testület a hatályos jogszabályok szerint dönt az osztályozóvizsgára bocsátásáról.

A szakirányú oktatás és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat teljesítése tekintetében a magasabb évfolyamba lépés feltételeit az Szkt., az Szkr., az adott szakma képzési és kimeneti követelményei és e szakmai program képzési programja szerint kell megállapítani.

A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről az oktatói testület dönt.”

IV. 3 Szakmai oktatás tanulói jogviszonyban és felnőttképzési jogviszonyban

- Érettségi előtti, technikumi, ágazati, 9-10. évfolyamon zajló ágazati alapoktatás
- Érettségi előtti ágazatonkénti 11-13. évfolyamon zajló szakirányú oktatás
- Érettségi utáni szakképzési évfolyamon folyó szakmánkénti szakmai vizsgára történő felkészítés a Szakmajegyzék szerint
- felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás
- Duális képzésben folyó, közismerettel párhuzamosan folyó szakmánkénti komplex szakmai vizsgára történő felkészítés Szakmajegyzék szerint

Választható szakirányok, szakmák

IV. 3. 1 Technikumi szakmai oktatás

Az ágazati képzésben tanulmányokat folytatók az érettségi előtti időszakban meghatározott óraszámokban szakmai tantárgyakat tanulnak. Ezek az óraszámok 9 - 10-11-12. évfolyamokon 7-9-14-14 óra. A 13. évfolyam végén szakmai vizsgát tesznek, technikumi végzettséget szereznek.

Az iskola szakmai kínálatát a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően évente felülvizsgálja, szükség esetén a szakmai program módosítását javasoljuk.

2020/2021-es tanévtől az alábbi ágazatok szakmáit kínáljuk:

Gazdálkodás és menedzsment ágazat

- 5 0411 0901 Pénzügyi-számviteli ügyintéző

Turizmus-vendéglátás ágazat

- 5 1013 2306 Szakács szaktechnikus
- 5 1013 2308 Vendégtéri szaktechnikus
- 5 1013 23 02 Cukrász szaktechnikus
- 5 1015 23 07 Turisztikai technikus

Kereskedelem ágazat

- 5 0416 13 03 Kereskedő és webáruházi technikus

Szociális ágazat

- 5 0922 2201 Kisgyermekgondozó, -nevelő

IV. 3. 2 Érettségivel szerezhető szakmák

- Az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményeit a vizsgaszabályzat és az érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeiről szóló jogszabály alapján határoztuk meg. Az érettségi bizonyítvány érettségi végzettséget tanúsít és a jogszabályban meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre, szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.
- 9-10. évfolyamon ágazati alapoktatás folyik, mely ágazati alapvizsga letételével zárul. Ezt követően választanak tanulóink szakmát az ágazat kínálatából, melyet 3 évig tanulnak intézményünkben. A 3 év szakmai oktatása tanműhelyben illetve duális partnernél valósul meg.
- A 11-13. évfolyamon a Szakmajegyzékben meghatározottak szerint érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

IV. 3. 3 Szakképző iskolai képzések

A szakképző iskola első évfolyamán ágazati alapoktatás folyik, amely ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsgát követően a tanulók szakirányú oktatásban vesznek részt, amely a szakképző intézményben, illetve szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen szervezhető meg. A szakmai oktatás szakmai vizsgával zárul.

Iskolánkban az alábbi szakmák megszerzését kínáljuk duális formában:

- 4 0416 1302 Kereskedelmi értékesítő
- 4 1013 2304 Pincér-vendégtéri szakember
- 4 1013 2305 Szakács
- 4 1013 2301 Cukrász

A szakmával rendelkező személy a jogszabályban meghatározott feltételek szerint bekapcsolódhat kizárólag érettségi vizsgára felkészítő képzésbe. A képzés megszervezése és időtartama a tanuló előzetes tanulmányai, megszerzett szakmája és a hatályos szakképzési szabályok figyelembevételével történik.

Sikeres szakmai vizsgát követően tanulóink esti tagozaton folytathatják tanulmányaikat érettségig adó képzésben. Két év alatt szakmai érettségi bizonyítványt szerezhettek szakmájuk beszámításával.

IV. 3. 4 Szakmai oktatás felnőttképzési jogviszonyban

Az intézmény a szakmai oktatást a jogszabályban meghatározott esetekben felnőttképzési jogviszonyban is megszervezi.

A szakmai oktatás megszervezésekor figyelembe kell venni a képzésben részt vevő személy előzetesen megszerzett tudását, szakmai tapasztalatát és korábbi tanulmányait. Az ezekkel igazoltan azonos tartalmú követelmények teljesítését a jogszabályi feltételek szerint be kell számítani.

A képzés megszervezésének időrendjét, a foglalkozások számát és formáját az intézmény a szakma képzési és kimeneti követelményeire, a szakmai programra és a résztvevők sajátos élethelyzetére figyelemmel határozza meg.

A felnőttképzési jogviszony létesítésére, módosítására és megszűnésére, a részvétel dokumentálására és a mulasztás jogkövetkezményeire az Szkt., az Szkr., valamint a felnőttképzésre vonatkozó hatályos jogszabályokat kell alkalmazni.

IV. 4. Szakirányú oktatás

A szakképzésről szóló törvény rendelkezik a szorgalmi időszakban a tantárgyak gyakorlati részének százalékos formában történő megállapításáról, illetve az összefüggő szakmai gyakorlati képzés teljesítéséről és a megengedett mulasztásról.

A szakirányú oktatásban való részvétel, a mulasztások nyilvántartása, a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat teljesítése, valamint a mulasztás következményei és pótlásának lehetősége az Szkt. és az Szkr. mindenkor

hatályos rendelkezései szerint történik.

Ha a mulasztás mértéke miatt a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesíti, a magasabb évfolyamba lépésről az oktatói testület a jogszabály és a szakmai program magasabb évfolyamba lépésre vonatkozó szabályai alapján dönt.

Egyedi eseteket külön mérlegeljük.

A technikumi osztályok 10. évfolyamot követő időszakban az évközi gyakorlatukat tömbösített formában teljesítik. A tanév utolsó időszakára téve a nyári gyakorlattal egybefüggően szervezhető meg, így szakképzési munkaszerződés köthető erre az időszakra

IV. 4. 1. Vizsgafelkészítés rendje

Szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

Szakképző iskola 11. évfolyamon, a duális képzés rendje („A” és „B” hetek váltakozása) biztosítja a Szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulók számára, a tanév utolsó három hetében a szakmai vizsgára való felkészülést. Szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulók számára – a tanuló kérésére – a szakképző intézmény megszervezi a szakmai vizsga előtt a legalább öt munkanapos egybefüggő felkészítést.

Technikum 12. évfolyam felkészülés előrehozott érettségi vizsgára

A 12. évfolyamon, a tanulók az évközi duális gyakorlatukat tömbösítve, a tanév elején 6 hét alatt teljesítik, így biztosítjuk a zavartalan felkészülést a kötelező közismereti tárgyakból (magyar nyelv, irodalom, matematika, történelem) az előrehozott érettségi vizsgákra.

A tanítási évben az oktatást úgy szervezi az iskola az érettségiző diákok számára, hogy a heti óraszámok megnövelésre kerülnek, annyi órával, amennyi a duális képzés ideje alatt kiesett, ezáltal tudjuk biztosítani az éves órakeret megtartását.

Az órarend kialakításánál külön figyelmet szenteltünk arra, hogy az érettségi tantárgyak a nap elején kerüljenek megtartásra.

Az írásbeli érettségi vizsgák befejezése után, a szóbeli érettségi vizsgára felkészítő órákat beépítjük az órarendbe a szakmai órák közé.

Az egybefüggő szakmai gyakorlatukat, a szóbeli érettségi vizsgák befejezése után kezdik meg a tanulók.

Technikum 13. évfolyam felkészülés technikus és érettségi vizsgára

A 13. évfolyamon, a tanulók az évközi duális gyakorlatukat tömbösítve, a tanév elején 4 hét alatt teljesítik. A tanév hátralévő részében a tanulók az intézményben készülnek fel a technikus és érettségi vizsgára.

IV. 4. 2. Duális képzés rendje

Szakképző iskola: 3 éves képzésben a 10.,11. évfolyamon

Az ágazati alapvizsga teljesítését és a szakképzési munkaszerződés megkötését követően a tanulók szakirányú oktatásának meghatározott része duális képzőhelyen valósul meg.

Évközi duális gyakorlat: A-B hetes rendben zajlik, 6 nap duális gyakorlat és 4 nap iskolai oktatás keretében.

10.évfolyam:

Évközi duális gyakorlat: heti 17 óra

11. évfolyam:

Évközi duális gyakorlat: heti 13,5 óra

Egybefüggő szakmai gyakorlat: a 10. évfolyam utolsó tanítási napját követően

- szakács (4 1013 2305), pincér- vendégtéri szakember (4 1013 2304): 175 óra
- kereskedelmi értékesítő (4 0416 1302): 140 óra

Technikum: 5 éves képzésben a 11., 12., 13. évfolyamon

Az ágazati vizsga teljesítése és szakképzési munkaszerződés megkötését követően a tanulók duális képzőhelyen teljesítik az évközi és az egybefüggő szakmai gyakorlatukat. Az évközi gyakorlatok minden évfolyamon tömbösítve kerülnek megszervezésre.

11. évfolyam:

Évközi duális gyakorlat: heti 3 óra, tömbösítve a tanév végén, május végétől, a tanév utolsó napjáig tart.

Egybefüggő szakmai gyakorlat: az utolsó tanítási napot követően 175 óra.

12. évfolyam:

Évközi duális gyakorlat: heti 3 óra, tömbösítve a tanév elején szeptember 1-től.

Egybefüggő szakmai gyakorlat: az utolsó tanítási napot követően 200 óra.

Kisgyermekgondozó nevelő (5 0922 22 02):

Egybefüggő gyakorlat a 12. évfolyam utolsó tanítási napját követően 200 óra.

13. évfolyam:

Évközi duális gyakorlat: heti 5 óra, tömbösítve a tanév elején szeptember 1-től.

A duális gyakorlat értékelése

A szakirányú oktatás értékelése a szakképző intézmény és a duális képzőhely közösen kialakított képzési programjában meghatározott értékelési és minősítési szempontok alapján történik. Az értékelés eredményeit a tanulmányi rendszerben a jogszabályban és az intézményi szabályozásban meghatározott módon kell rögzíteni.

Az egybefüggő gyakorlat teljesítéséről a képzőhely ad igazolást. Az igazolólapon szöveges értékelést kérünk a tanulók munkájáról, ami tájékoztatást ad az iskola számára a diákok szakmai fejlődéséről. Ezt az értékelést a szakmai portfóliójukban is felhasználhatják tanulóink.

IV. 5 Külföldi gyakorlatok

Az utóbbi években tanulóink közül egyre többen jelentkeznek külföldi gyakorlat teljesítésére. Iskolánk csak a saját közreműködésével folytatott külföldi szakmai gyakorlatot fogadja el teljesítettnek. A gyakorlatokra jelentkező diákokat – egyénileg elbírálva – a tan- testület döntése alapján delegáljuk.

Döntési szempontok:

- i. Tanulmányi eredmény
- ii. Igazolt és igazolatlan hiányzások száma
- iii. Szakmai munkához való viszonyulása
- iv. Osztályfőnök javaslata
- v. Nyelvi és szakmai teszt eredménye

IV. 6 Óratervek

Technikumi képzés

- Szakács szaktechnikus szakma
- Vendégtéri szaktechnikus szakma
- Turisztikai technikus szakma
- Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma
- Kereskedő és webáruház technikus szakma
- Kisgyermekgondozó, -nevelő szakma

Szakképző iskolai képzés

- Szakács
- Pincér-vendégtéri szakember
- Kereskedelmi értékesítő

5 1013 2306 SZAKÁCS SZAKTECHNIKUS szakma 2020-tól																	
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként																	
	Évfolyam Évfolyam összes óraszámja	9. évfolyam 252 óra			10. évfolyam 324 óra			11. évfolyam 460 óra			12. évfolyam 442 óra			13. évfolyam 625 óra			A képzés összes óraszámja
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		6	1	0	0	9	0	0	11	3	0	11	3	5	14	5	
	Szakmai órák összesen	7			9			14			14			24			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0													0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv										0	1+	0	2	0	0	2+1
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5	0	0													1,5
	IKT a vendéglátásban	0	1	0	0	1	0										2
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	4	0	0	0	8	0										12
Szakács-középszintű képzés	Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás							0	1.5 +1	0,5	0	0,5	0,5				3+1
	Konyhai berendezések, gépek ismerete, kezelése							0	1,5	0,5	0	0,5	0,5				3
	Ételkészítés - techonógiai ismeretek							0	4,5	1,5	0	5+1	2				13+1
	Ételek tálalása							0	1	0	0	2	0				3
	Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás							0	1,5	0,5	0	1	0				3
Szakács szaktechnikus - emeltszintű képzés	Üzleti Menedzsment													2	6	1	9
	Marketing és protokoll													1	1	2	4
	Speciális szakmai kompetenciák													0	6	2	8
Szabad órakeret	Menüsor digitalizálása*													0	1+	0	1+
	Portfóliókészítés													0	1+	0	1+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			0			175			200			0			375

*A tantárgyhoz hozzáadott +1 órát a szabadon tervezhető közismereti órakeretből helyeztük át.

5 1013 2308 VENDÉGTÉRI SZAKTECHNIKUS szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámok évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam összes óraszám	9. évfolyam 252 óra			10. évfolyam 324 óra			11. évfolyam 460 óra			12. évfolyam 442 óra			13. évfolyam 625 óra			A képzés összes óra- száma
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		6	1	0	0	9	0	0	11	3	0	11	3	5	14	5	
	Szakmai órák összesen	7			9			14			14			24			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0													0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv							0	1+	0	0	1+	0	2+2	0	0	2+4
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5	0	0													1,5
	IKT a vendéglátásban	0	1	0	0	1	0										2
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	4	0	0	0	8	0										12
Vendégtéri szakember középszintű képzés	Rendezvényszervezési ismeretek							0	2,5	0,5	0	1,5	0,5				5
	Vendégtéri ismeretek							0	1,5	0,5	0	1,5	0,5				4
	Étel és italismeret							0	3,5	1,5	0	4,5	1,5				11
	Értékesítési ismeretek							0	1	0	0	1,5	0,5				3
	Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek							0	1,5	0,5	0	1	0				3
Vendégtéri szaktechnikus- emelt szintű képzés	Üzleti Menedzsment													0	6	2	8
	Marketing és protokoll													1	1	1	3
	Speciális szakmai kom- petenciák													0	6	2	8
Szabad órakeret	Menükártya digitalizá- lása*													0	1+	0	1+
	Portfóliókészítés													0	1+	0	1+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			0			175			200			0			375

*A tantárgyhoz hozzáadott +1 órát a szabadon tervezhető közismereti órakeretből helyeztük át.

5 1015 23 07 TURISZTIKAI TECHNIKUS szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam összes óraszám	9. évfolyam 252 óra			10. évfolyam 324 óra			11. évfolyam 460 óra			12. évfolyam 442 óra			13. évfolyam 625 óra			A képzés összes óraszám
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		6	1	0	0	9	0	6	5	3	2	9	3			5	
	Szakmai órák összesen	7			9			14			14			24			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0													0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv							1+				1+				2	2+2,
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5	0	0													1,5
	IKT a vendéglátásban	0	1	0	0	1	0										2
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	4	0	0	0	8	0										12
Turisztikai technikus - középszintű képzés	Beszerezés és értékesítés							0,5	1	0,5	0	1	0				3
	Üzleti kalkuláció és költséggazdálkodás							2	2	2	2	3	2				13
	Speciális szolgáltatások							1	0,5	0,5	0	1	0				3
	Reklám és vásárlásösztönzés, ügyfélkapcsolatok							1	0	0	0	1	1				3
	Adminisztráció és elszámolás							0,5	1,5	0	0	1	0				3
Turisztikai technikus - Szálloda szervező																	
Szabad órakeret	Portfóliókészítés											1+					1+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			0			175			200			0			375

5 0411 09 01 PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam összes óraszámja	9. évfolyam 252 óra		10. évfolyam 324 óra		11. évfolyam 454 óra		12. évfolyam 456 óra		13. évfolyam 753 óra		A képzés összes óraszámja
		Heti óraszám		Heti óraszám		Heti óraszám		Heti óraszám		Heti óraszám		
		Elm	BCY	Elm	BCY	Elm	BCY	Elm	BCY	Elm	BCY	
		7	0	9	0	10,5	3,5	10,5	3,5	20	5	
	Szakmai órák összesen	7		9		14		14		24+1		
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv									2	0	2
Gazdálkodási alaptervékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3	0	3								6
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei			4								4
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1	0									1
	Digitális alkalmazások	2,5	0	2	0							4,5
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek					2	0	1	0	1	0	4
	Gazdasági számítások					0,5 0,5+	0	1	0	0	0	1,5+0,5
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy					3	1,5	5	0	2	0	11,5
	Irodai szoftverek alkalmazása									3	0	3
	Adózás							0	1	3	0	4
	Elektronikus bevallás									1	2,5	3,5
Könyvvizetés és beszámoló-készítés feladatai	Számvitel					4	0	2	2	4	0	12
	Számviteli esettanulmányok					0	2	0	1	1	0	4
	Számítógépes könyvelés									2	2,5	4,5
Szabad órakeret	Portfóliókészítés					0,5+	0	1+	0	1+	0	2,5+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		0		0		0		0		0

*A tantárgyhoz hozzáadott +1 órát a szabadon tervezhető közismereti órakeretből helyeztük át.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként																	
Évfolyam Évfolyam összes óraszámja		9. évfolyam 252 óra			10. évfolyam 324 óra			11. évfolyam 454 óra			12. évfolyam 456 óra			13. évfolyam 775 óra			A képzés összes óraszámja
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		7	0	0	9	0	0	9	1,5	3,5	5,5	4+1	3,5	12,5	7,5+1	5	
		7			9			14			14			25+1			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0													0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv													2	0	0	2
Gazdálkodási tevékenység el- látása	Gazdasági ismeretek	3	0	0	3	0	0										6
	Vállalkozások működtetése				2	0	0										2
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	1	0	0	2	0	0										3
	Digitális alkalmazások	2,5	0	0	2	0	0										4,5
A kereskedelmi egységek általános működte- tése	Kereskedelem alapjai							2	+0,5	1	1,5	1,5	1,5	1	0,5	0,5	10
	Termékismeret							1,5	1	1	0,5	0,5	1	0,5	0	0,5	6,5
	Vállalkozási ismeretek													2	1,5	0,5	4
	Kereskedelmi gazdaságtan							2,5	0	0,5	1	1,5	0,5	1	1	0	8
E-kereskede- lem / Digitális világunk	Digitalizáció							1,5	0	0	1,5	0	0	1	0	0	4
	Webáruház működtetése													2	2	2	6
	Jogi ismeretek													1	0	0	1
Marketing	Marketing alapjai							1 +0,5	0	1	1	0,5	0,5				4,5
	Marketing kommunikáció													2	2,5	1,5	6
Szabad órakeret	Portfóliókészítés										0	1+	0	0	+1*	0	2+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			0			140			140			0			

*A tantárgyhoz hozzáadott +1 órát a szabadon tervezhető közismereti órakeretből helyeztük át.

5 0922 22 02 KISGYERMEKGONDOZÓ, -NEVELŐ szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam ösz- szes óraszám	9. évfolyam 252 óra			10. évfolyam 324 óra			11. évfolyam 442 óra			12. évfolyam 431 óra			13. évfolyam 666 óra			A képzés összes óraszám
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		3,5	4	0	2,5	6,5	0	6,5	7,5	0	4	5,5	3,5	8	11	5	
	Szakmai órák ösz- szesen	7			9			14			14			24			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0												0,5	
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv												2	0	0	2	
Szociális ágazati alapképzés	Szakmai személyiségfejlesztés	0	2	0	0	2	0									4	
	Pszichológia	0	0	0	1	1	0									2	
	Egészségügyi ismeretek	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0									2	
	Elsősegélynyújtás alapismeretei	0	1,5	0	0	0	0									1,5	
	Társadalomismeret	1	0	0	0,5	0,5	0									2	
	Szociális ismeretek	0,5	0	0	0,5	2,5	0									3,5	
Gyermekjóléti és gyermekvédelmi ismeretek	A gyermekek védelmének rendszere										0,5	0,5	0	1,5	0,5 +0,5	0	3+0,5
	A bölcsődei ellátás szervezési feladatai										0,5	1	0	0	0	1	2,5
	Otthont nyújtó ellátások							1	1	0							2
Szakmai készségfejlesztés és a kommunikáció gyakorlati megközelítése	Tanulástechnikai módszerek, tanulástechnikai gyakorlatok							0	1	0							1
	A segítő hivatás, segítő kapcsolatok a nevelőmunkában							0	0,5	0				0,5	1	0	2
	Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése							2	0,5 +0,5	0				0	0,5	0	3+0,5

A csecsemő és kisgyermekellátás ismerete és gyakorlata	A játéktevékenység fejlődése									1	0,5 +0,5	1	0	1	0,5	4+0,5	
	A kisgyermek gondozása									1	0	1	1,5	1 +0,5	1	5,5+0,5	
	A kisgyermek táplálása						1	0,5+	0	0	0	0,5				1,5+0,5	
	Beteg gyermek ápolása a bölcsődében						1	0,5+	0	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	3+0,5	
Differenciált szakmai ismeretek	Gyógypedagógiai ismeretek												1	1	0	2	
	Kisgyermeknevelő dokumentációs feladatai									0	1	0,5	0	1	2	4,5	
	Kutatási módszerek a kisgyermeknevelés gyakorlatában									0,5	1 +0,5	0	0	1	0	2,5+0,5	
Családpedagógiai ismeretek	Pszichológiai és pedagógiai ismeretek						0,5	0,5+	0				0,5	1	0	2+0,5	
	Családi mentálhigiéné						1	2	0				0	1+	0	3+1	
	Családközpontú nevelés a bölcsődében						0	0,5	0				1	1	0	2,5	
Szabad órakeret	Portfóliókészítés										1+			1+*		1+	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			0			0			200			0			200

*A tantárgyhoz hozzáadott +1 órát a szabadon tervezhető közismereti órakeretből helyeztük át.

4 1013 2305 SZAKÁCS szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámok évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam összes óraszám	9. évfolyam 576 óra			10. évfolyam 810 óra			11. évfolyam 695 óra			A képzés összes óraszám
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		6	10	0	1	7	17	2	9,5	13,5	
	Szakmai órák összesen	16			25			25			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0							0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv				1+	0	0	2	0	0	2+1
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5	0	0							1,5
	IKT a vendéglátásban	0	2	0							2
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	4	8	0							12
Szakács-középszintű képzés	Előkészítés és élelmiszerfeldolgozás				0	1	2	0	1,5	0,5	5
	Konyhai berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása				0	0	2	0	0	2	4
	Ételkészítés-technológiai ismeretek				0	2,5 0,5+	11	0	3,5	9	26+0,5
	Ételek tálalása				0	0,5+	2	0	0,5+	2	4+1
	Anyaggazdálkodás, adminisztráció, elszámoltatás				0	2	0	0	2 0,5+	0	4+0,5
Szabad órakeret	Menüsor digitalizálása							0	0,5+	0	0,5+
	Portfóliókészítés				0	0,5+	0	0	1+	0	1,5+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			175			0			175

4 1013 2304 PINCÉR-VEENDÉGTÉRI SZAKEMBER szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámáa évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam összes óraszámáa	9. évfolyam 576 óra			10. évfolyam 810 óra			11. évfolyam 695 óra			A képzés összes óra- számáa
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BCY	DGY	Elm	BCY	DGY	Elm	BCY	DGY	
		6	10	0	1	7	17	2	9,5	13,5	
	Szakmai órák összesen	16			25			25			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0							0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv				1+	0	0	2	0	0	2+1
Turizmus-vendéglátás alapozás	A munka világa	1,5	0	0							1,5
	IKT a vendéglátásban	0	2	0							2
	Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	4	8	0							12
Pincér-középszintű képzés	Rendezvényszervezési ismeretek				0	1	2	0	1	1	5
	Vendégtéri ismeretek				0	1+	2	0	1	1	4+1
	Étel és italismeret				0	1,5	12	0	2	10,5	26
	Értékesítési ismeretek				0	1	1	0	2	1+	4+1
	Gazdálkodás és ügyviteli ismeretek				0	2	0	0	2	0	4
Szabad órakeret	Portfóliókészítés				0	0,5+	0	0	1+	0	1,5+
	Menükártya digitalizálása								0,5+		0,5+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			175			0			175

4 0416 13 02 KERESKEDELMI ÉRTÉKESÍTŐ szakma 2020-tól

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszása évfolyamonként

	Évfolyam Évfolyam összes óraszása	9. évfolyam 576 óra			10. évfolyam 810 óra			11. évfolyam 698 óra			A képzés ösz- szes óraszása
		Heti óraszám			Heti óraszám			Heti óraszám			
		Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	Elm	BGY	DGY	
		16	0	0	5	3	17	2,5	5,5	13,5	
		16			25			25			
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0							0,5
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv							2	0	0	2
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	6	0	0							6
	Vállalkozások működtetése	2	0	0							2
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	3	0	0							3
	Digitális alkalmazások	4,5	0	0							4,5
Kereskedelmi egység működtetése	Kereskedelmi ismeretek				2	0	5	0,5	3	5,5	16
	Üzlet működtetése				0,5	0	4,5	0	0,5	0,5	6
	Pénztárgépkezelés							0	0,5	2	2,5
	Termékismeret és - forgalmazás				2+	2,5	3	0	1,5+1,5	3,5	10,5+3,5
	Üzleti kommunikáció				0,5	0	4,5	0	1	2	8
Szabad órakeret	Portfóliókészítés				0	0,5+	0	0	1+	0	1,5+
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0			140			0			140

A Tokaj-Hegyalja Egyetem Tokaji Kereskedelmi és Idegenforgalmi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Szakmai programjának módosítását az oktatói testület 2026. augusztus 27-én véleményezte és elfogadásra javasolta.

Tokaj, 2026. augusztus 27.

Baloghné Komáromi Tünde
igazgató

Jóváhagyta:

Sárospatak, 2026. szeptember 01.

Prof. Dr. Kéri Szabolcs
rektor

